

2. VÝSKYT VYBRANÝCH CHRONICKÝCH A INÝCH ZÁVAŽNÝCH SKUPÍN CHORÔB V SLOVENSKEJ REPUBLIKE V ROKOCH 2015 – 2020

Dôležitým predpokladom všeobecnej prosperity spoločnosti v rozvinutých krajinách je vytvorenie podmienok pre zabezpečenie optimálneho zdravotného stavu jej obyvateľov, ktoré by sekundárne ako nadstavba dopĺňali nevyhnutnú osobnú motiváciu každého, najmä dospelého jedinca, starať sa o svoj zdravotný stav.

Všeobecne sa dá povedať, že interpretácia rôznych situácií, je závislá nielen od miery objektivity vstupných údajov (podmienených očakávaným cieľom, nastavením čo najvhodnejšej metodiky), ale aj adekvátnym spracovaním výstupných zostáv.

2.1. Základné ukazovatele vo vývoji chronických (neprenosných) chorôb

2.1.1. Úmrtia, úmrtnosť a revízia príčin úmrtí

Úmrtia

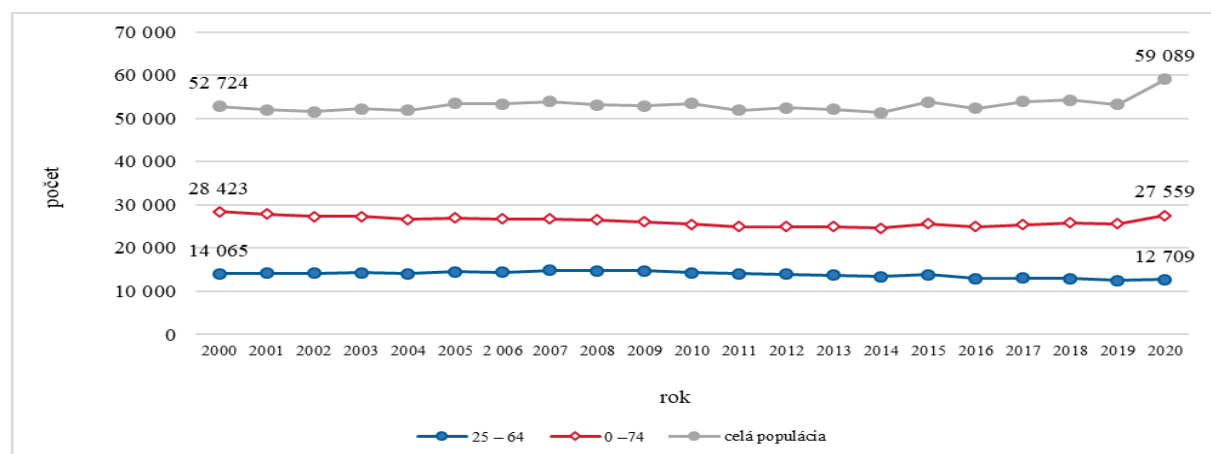
Vývoj celkového počtu úmrtí sa od roku 2000 do roku 2019 pohyboval od 51 346 (minimum v roku 2014) po 54 293 (maximum v roku 2018) s medziročnými výkyvmi max. do 5%. V pandemickom roku 2020 však v dôsledku infekcie vírusom COVID 19 zomrelo v Slovenskej republike 59 089 osôb, čo je o 11 % viac (+ 5 855 úmrtí) ako v roku 2019 (53 234). Z uvedeného zvýšeného počtu úmrtí bolo 4 004 (68,4 %) zapríčinených priamo úmrtím na COVID 19; tieto úmrtia tvorili až 6,8 % podiel z celkového počtu úmrtí v roku 2020.

Do roku 2019 bol vývoj vo vekovej skupine 25 - 64 rokov ako aj do veku 74 rokov charakterizovaný klesajúcim trendom, ktorý bol v roku 2020 prerušený vzostupom úmrtí najmä pre úmrtia na COVID 19.

Horná hranica predčasného úmrtia sa oproti pôvodnému veku 65 rokov zmenila iba pred pármi rokmi na uvedených 74 rokov (pre zvyšovanie sa strednej dĺžky života populácie). V roku 2020 bol v SR podiel predčasných úmrtí 46,6 %, čo je oproti roku 2019 (43,4 %) viac najmä pre úmrtia na COVID 19.

V rokoch 2016 - 2020 bol ukazovateľ predčasných úmrtí na rovnakej úrovni ako v rokoch 2011 - 2015 (47,8 %/47,4 %), čiže bez zmien, oproti podielu predčasných úmrtí z priemerného počtu úmrtí v celej populácii v rokoch 1997 - 2000 s 55,3 % podielom, je to pokles o 14 % (o 8 percentuálnych bodov).

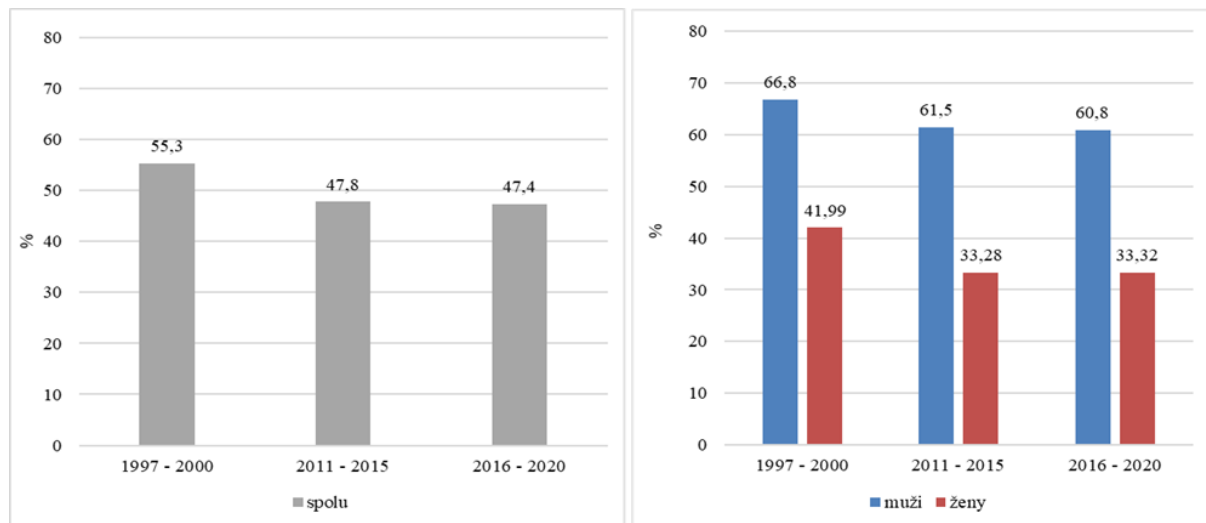
G9 Vývoj celkového počtu úmrtí v SR v rokoch 2000 - 2020 vo vybraných vekových skupinách

Zdroj: ŠÚ SR, Graf vytvoril: NCZI

Vo veku do 74 rokov je podiel úmrtí na všetky príčiny smrti u mužov v priemere 2-krát vyšší ako u žien, po 74. roku ide o vyšší podiel úmrtí v neprospech žien. Vzostup úmrtí sa zaznamenal najmä v najstaršej vekovej skupine (85+).

G10 Podiel úmrtí do veku 74 rokov z priemerného počtu úmrtí na všetky príčiny smrti v SR spolu a podľa pohlavia (v %) v príslušných rokoch

Zdroj: ŠÚ SR, Graf vytvoril: NCZI

T9 Zmeny v priemernom počte úmrtí v SR v rokoch 1997 - 2000, 2011 - 2015 a 2016 - 2020 v príslušných vekových skupinách a z nich podiel mužov

Veková skupina	Rok					
	1997 – 2000		2011 – 2015		2016 – 2020	
	spolu	% muži	spolu	% muži	spolu	% muži
0 - 24	1 359	65,1	768	63,6	667	62,7
25 - 44	2 775	74,9	1 897	73,1	1 844	71,3
45 - 64	11 463	70,0	11 887	70,0	10 976	69,4
65 - 74	13 485	58,1	10 440	60,7	12 383	61,8
75 - 84	14 251	44,4	15 588	43,5	15 204	45,1
85+	9 269	32,5	11 740	30,6	13 502	30,4
Spolu	52 602	53,6	52 320	51,4	54 576	51,3

Zdroj: ŠÚ SR, Spracoval: NCZI

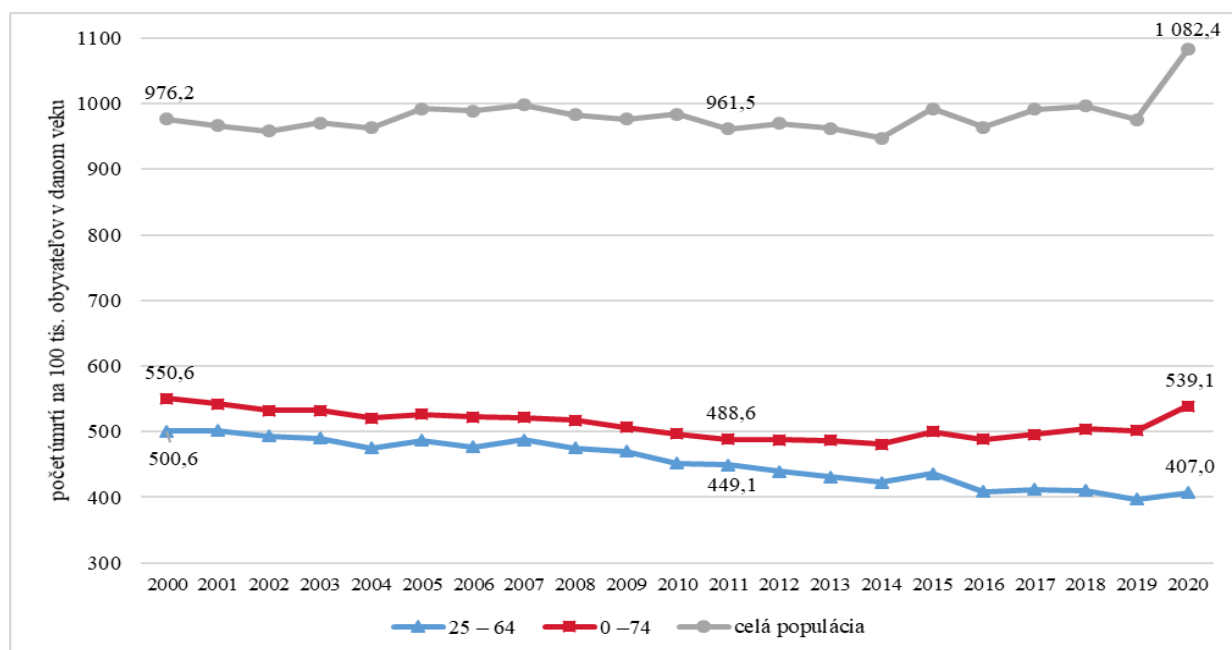
Úmrtnosť

Z pohľadu poznania trendu vývoja úmrtí v populácii nastavuje tento relatívny ukazovateľ ako tzv. hrubá miera úmrtnosti, reálnejší obraz o „výskyte“ úmrtí v príslušnej populácii v danej krajine. Miera hrubej úmrtnosti na všetky príčiny smrti na 100 tis. obyvateľov v celej populácii SR nepresiahla v rokoch 2000 - 2019 hodnotu 1 000 úmrtí a pohybovala sa na úrovni s maximom do 998 (rok 2007) úmrtí. V pandemickom roku 2020 bola miera úmrtnosti 1 082,4, čo oproti roku 2019 predstavuje 10% vzostup (ako odraz

vzostupu pri absolútnom počte úmrtí). Vo vekovej skupine produktívneho veku (25 - 64) sa pozoroval od roku 2000 kontinuálny pokles s minimálnou zmenou aj v pandemickom roku 2020. Vo vekovej skupine do 74 rokov (0 – 74 rokov) išlo o podobný trend, avšak miera úmrtnosti v roku 2020 sa oproti roku 2019 zvýšila o 7 %.

Tento stav bol ovplyvnený najmä úmrtiami osôb vo vekovej skupine 65 - 74 ročných na COVID 19, ktoré z vekovej skupiny 0 až 74 rokov predstavovali až 64 % (1 064 úmrtí z 1 653 do veku 74). Vo vekovej skupine 65 - 74 rokov sa mierny vzostup úmrtí pozoroval už od roku 2016, čo ovplyvnilo aj mieru úmrtnosti vo veku do 74 rokov.

G11 Vývoj vekovo-špecifickej miery úmrtnosti¹⁾ na všetky príčiny smrti v SR v rokoch 2000 – 2020 vo vybraných vekových skupinách

¹⁾ Hrubá (neštandardizovaná) miera (viď text vyššie)

Zdroj: ŠÚ SR, Spracoval a graf vytvoril: NCZI

Úmrtnosť v okresoch

Vo vekovej skupine 25 - 64 rokov (produktívny vek) sa v okrese Košice I. evidovalo 1,9 krát menej úmrtí na 100 tis. obyvateľov v danej vekovej skupine (štandardizovaná miera) ako v okrese Gelnica, do 74 rokov bol rozdiel v miere predčasných úmrtí medzi okresmi takmer identický (najnižšia úmrtnosť v okrese Bratislava I; najvyššia v okrese Revúca). Bratislava IV. mala 1,6 krát nižšiu mieru úmrtnosti v celej populácii ako okres Revúca s najvyššou mierou úmrtnosti na všetky príčiny smrti.

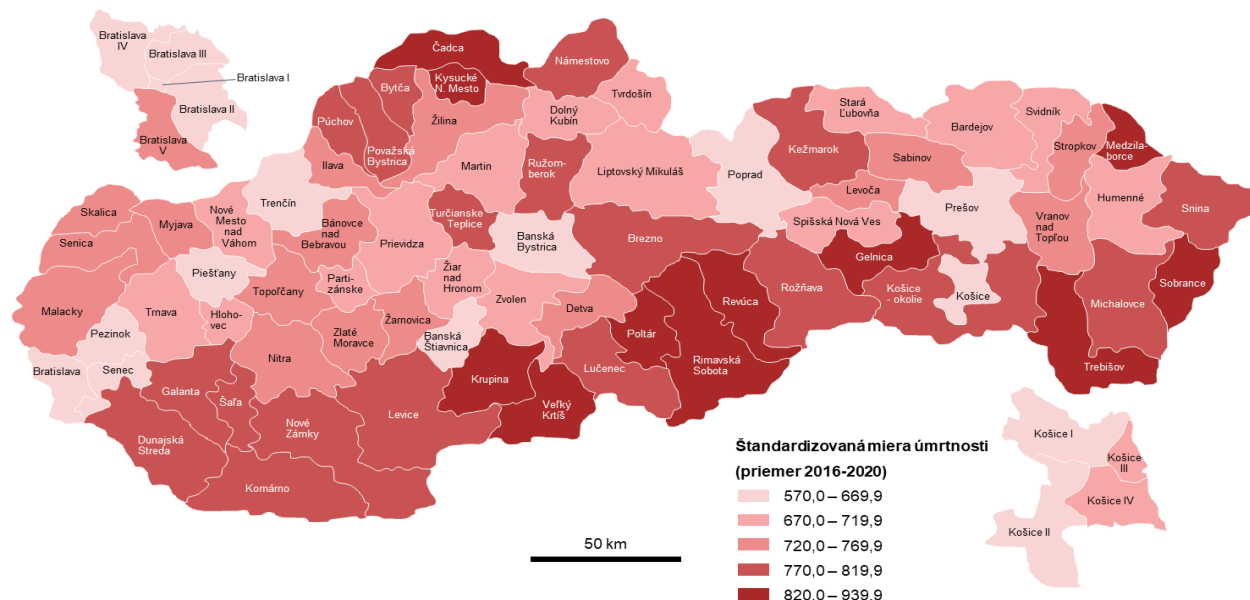
T10 Najnižšia a najvyššia priemerná miera štandardizovanej úmrtnosti v SR v okresoch SR v rokoch 2016 – 2020 podľa vybraných vekových skupín

Poradie (zo 79 okresov)	Veková skupina					
	25 – 64		0 – 74		celá populácia	
	okres	priemerná miera/100 tis., WHO/EURO	okres	priemerná miera/100 tis., WHO/EURO	okres	priemerná miera/100 tis., WHO/EURO
1.	Košice I	291,9	Bratislava I	310,8	Bratislava IV	587,0
2.	Bratislava I	297,6	Košice I	311,9	Košice I	587,3
3.	Bratislava IV	299,2	Bratislava IV	314,4	Bratislava I	594,1
77.	Čadca	549,9	Čadca	531,3	Krupina	886,2
78.	Revúca	552,5	Gelnica	552,9	Čadca	896,5
79.	Gelnica	556,6	Revúca	572,4	Revúca	932,0

Zdroj: ŠÚ SR, Spracoval: NCZI

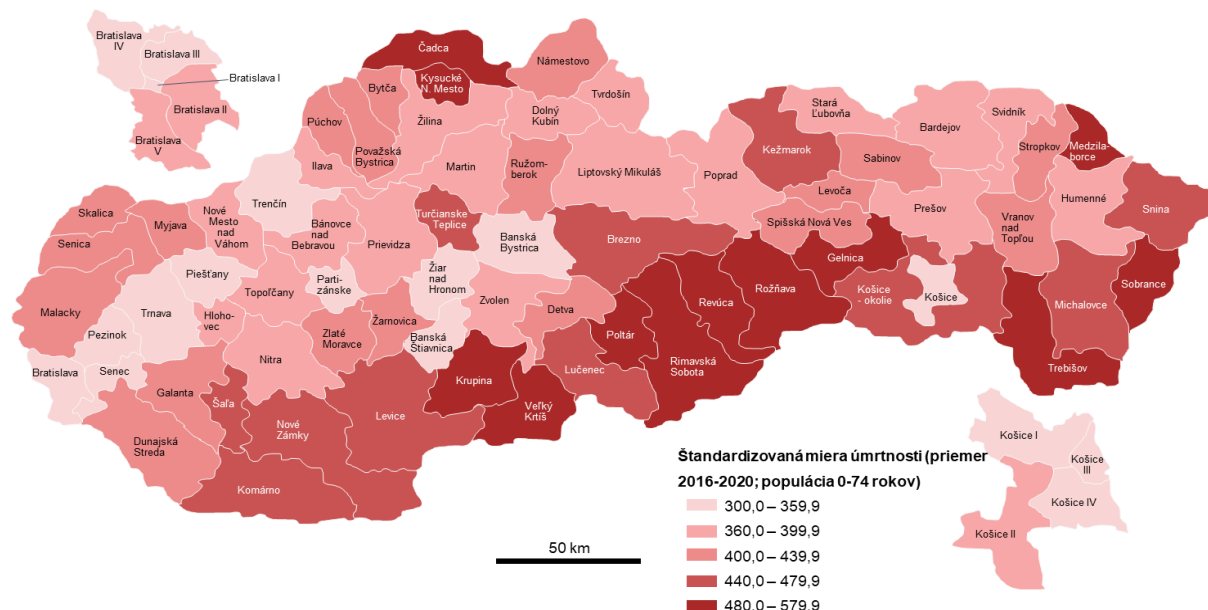
Pri rozdelení okresov podľa príslušnej miery do 5 intervalov od najnižšej po najvyššiu, patrí 14 okresov do 1. intervalu, 570,0 – 669,9 a 11 okresov do posledného intervalu, 820,0 – 939,9. Rovnako sú zoradené okresy do 5 intervalov od najnižšej po najvyššiu mierku, kde 15 okresov patrí do 1. intervalu, 300,0 – 359,9 a 12 do posledného intervalu, 480,0 – 579,9.

M9 Priemerná miera štandardizovanej úmrtnosti na všetky príčiny smrti v okresoch SR

Zdroj : ŠÚ SR, Spracoval a graf vytvoril: NCZI

M10 Priemerná miera štandardizovanej úmrtnosti na všetky príčiny smrti v okresoch SR vo vekovej skupine 0-74 rokov

Zdroj : ŠÚ SR, Spracoval a graf vytvoril: NCZI

Revízia príčin úmrtí

V príslušných revidovaných rokoch patrilo do inej kapitoly MKCH-10 až 10 - 14 % diagnóz, v 10 – 16 % išlo o upresnenie diagnóz v rámci danej kapitoly, resp. podkapitoly.

V celej populácii v SR dominujú choroby obehovej sústavy (CHOS) a nádory, v produktívnom veku 25 - 64 rokov bol najvyšší podiel úmrtí na nádory (má jemne klesajúci trend od roku 2011), nasledujú úmrtia na CHOS a úrazy. Pri predčasných úmrtiach do 74 rokov sú nádory a CHOS takmer rovnako zastúpené s miernou prevahou u nádorov.

T11 Podiel úmrtí na najčastejšie príčiny smrti zo všetkých úmrtí v celej populácii SR po ich revízií v rokoch 2011, 2015 a 2019¹⁾

Veková skupina		Rok	Spolu	z toho % podiel podľa kapitol MKCH-10					
				Nádory	Obehová sústava	Dýchacia sústava	Tráviaca sústava	Úrazy	Ostatné
Celá populácia		2011	51 903	25,1	45,7	5,9	6,3	7,8	9,2
		2015	53 826	25,5	44,4	6,4	5,6	6,2	11,9
		2019 ¹⁾	53 234	25,8	42,6	6,1	5,8	5,7	14,0
z toho vo vekovej skupine	25 - 64	2011	14 109	34,2	26,8	4,4	11,7	13,3	9,6
		2015	13 842	33,2	27,6	5,1	10,7	12,7	10,7
		2019 ¹⁾	12 474	32,1	26,9	4,9	12,2	11,3	12,6
	0 - 74	2011	24 953	33,7	32,0	5,0	8,9	10,5	9,9
		2015	25 561	33,9	32,1	5,4	8,2	9,3	11,1
		2019	25 657	33,8	31,8	5,5	8,8	7,9	12,2

¹⁾ predbežné údaje ešte neschválené EUROSTATom, ale revidované na NCZI Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

2.1.2. Výskyt chronických chorôb v populácii

NCZI disponuje rôznymi údajmi o vývoji chorôb: z príslušných národných zdravotných registrov, hlásení udalostí charakterizujúcich zdravotný stav populácie a štatistických zisťovaní o činnosti príslušných ambulancií. Zaznamenávajú sa tak novodiagnostikované prípady (incidenčné údaje) ako aj celkový počet (žijúcich) pacientov v populácii na danú chorobu (tzv. prevalenčné údaje).

Z vybraných registrov sa najkompletnejšie údaje získavajú z Národného onkologického registra (NOR) – počet prípadov ročne stúpa, v roku 2020 sa ich počet odhaduje na takmer 40 000 prípadov, V 31.12.2012 (k roku aktuálneho spracovania údajov) je počet osôb “s” alebo “po prekonaní” onkologického ochorenia, ktoré boli evidované v NOR od jeho vzniku (v roku 1976) niečo vyše 210 000.

Do Národného registra cievnych mozgových príhod sa hlási v posledných rokoch v priemere 12 000 osôb, do Národného registra akútneho koronárneho syndrómu (AKS) 4 000 prípadov. Z národného registra diabetes mellitus (DM) je dlhodobý funkčný register DM u detí do 18 rokov (s novodiagnostikovaným DM u 200 - 250 detí ročne, s celkovým počtom 1 850 detí s DM do 18 rokov k 31.12.2020). Register DM u dospelých, žiaľ, nie je funkčný, ale z ročného výkazu o činnosti diabetologických ambulancií sa z agregovaných údajov od SJ zisťuje 20 000 – 25 000 novodiagnostikovaných osôb, celkovo sa eviduje od 380 000 - 400 000 diabetikov.

V

posledných rokoch sa veľká pozornosť venuje duševným chorobám. Akútne stavy, dekompenzované chronické choroby či iné zdravotné problémy sú indikáciou pre návštevu príslušných ambulancií a/alebo v odôvodnených prípadoch aj k indikácii na hospitalizáciu.

2.1.3. Hospitalizácie

V súvislosti s výskytom nového ochorenia COVID-19 prišlo k zmenám dlhodobých trendov niektorých ukazovateľov štatistiky hospitalizácií. V roku 2020 bolo v zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti v SR ukončených 978 498 hospitalizácií, v prepočte 179,3 hospitalizácie na 1 000 obyvateľov. Kým v rokoch 2011 – 2019 si počet hospitalizácií zachovával stabilnú početnosť bez výrazných výkyvov, v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 nastal pokles celkového počtu hospitalizácií o 17,1 %.

T12 Počet hospitalizácií a pacientov v rokoch 2015-2020 a rok 2011

Ukazovateľ	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet všetkých hospitalizácií	1 132 288	1 203 154	1 213 445	1 204 737	1 189 662	1 180 474	978 498
z toho: počet pacientov ako fyzických osôb ¹⁾	682 891	697 797	700 170	694 724	687 373	679 978	555 333

¹⁾ ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku

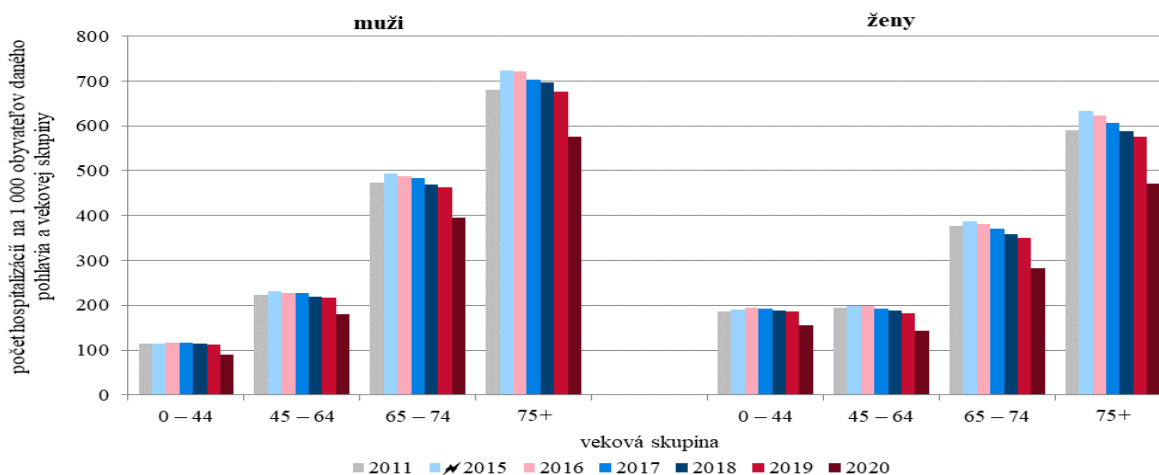
Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Významný nárast v počte hospitalizácií bol len pri skupine diagnóz kódy na osobitné účely – XXII. kapitola, do ktorej boli predbežne zaradené nové diagnózy súvisiace s ochorením COVID-19. Počet hospitalizácií s diagnózami zaradenými do XXII. kapitoly

stúpil v roku 2020 na 5 761 hospitalizácií oproti počtu 39 hospitalizácií v roku 2019.

Najvyššia miera hospitalizovanosti prirodzene vo veku 75 a viac rokov. V poslednom roku pred pandémiou 2019 to bolo 676 mužov na 1 000 mužov a 576 žien na 1 000 žien vo veku 75+. Miera hospitalizovanosti mužov prevláda vo všetkých vekových skupinách okrem vekovej skupiny 0 - 44 rokov, čo súvisí s hospitalizáciami žien z dôvodu tehotenstva a pôrodu. V roku 2020 došlo k zníženiu počtu hospitalizácií vo všetkých vekových skupinách u mužov i žien.

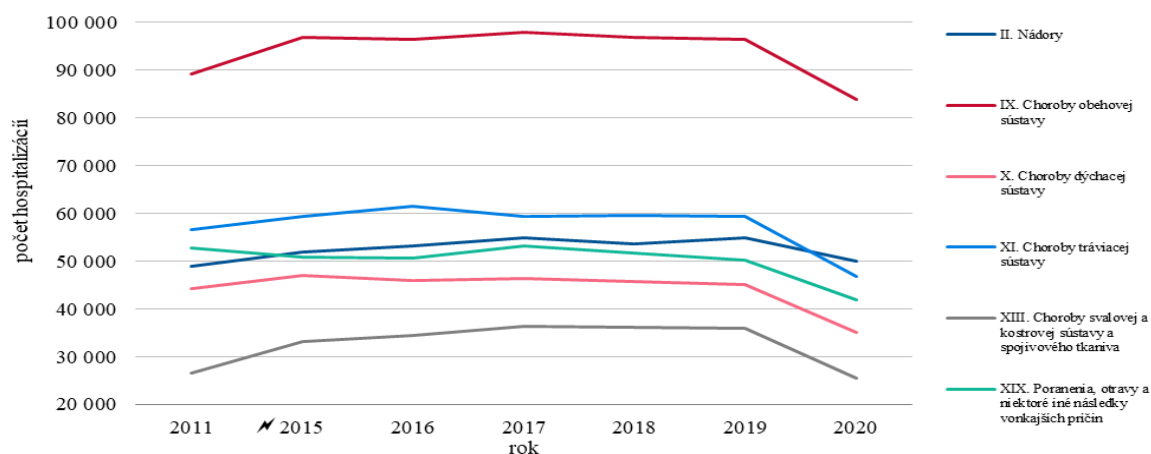
G12 Hospitalizácie v ústavnej zdravotnej starostlivosti podľa vekových skupín a pohlavia v rokoch 2015 - 2020 a 2011

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

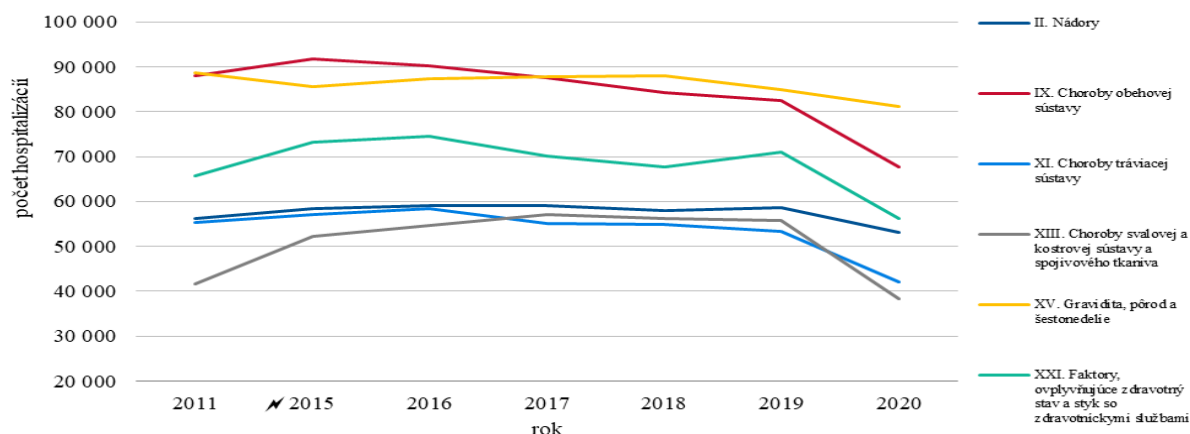
Najčastejšími príčinami hospitalizácie pri sledovaní údajov bez rozdielu pohlaví boli v roku 2020, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, choroby obehovej sústavy - IX. kapitola (15,5 % z celkového počtu hospitalizácií; v počte 151 593). Nasledovali hospitalizácie na nádory - II. kapitola (10,5 %; v počte 103 162) a choroby tráviacej sústavy - XI. kapitola (9,1 %; v počte 88 866). Častými sú i hospitalizácie pre poranenia, otravy a niektoré následky vonkajších príčin - XIX. kapitola (8,0 % počet 78 290), viac sa však týkali mužov. Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva - XIII. kapitola tvorili 6,5 % hospitalizácií s počtom 63 687 a choroby dýchacej sústavy - XI. kapitola 6,4 % v počte 62 762 hospitalizácií.

G13 Vývoj najčastejších príčin hospitalizácie podľa kapitol MKCH-10 – muži

Zdroj údajov: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

G14 Vývoj najčastejších príčin hospitalizácie podľa kapitol MKCH-10 – ženy

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

2.1.4 Práceschopnosť

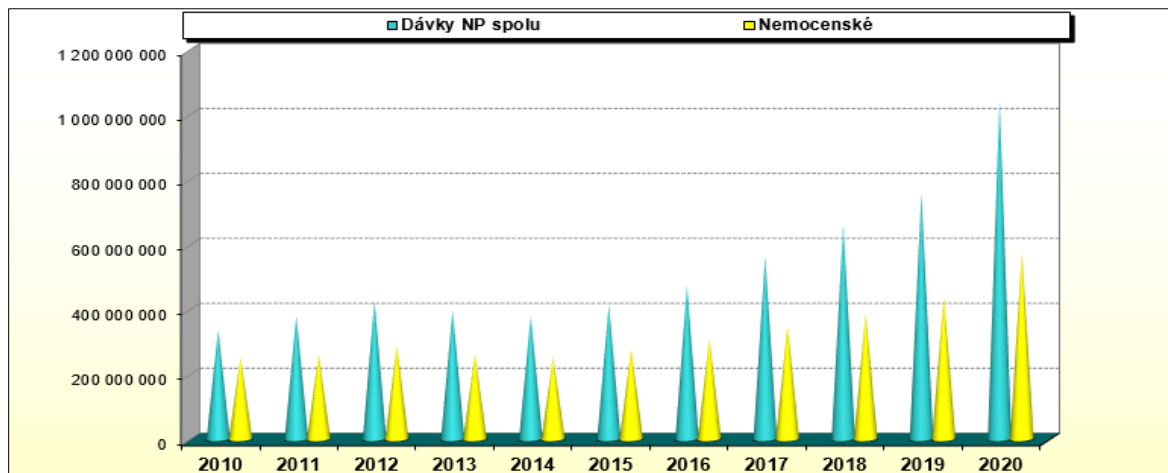
Počet dávok nemocenskej má zvyšujúcu sa tendenciu. Poistenec môže byť viackrát v priebehu roka práceneschopný, pričom sa jednotlivé dni DPN ak nie je medzi nimi polročné odpracované obdobie sčítavajú. Poistenec môže byť najviac práceneschopný 52 týždňov s nárokom na dávku nemocenskú.

T13 Počet dávok nemocenského poistenia v rokoch 2010 – 2020

Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	v eurách										
Dávky NP spolu	338 470 150	381 441 593	428 160 101	399 434 416	380 926 761	415 090 180	473 890 523	564 830 470	661 235 422	759 660 202	1 043 389 073
Nemocenské	252 929 806	263 778 006	289 664 635	264 304 611	254 847 036	278 792 151	310 819 367	350 794 229	390 343 373	440 098 187	580 305 115
Podpora pri ošetr. člena rodiny / ošetrovné	8 843 602	10 481 160	9 570 060	8 987 936	8 726 168	10 516 321	12 163 150	14 806 934	17 223 835	19 880 748	154 493 589
Peňažná pomoc v materstve / materské	76 649 938	107 124 363	128 873 311	126 098 146	117 281 619	125 732 294	150 852 598	199 154 592	253 582 169	299 597 631	308 528 231
Výrov. prisp. v tehot. a materstve / vyrovnávací dávka	46 803	58 064	52 532	43 723	71 938	49 414	55 408	74 715	86 045	83 635	62 137

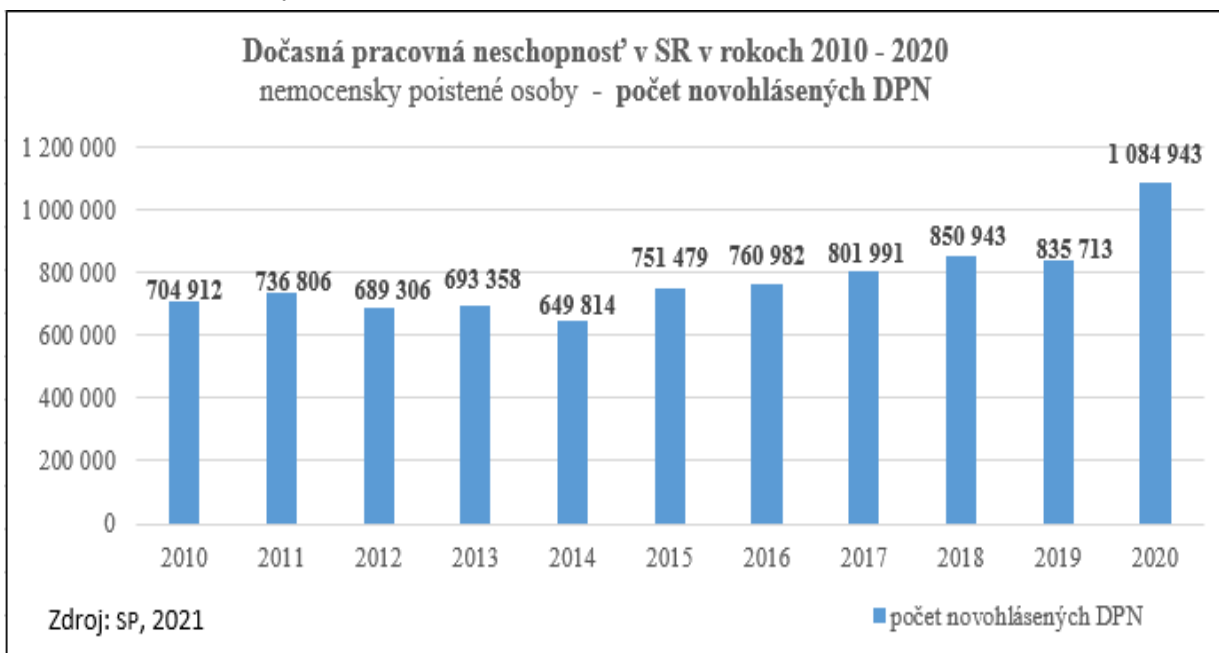
Zdroj: SP, 2021

G15 Dávky nemocenského poistenia v rokoch 2010 – 2020

Zdroj: SP, 2021

G16 Počet novohlásených DPN v rokoch 2010 – 2020

Dlhodobu najvyšší počet novohlásených DPN je v Prešovskom kraji a najnižší počet je v Bratislavskom kraji. Na úrovni okresov SR je najvyšší počet novohlásených DPN v okrese Prešov, Žilina, Nitra. Praceneschopné sú viac ženy ako muži.

Najvyššie priemerné percento DPN na úrovni okresov Slovenskej republiky je dlhodobo v okrese Sobrance, Čadca, Stropkov a najnižšie percento je dlhodobo v okresoch Bratislava I, III, IV.

Priemerné percento DPN malo v rokoch 2010 - 2014 klesajúcu tendenciu, od roku 2015 má stúpajúcu tendenciu. Počnúc marcom 2020 prudko stúpol počet karanténnych DPN pre vírusové ochorenie Covid-19, čo sa prejavilo v náraste novohlásených DPN a taktiež v priemernom percente DPN.

Pri mesačnom sledovaní priemerného percenta DPN má mesiac január, február a marec najvyššie hodnoty z dôvodu ochorení dýchacej sústavy, hlavne chrípky. V letných mesiacoch sú hodnoty percenta DPN najnižšie a v jesenných mesiacoch začína chorobnosť opäť stúpať.

Najdlhšia doba trvania 1 DPN na úrovni okresov SR je okrese Poprad, Stropkov, Svidník a najkratšia doba trvania 1 DPN je v okrese Komárno, Rožňava a Bratislava IV.

Priemerná doba trvania 1 DPN je dlhodobo vysoká a je ovplyvnená mnohými faktormi ako sú dlhé čakacie doby na odborné vyšetrenia a operácie, zvýšený počet chorôb pohybového aparátu, nesprávny životný štýl ako aj nepriaznivé sociálne faktory.

Najviac je krátkodobých DPN, ktoré trvajú spravidla od 4-10 dní (cca 25% až 30%), od 11-14 dní (cca 14% až 16%), od 15-21 dní (cca 12% až 14%), spolu predstavujú cca 50% až 60%. DPN, ktoré trvajú viac ako 6 mesiacov je cca 7% a ž 9%, ide spravidla o chronické a onkologické ochorenia a ťažké poúrazové stavy.

T14 Počet novohlásených DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa okresov SR

Dočasná pracovná neschopnosť v okresoch SR – počet novohlásených DPN nemocensky poistených osôb

okres SR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bratislava I	5 074	4 854	4 274	4 626	4 284	4 538	4 566	4 476	4 683	4 593	4 307
Bratislava II	12 975	13 306	12 273	13 408	12 804	14 514	14 549	14 761	15 796	15 445	14 370
Bratislava III	6 944	7 111	6 551	7 348	6 592	7 553	7 520	7 691	8 525	8 496	77 946
Bratislava IV	11 383	11 544	10 835	12 140	11 237	12 524	12 683	12 987	14 255	13 425	12 526
Bratislava V	17 599	17 805	16 032	17 367	15 711	17 299	16 537	15 986	16 975	15 832	14 948
Malacky	9 444	9 541	9 124	10 166	10 058	11 618	11 739	11 790	12 913	12 118	13 743
Pezinok	7 823	8 071	7 405	8 222	7 803	9 061	8 762	9 508	10 159	9 981	10 058
Senec	8 397	8 667	8 213	9 044	8 873	10 575	11 071	11 182	12 530	12 669	12 476
Dunajská Streda	17 715	17 521	17 142	18 091	16 961	19 119	19 248	19 959	21 298	20 702	23 027
Galanta	14 331	14 294	13 498	14 075	13 541	15 621	15 114	16 285	17 774	17 727	19 107
Hlohovec	7 453	7 799	6 946	7 462	6 929	7 877	8 054	8 521	9 120	8 487	9 585
Piešťany	8 339	8 815	7 642	8 340	7 525	8 821	8 360	9 100	9 217	9 267	10 641
Senica	8 688	9 563	9 112	9 552	8 886	10 687	10 709	10 765	11 934	11 198	13 591
Skalica	6 637	7 034	6 662	7 463	6 907	8 496	8 562	8 963	9 598	9 304	11 453
Trnava	18 718	18 756	16 946	18 221	16 841	20 120	19 684	20 982	22 585	21 928	24 836
Banovce n/Bebravou	5 976	6 272	5 868	5 784	5 504	6 114	6 255	6 399	6 419	6 535	6 949
Iľava	8 703	9 058	8 720	8 672	8 337	9 670	9 658	10 177	10 854	10 457	13 290
Myjava	3 831	4 439	4 220	4 639	4 308	4 806	4 673	4 913	5 269	4 966	5 878
Nové Mesto n/Váhom	10 743	11 324	10 388	10 881	9 599	11 335	11 272	11 997	12 320	12 023	14 801
Partizánske	5 993	6 614	6 138	6 108	5 683	6 846	6 898	7 267	7 429	7 181	9 135
Považská Bystrica	7 550	7 989	8 253	8 463	7 912	9 556	9 578	10 359	11 071	10 202	14 408
Prievidza	21 091	21 924	20 309	19 979	18 561	22 023	22 026	22 925	23 133	22 000	28 360
Púchov	6 246	6 694	6 496	6 780	6 403	7 422	7 176	8 261	8 338	7 718	12 358
Trenčín	15 020	16 234	15 326	15 200	14 277	16 423	16 636	17 910	18 605	18 209	24 280
Komárno	11 731	11 945	10 968	11 987	11 857	13 630	13 985	15 472	16 843	15 666	16 672
Levice	14 513	14 480	13 861	14 277	13 942	16 395	15 818	16 709	17 706	17 424	20 426
Nitra	21 477	22 355	20 463	21 384	20 522	23 985	25 021	26 291	28 559	28 142	34 779
Nové Zámky	18 325	18 329	17 010	16 835	16 237	19 117	19 211	20 782	22 511	21 891	25 767
Sábo	7 935	8 000	7 144	7 293	7 187	8 124	8 245	8 935	10 255	10 208	11 118
Topoľčany	13 123	14 300	12 674	11 362	10 338	11 693	11 787	12 413	12 506	12 492	16 275
Zlaté Moravce	5 340	5 571	5 094	5 265	4 821	5 732	6 251	6 407	6 576	6 497	8 254
Bytča	3 293	3 692	3 512	3 832	3 728	4 627	4 841	5 073	5 467	5 079	6 831
Čadca	12 853	13 548	12 693	12 941	11 980	14 107	14 927	15 236	15 754	15 345	22 653
Dolný Kubín	4 259	4 554	4 476	4 365	4 466	5 468	5 787	6 112	6 408	6 346	8 051
Kysucké Nové Mesto	4 651	4 879	4 555	4 607	4 211	5 205	5 466	5 736	6 209	6 030	8 043
Liptovský Mikuláš	9 430	9 947	9 310	8 916	8 278	9 675	10 092	9 942	10 583	10 740	13 413
Martin	11 815	12 949	12 362	12 786	12 217	14 083	14 108	14 702	15 380	15 117	18 548
Námestovo	7 847	8 397	8 775	8 149	7 058	7 955	8 424	8 600	8 968	9 326	14 894
Ružomberok	6 497	6 699	6 529	6 229	5 753	6 503	6 857	7 227	7 925	7 657	11 152
Turčianske Teplice	2 041	2 237	2 089	2 045	2 018	2 279	2 478	2 602	2 681	2 655	3 053
Tvrdošín	3 785	4 074	3 927	3 710	3 505	4 075	4 426	4 572	5 082	5 025	7 875
Žilina	20 879	22 151	21 081	21 618	20 100	23 631	24 194	24 779	26 258	25 002	31 398
Banská Bystrica	14 022	14 735	13 711	14 529	13 832	16 701	16 279	16 935	18 402	17 883	19 866
Banská Štiavnica	1 244	1 338	1 281	1 266	1 186	1 449	1 517	1 706	1 719	1 826	2 055
Brezno	6 595	6 917	6 850	6 568	6 498	7 491	7 510	8 142	8 259	8 728	11 067
Detva	2 755	3 172	3 129	3 109	3 049	3 566	3 469	3 668	4 100	4 419	5 585
Krupina	2 269	2 379	2 353	2 532	2 472	2 941	3 307	3 313	3 595	3 517	3 918
Lučenec	7 418	7 570	6 864	6 750	6 577	8 296	8 407	8 967	9 637	9 808	10 694
Poltár	2 370	2 174	1 912	1 709	1 816	2 149	2 351	2 398	2 715	2 653	2 976
Revúca	3 234	3 316	3 183	3 194	3 119	3 737	3 792	4 354	4 747	4 978	5 482
Rimavská Sobota	8 499	8 073	7 799	7 309	6 768	7 881	8 422	8 878	9 353	9 604	11 329
Veľký Krtíš	4 971	4 947	4 530	4 364	4 266	5 148	5 246	5 736	6 027	6 195	6 916
Zvolen	7 235	7 801	7 503	7 791	7 348	8 719	8 865	9 260	10 192	10 315	11 541
Zarnovica	2 262	2 399	2 231	2 467	2 455	3 041	3 062	3 356	3 482	3 390	4 056
Ziar nad Hronom	4 876	4 888	4 749	4 954	4 783	5 537	5 751	6 249	6 863	6 789	7 301
Bardejov	10 388	11 434	11 044	9 487	8 435	9 325	10 059	10 286	11 192	11 222	17 932
Humenné	7 764	7 783	6 801	6 455	6 120	7 061	7 157	7 648	7 749	7 611	10 973
Kežmarok	7 277	7 675	7 190	6 823	6 383	7 363	7 923	8 516	9 253	9 026	12 309
Levoča	3 775	4 331	4 020	3 683	3 340	3 758	3 810	4 073	4 223	4 161	6 026
Medzilaborce	1 093	1 185	1 122	991	994	1 084	1 131	1 175	1 351	1 292	1 826
Poprad	13 194	13 526	13 609	12 771	12 013	12 857	13 308	13 766	14 169	13 697	19 165
Prešov	24 359	26 322	25 223	23 473	21 061	23 868	24 769	26 370	27 851	28 059	33 403
Sabinov	7 121	8 144	7 571	6 879	6 305	7 045	7 372	7 886	8 087	8 353	11 840
Snina	5 595	6 290	5 361	4 911	4 534	5 306	5 336	5 627	5 929	5 650	7 494
Stará Ľubovňa	11 896	12 009	9 388	7 282	5 851	6 169	6 380	6 578	7 046	7 010	12 095
Stropkov	2 764	3 167	2 831	2 366	2 201	2 436	2 403	2 618	2 583	2 714	4 074
Svidník	4 754	5 410	4 811	3 658	3 261	3 562	3 698	3 903	4 034	4 058	5 884
Vranov n/Topľou	11 410	12 758	11 042	9 522	8 454	9 328	9 810	11 028	11 330	11 097	15 803
Gelnica	3 140	3 544	3 169	3 067	3 075	3 282	3 351	3 554	3 911	3 979	5 054
Košice I	20 871	22 066	20 269	21 229	19 781	23 082	22 264	22 975	24 298	24 286	24 739
Košice II	4 952	4 521	4 254	4 215	3 294	3 574	3 426	4 157	5 037	5 301	5 399
Košice III	1 623	1 341	1 148	1 088	765	842	625	586	575	461	470
Košice IV	3 548	3 738	4 085	4 299	3 648	4 090	4 291	4 969	4 008	3 056	2 866
Košice - okolie	15 038	16 068	15 233	15 948	15 277	17 909	17 677	19 729	20 934	21 369	22 193
Michalovce	12 887	13 308	12 174	11 719	11 528	13 089	12 691	13 256	13 213	13 122	17 409
Rožňava	4 916	5 042	4 977	5 009	5 093	6 374	6 499	6 868	7 431	7 347	8 214
Sobrance	2 511	2 674	2 510	2 368	2 354	2 657	2 616	2 698	2 824	2 618	3 615
Spíšska Nová Ves	10 529	11 250	11 072	9 970	9 436	10 543	10 797	11 774	12 132	12 132	15 900
Trebišov	11 032	11 376	10 567	10 791	10 306	11 682	12 163	13 093	13 539	13 269	15 809
Neuvádzaný okres	8 258	8 819	8 844	9 220	8 402	9 735	10 230	11 142	12 784	13 610	18 375
SR spolu	704 912	736 806	689 306	693 358	649 814	751 479	760 982	801 991	850 943	835 713	1 084 943

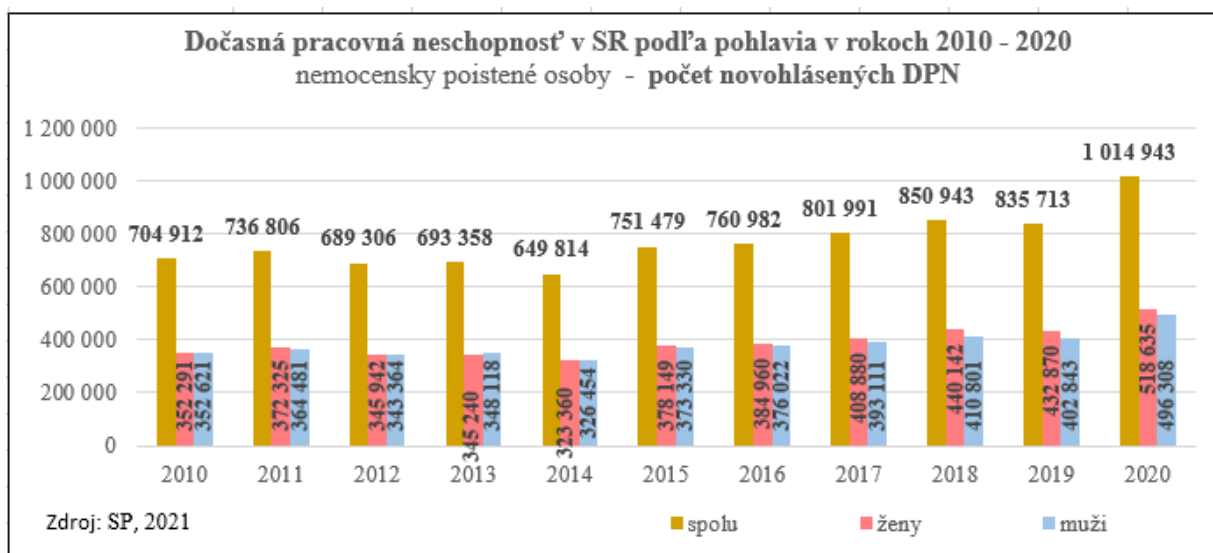
Zdroj: ŠÚ SR, 2021

T15 Počet novohlásených DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa pohlavia

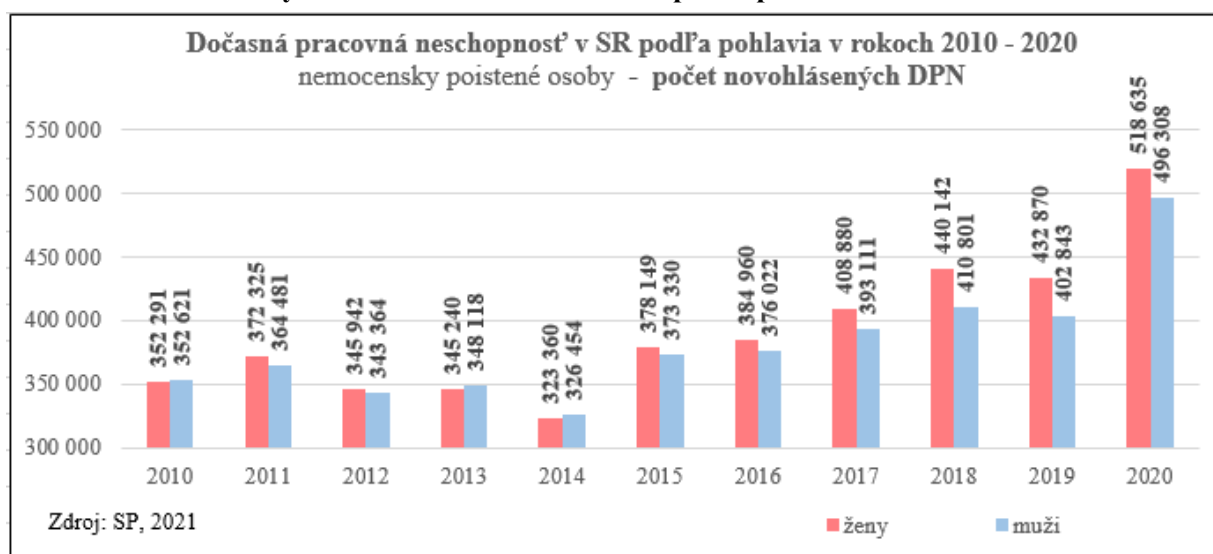
Dočasná pracovná neschopnosť v SR nemocensky poistených osôb											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
počet novohlásených DPN	704 912	736 806	689 306	693 358	649 814	751 479	760 982	801 991	850 943	835 713	1 014 943
z toho muži	352 621	364 481	343 364	348 118	326 454	373 330	376 022	393 111	410 801	402 843	496 308
z toho ženy	352 291	372 325	345 942	345 240	323 360	378 149	384 960	408 880	440 142	432 870	518 635

Zdroj: SP, 2021

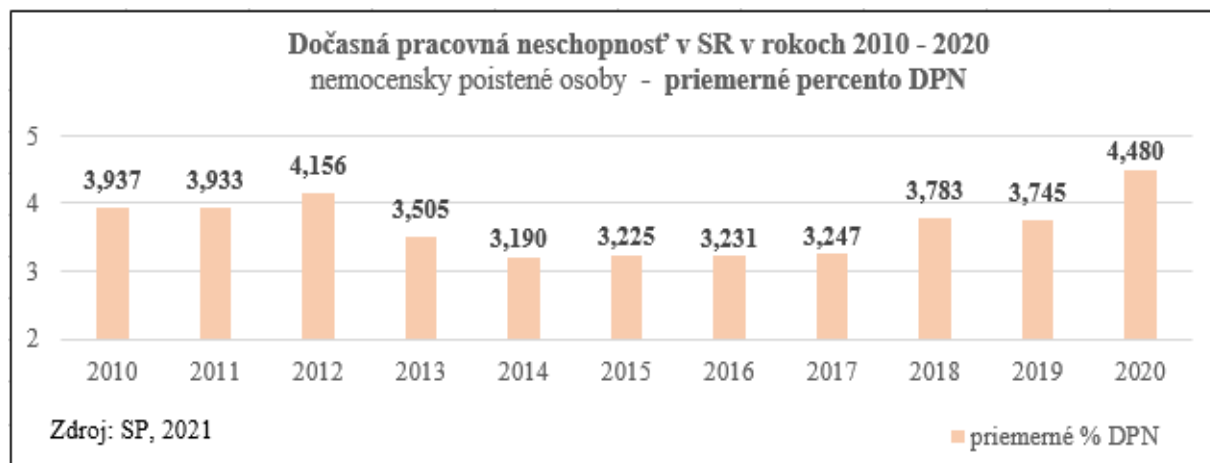
G17 Počet novohlásených DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa pohlavia

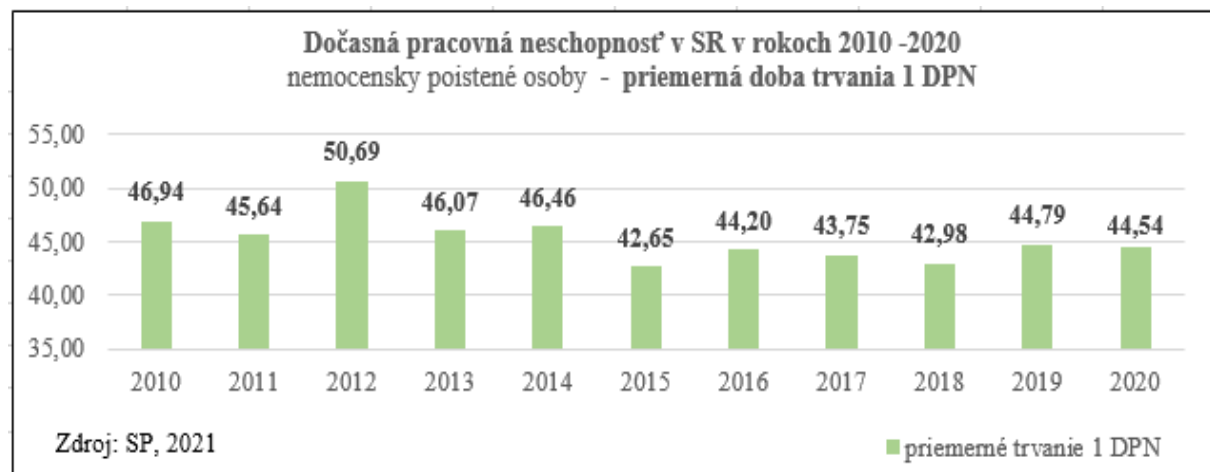
G18 Počet novohlásených DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa pohlavia

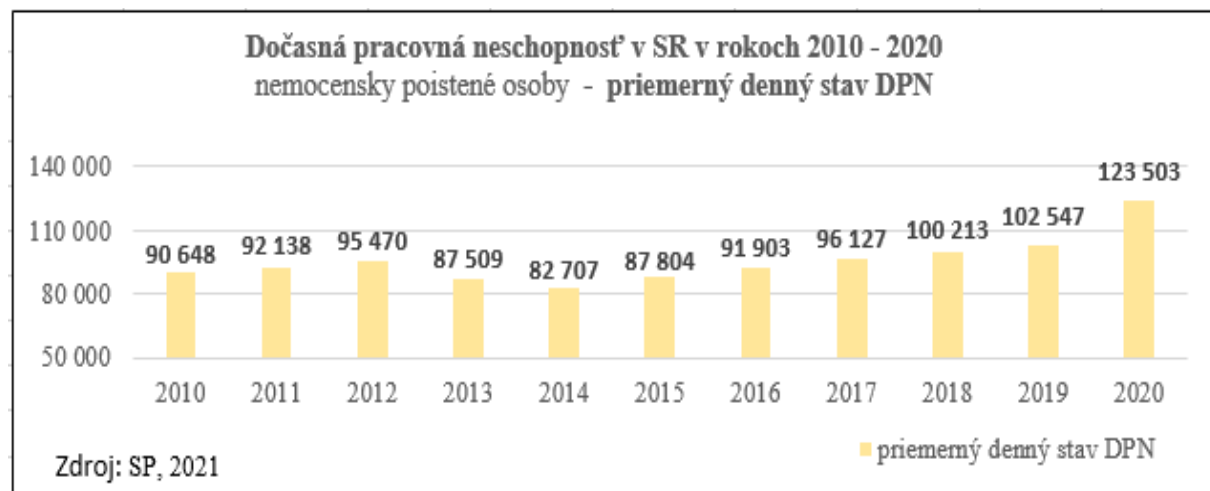
G19 Priemerné percento DPN v rokoch 2010 – 2020

G20 Priemerná doba trvania DPN v rokoch 2010 – 2020

G21 Priemerný denný stav DPN v rokoch 2010 – 2020

T16 Priemerné percento DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa okresov SR

Dočasná pracovná neschopnosť v okresoch SR – priemerné percento DPN (%)

okres SR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bratislava I	1,939	1,804	1,662	1,637	1,603	1,587	1,494	1,407	1,733	1,684	1,948
Bratislava II	2,286	2,138	2,100	1,990	1,902	1,923	1,828	1,823	2,137	2,032	2,334
Bratislava III	2,130	2,010	1,984	1,882	1,754	1,776	1,665	1,703	1,945	1,904	2,103
Bratislava IV	1,849	1,868	1,807	1,744	1,632	1,658	1,649	1,700	2,077	1,967	2,219
Bratislava V	2,363	2,332	2,297	2,211	2,093	2,149	2,103	1,985	2,296	2,218	2,497
Malacky	2,889	2,766	2,692	2,650	2,699	2,691	2,624	2,661	3,095	3,110	3,804
Pezinok	2,548	2,470	2,366	2,353	2,385	2,555	2,458	2,472	2,910	2,796	3,249
Senec	2,444	2,305	2,257	2,127	2,072	2,153	2,104	2,057	2,457	2,470	2,841
Dunajská Streda	5,284	4,931	5,116	4,634	4,252	4,209	4,303	4,110	4,540	4,367	4,800
Galanta	4,048	3,942	3,958	3,650	3,574	3,690	3,602	3,600	4,280	4,358	4,863
Hlohovec	3,968	4,115	4,040	3,958	3,806	4,181	4,130	4,182	5,022	4,891	5,740
Piešťany	3,704	3,671	3,631	3,283	3,071	3,248	3,211	3,278	3,815	3,724	4,398
Senica	4,175	3,918	4,061	3,553	3,400	3,570	3,679	3,613	4,440	4,607	5,829
Skalica	3,923	3,744	3,690	3,550	3,565	3,929	4,077	4,170	4,581	4,746	6,040
Tmava	3,145	3,132	3,095	2,921	2,760	2,838	2,798	2,831	3,315	3,283	3,905
Bánovce n/Bebravou	5,212	4,988	5,361	5,124	4,367	4,183	4,040	4,151	4,679	5,068	6,037
Ilava	3,572	3,520	3,808	3,401	3,281	3,479	3,360	3,397	4,116	4,116	5,072
Myjava	2,908	3,202	3,003	2,905	3,051	3,299	3,294	3,688	4,606	4,571	5,207
Nové Mesto n/Váhom	4,324	4,268	4,493	4,095	3,567	3,855	3,824	3,974	4,670	4,742	5,780
Partizánske	5,534	5,178	5,824	4,606	4,213	4,199	4,126	4,261	4,828	4,932	5,958
Považská Bystrica	3,330	3,163	3,671	3,447	3,131	3,415	3,473	3,530	4,116	4,099	4,993
Prievidza	4,692	4,464	4,794	4,194	3,829	3,871	3,932	3,998	4,501	4,396	5,282
Púchov	3,435	3,552	3,828	3,638	3,463	3,682	3,824	4,120	4,448	4,427	5,391
Trenčín	3,330	3,386	3,514	3,061	2,927	2,912	2,852	2,962	3,421	3,399	4,272
Komárno	2,613	2,535	2,424	2,323	2,215	2,327	2,370	2,447	2,913	2,688	3,027
Levice	4,148	3,951	3,967	3,695	3,410	3,476	3,511	3,508	4,211	4,155	4,936
Nitra	3,204	3,266	3,282	2,951	2,845	2,977	3,029	3,108	3,815	3,699	4,389
Nové Zámky	3,649	3,540	3,716	3,137	2,853	2,942	2,919	3,020	3,542	3,485	4,165
Safa	3,584	3,467	3,271	3,066	3,025	3,297	3,247	3,290	4,092	4,329	5,035
Topoľčany	6,020	5,963	6,730	4,810	4,117	3,994	3,759	3,745	4,581	4,613	5,775
Zlaté Moravce	4,269	4,314	4,462	4,084	3,594	3,530	3,818	3,887	4,524	4,556	5,613
Bytča	3,686	3,763	3,949	3,622	3,477	3,737	4,073	3,732	4,487	4,508	5,417
Čadca	5,269	5,444	6,116	5,303	4,845	4,930	5,138	5,094	5,656	5,760	7,208
Dolný Kubín	2,957	3,011	3,290	2,853	2,655	2,871	3,055	3,256	3,768	3,627	4,573
Kysucké Nové Mesto	4,500	4,298	5,114	4,551	3,991	4,233	4,538	4,814	5,937	5,780	7,377
Liptovský Mikuláš	4,255	4,335	4,574	3,701	3,311	3,409	3,514	3,320	3,776	3,781	4,529
Martin	3,658	3,632	3,856	3,380	3,083	3,179	3,187	3,157	3,674	3,662	4,495
Námestovo	4,973	5,152	6,109	5,150	4,422	4,419	4,487	4,544	4,873	4,831	6,089
Ružomberok	4,341	4,349	4,659	3,794	3,279	3,292	3,411	3,276	3,858	3,738	4,634
Turčianske Teplice	4,886	4,482	4,565	4,037	3,553	3,517	3,689	3,841	4,292	4,553	4,752
Tvrdošín	3,850	3,781	4,429	3,779	3,338	3,531	3,561	3,646	4,236	3,946	4,965
Zilina	3,914	4,063	4,512	3,884	3,610	3,671	3,816	3,822	4,498	4,398	5,490
Banská Bystrica	2,749	2,721	2,716	2,416	2,245	2,344	2,251	2,230	2,625	2,600	2,966
Banská Štiavnica	2,753	2,638	2,643	2,313	2,045	2,143	2,240	2,329	2,827	2,759	3,217
Brezno	4,118	3,989	4,223	3,664	3,169	3,272	3,138	3,172	3,724	3,628	4,432
Detva	2,979	2,863	3,192	3,034	2,744	2,818	3,011	3,123	3,741	3,723	4,527
Krupina	4,090	3,833	3,810	3,748	3,371	3,534	3,997	3,859	4,531	4,406	4,356
Lučenec	3,830	3,864	3,852	3,382	3,101	3,203	3,361	3,482	3,862	3,929	4,674
Poltár	4,551	4,202	4,152	3,153	3,290	3,139	3,555	3,453	4,032	4,320	4,735
Revúca	2,862	2,912	2,882	2,604	2,419	2,585	2,538	2,674	3,103	3,337	3,616
Rimavská Sobota	4,298	3,910	3,878	3,377	3,031	2,974	3,225	3,216	3,763	3,916	4,444
Veľký Krtíš	4,621	4,532	4,895	4,103	4,194	4,171	4,114	3,907	4,652	4,649	4,892
Zvolen	2,903	2,951	2,787	2,569	2,471	2,601	2,694	2,754	3,209	3,310	3,888
Zarnovica	2,535	2,431	2,559	2,393	2,209	2,433	2,669	2,687	3,126	3,237	3,798
Ziar nad Hronom	2,316	2,230	2,368	2,178	2,063	2,349	2,456	2,531	3,094	3,051	3,252
Bardejov	5,355	5,713	6,344	4,328	3,747	3,747	3,631	3,595	4,190	4,286	5,509
Humenné	5,272	4,874	4,845	3,633	3,318	3,283	3,225	3,342	3,901	3,923	5,215
Kežmarok	6,262	6,202	6,563	5,322	4,486	4,575	4,465	4,451	4,962	4,894	5,683
Levoča	5,504	5,806	6,667	5,058	4,317	4,064	4,104	4,250	4,575	4,500	5,602
Medzilaborce	5,549	5,571	6,393	4,759	3,824	4,197	4,259	3,895	4,900	4,630	6,101
Poprad	5,790	5,699	6,400	5,250	4,467	4,344	4,197	4,254	4,945	4,647	5,660
Prešov	5,357	5,664	6,726	5,199	4,485	3,994	4,095	3,983	4,511	4,559	5,372
Sabinov	5,257	5,611	6,458	4,775	4,104	3,986	4,051	4,268	4,650	4,563	5,744
Snina	6,389	5,825	5,850	4,274	3,880	4,038	4,028	3,928	4,797	4,831	5,980
Stará Ľubovňa	8,571	8,018	9,190	6,203	5,024	4,555	4,668	4,655	5,620	5,581	7,188
Stropkov	6,930	7,639	9,492	6,434	5,112	4,626	4,824	4,713	5,216	5,316	6,685
Svidník	7,000	9,040	10,828	6,478	4,778	4,419	4,105	4,370	5,167	5,210	5,903
Vranov n/Topľou	7,275	7,725	9,485	5,784	4,746	3,986	3,983	3,891	4,503	4,616	5,909
Gelnica	5,576	5,453	5,831	4,220	3,795	4,340	4,060	4,001	4,334	4,241	5,422
Košice I	3,433	3,591	3,684	2,988	2,676	2,576	2,535	2,559	2,988	2,940	3,560
Košice II	2,952	2,923	3,240	2,974	2,647	2,765	2,698	2,885	3,320	3,074	3,693
Košice III	2,848	2,990	3,014	2,832	2,537	2,908	2,715	2,563	3,334	2,543	3,367
Košice IV	4,460	4,129	4,406	3,224	2,654	2,532	2,441	2,447	2,849	2,621	3,384
Košice - okolie	3,744	3,885	4,162	3,557	3,292	3,298	3,247	3,324	3,811	3,890	4,604
Michalovce	6,887	6,910	7,386	5,736	4,842	4,921	4,809	4,843	5,493	5,310	6,523
Rožňava	2,318	2,284	2,419	1,998	1,859	2,049	2,152	2,158	2,321	2,307	2,481
Sobrance	6,818	7,271	7,857	6,020	4,923	5,358	5,581	4,869	5,893	5,919	7,286
Spíšká Nova Ves	5,620	5,738	6,876	5,221	4,461	4,385	4,060	4,186	4,869	5,000	5,730
Trebišov	3,626	3,995	3,999	3,297	3,220	3,185	3,321	3,525	4,181	4,088	4,860
Neuvádzaný okres	2,394	2,150	2,174	1,904	1,757	1,714	1,713	1,678	2,011	1,928	0,172
SR spolu	3,937	3,933	4,156	3,505	3,190	3,225	3,231	3,247	3,783	3,745	4,480

Zdroj: SP, 2021

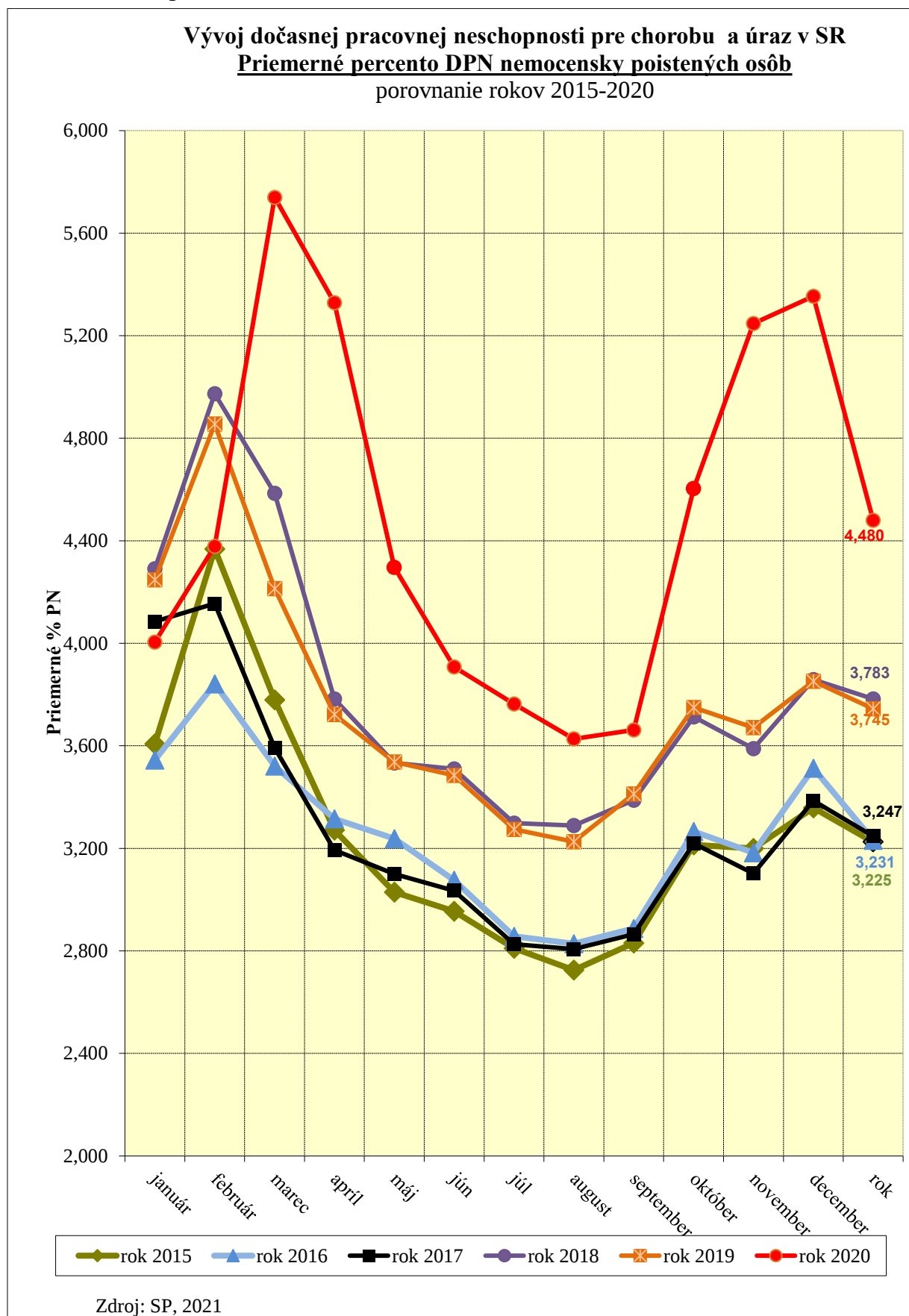
T17 Priemerná doba trvania DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa okresov SR

Dočasná pracovná neschopnosť v okresoch SR - priemerná doba trvania 1 DPN v dňoch

okres SR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bratislava I	37,99	35,89	36,26	34,95	37,64	36,18	35,01	34,58	34,82	35,93	45,05
Bratislava II	37,73	34,86	37,31	35,21	36,71	34,49	34,28	35,14	33,98	34,60	43,49
Bratislava III	36,15	33,98	36,64	33,96	36,89	34,43	34,11	35,88	33,22	34,08	42,22
Bratislava IV	31,00	31,15	32,07	29,94	31,40	29,98	30,77	31,93	31,53	32,73	40,12
Bratislava V	37,09	35,65	38,29	36,45	38,63	36,84	38,35	37,93	35,54	37,83	45,23
Malacky	38,76	37,40	38,24	36,87	39,77	36,30	36,97	39,31	36,98	41,04	44,88
Pezinok	36,31	34,47	35,97	34,71	38,30	37,62	39,34	38,05	37,78	38,42	45,24
Senec	35,28	33,45	35,51	33,94	35,79	33,69	34,26	35,06	34,58	36,53	44,52
Dunajská Streda	58,00	53,20	55,66	51,98	53,30	49,18	52,73	50,89	48,09	49,38	49,53
Galanta	44,41	43,44	45,80	43,38	46,30	43,74	46,58	45,21	43,78	45,97	48,48
Hlohovec	41,65	40,79	44,33	42,98	45,88	45,82	46,49	46,13	45,83	48,66	50,88
Piešťany	47,69	45,36	50,74	45,03	47,97	44,77	48,34	46,54	47,56	47,60	49,32
Senica	46,74	41,16	44,93	40,26	42,78	39,07	41,97	42,06	41,28	46,22	47,98
Skalica	44,07	41,09	43,07	39,96	44,87	41,87	44,67	44,87	41,58	44,68	45,85
Tmava	38,62	38,23	41,40	39,00	41,25	37,08	39,49	39,57	38,85	40,21	42,64
Bánovce n/Bebravou	54,28	50,14	58,03	57,18	52,62	47,19	45,89	47,25	47,90	51,75	44,68
Iľava	42,84	41,37	45,87	44,42	46,08	44,30	44,15	43,72	44,19	46,84	45,31
Myjava	34,68	34,07	33,37	31,05	35,80	35,71	37,85	40,80	42,85	45,74	43,38
Nové Mesto n/Váhom	42,23	40,29	45,42	42,26	42,90	40,89	42,28	42,84	43,50	46,34	45,83
Partizánske	64,29	55,96	65,62	55,83	56,72	49,12	50,41	50,77	49,81	53,60	50,69
Považská Bystrica	44,13	40,68	45,83	45,01	45,49	43,09	45,59	44,45	43,70	48,19	41,34
Prievidza	47,62	44,27	49,99	47,51	48,16	42,85	45,49	45,44	44,98	46,88	43,57
Púchov	42,48	42,14	46,92	45,43	47,25	44,80	49,92	48,08	46,62	50,94	38,53
Trenčín	41,47	39,86	43,07	40,79	42,97	38,89	39,26	39,18	39,22	40,91	38,82
Komárno	32,20	31,17	32,36	31,89	31,85	30,63	32,35	31,58	30,72	31,48	33,63
Levice	46,05	44,39	46,34	45,50	44,89	40,85	44,48	43,59	44,11	45,64	46,65
Nitra	39,61	38,99	42,33	39,24	41,16	38,66	39,52	40,14	40,43	41,31	40,25
Nové Zámky	40,68	39,52	43,79	40,71	40,04	36,68	38,05	37,91	36,90	38,61	39,11
Safa	39,17	38,05	40,20	39,99	41,93	42,83	44,22	43,74	42,05	46,78	51,06
Topoľčany	56,65	52,95	64,04	53,73	52,54	46,91	45,92	44,85	48,65	49,98	47,98
Zlaté Moravce	49,26	48,11	53,92	51,16	51,06	44,16	45,73	47,03	47,64	49,72	48,60
Bytča	49,30	46,56	51,52	47,88	49,88	46,16	50,43	45,64	45,03	50,15	45,23
Cadca	50,10	50,46	59,57	55,27	57,35	53,03	54,48	54,70	53,10	57,07	48,62
Dolný Kubín	41,10	39,96	43,53	41,81	39,61	37,23	38,70	40,14	40,17	40,07	39,79
Kysucké Nové Mesto	50,45	48,41	60,33	57,60	57,98	52,62	55,97	57,99	58,82	60,13	57,82
Liptovský Mikuláš	53,78	53,14	57,85	52,99	53,06	48,92	50,59	50,16	47,70	48,37	46,75
Martin	45,79	42,43	47,20	43,37	43,37	40,64	42,23	41,15	40,79	42,56	42,56
Námestovo	48,42	48,87	53,73	50,97	52,49	49,98	51,56	53,05	50,56	50,80	40,60
Ružomberok	59,57	58,54	62,51	57,91	56,62	52,94	53,93	51,06	49,09	50,89	43,59
Turčianske Teplice	60,88	52,24	56,81	54,98	51,12	47,43	47,97	48,91	47,60	52,17	47,58
Tvrdošín	50,82	47,15	56,27	53,34	51,72	49,43	48,58	48,96	46,24	45,08	36,56
Zilina	50,65	50,48	58,67	53,28	55,39	50,59	53,82	54,20	52,52	55,61	55,57
Banská Bystrica	38,79	36,74	38,91	35,48	35,84	32,41	33,03	32,39	31,14	32,55	33,71
Banská Štiavnica	47,83	42,90	44,68	44,16	43,93	40,10	42,28	40,45	43,54	41,89	43,93
Brezno	53,12	50,29	52,74	51,84	47,00	43,64	43,19	41,67	43,18	41,24	39,77
Detva	48,86	42,17	46,92	47,97	46,29	42,59	48,71	49,06	47,99	46,20	44,91
Krupina	54,34	49,74	49,83	50,51	48,40	44,80	47,92	48,01	47,13	48,20	43,11
Lučenec	46,17	46,54	49,90	49,21	48,40	41,91	45,47	45,78	43,48	44,30	48,60
Poltár	49,43	49,16	52,08	49,94	51,79	43,71	46,93	46,53	42,24	47,84	47,31
Revúca	35,85	35,85	36,53	36,54	36,21	33,75	33,89	32,58	32,03	34,35	34,05
Rimavská Sobota	45,45	43,69	44,50	45,45	45,34	40,15	42,64	41,81	41,33	42,82	41,57
Veľký Krtíš	49,39	49,51	56,77	55,02	59,79	52,14	53,30	48,33	48,18	48,24	46,38
Zvolen	45,22	43,18	42,09	40,65	42,75	39,62	42,12	42,37	40,65	42,91	45,37
Zarnovica	39,30	36,11	40,72	38,09	37,16	34,93	39,87	37,97	38,27	42,00	41,30
Ziar nad Hronom	34,02	33,04	35,79	34,43	35,28	35,99	37,83	37,13	36,97	37,59	37,10
Bardejov	48,19	49,73	54,98	47,38	48,27	45,94	43,32	43,12	41,53	44,35	39,48
Humenné	53,32	49,79	54,53	47,63	47,68	43,53	44,73	44,62	45,91	48,03	44,00
Kežmarok	66,89	64,73	69,91	66,67	63,20	60,02	58,20	57,03	53,87	56,85	49,56
Levoča	61,84	58,66	70,52	62,76	60,86	53,62	55,67	55,95	52,71	54,49	47,66
Medzilaborce	62,59	60,03	69,87	66,18	55,38	58,64	59,23	54,09	54,47	54,73	50,94
Poprad	68,71	66,60	72,48	69,33	65,53	62,10	60,76	61,47	62,03	62,37	54,86
Prešov	52,99	53,74	63,85	56,99	56,86	46,86	48,38	45,70	44,44	46,31	46,61
Sabinov	47,71	46,48	53,78	46,96	46,14	42,80	43,74	44,57	43,91	43,42	39,09
Snina	48,64	41,39	45,54	39,65	40,78	38,23	39,69	38,05	39,18	42,61	39,71
Stará Ľubovňa	57,04	53,52	65,40	58,21	60,95	55,14	57,87	58,07	58,73	60,08	45,47
Stropkov	64,80	65,74	84,41	72,76	64,92	56,46	62,05	57,48	56,61	56,31	47,16
Svidník	62,28	74,02	89,36	74,13	64,49	58,15	53,98	56,47	54,17	54,65	42,94
Vranov n/Topľou	62,54	61,84	78,93	60,71	58,30	46,87	46,84	43,12	44,28	47,68	43,32
Gelnica	63,80	57,55	65,62	53,59	50,60	55,99	53,22	51,09	45,83	48,02	46,78
Košice I	42,46	42,99	46,67	39,82	41,27	35,89	37,23	35,87	36,28	37,36	44,53
Košice II	36,73	36,01	39,58	36,04	35,21	33,77	36,84	36,43	35,81	36,91	45,67
Košice III	37,18	38,87	39,15	34,74	34,81	31,52	34,09	30,16	36,68	31,80	40,90
Košice IV	53,54	49,85	55,45	46,18	44,65	38,44	39,69	39,78	39,03	36,35	44,11
Košice - okolie	38,34	37,96	42,44	38,20	38,48	35,15	37,32	36,13	36,01	37,80	43,53
Michalovce	67,96	68,98	77,45	67,22	60,22	56,13	58,62	57,94	58,77	59,27	55,49
Rožňava	35,29	33,54	35,45	32,79	31,27	29,02	31,29	30,82	27,61	28,61	27,74
Sobrance	67,59	68,42	75,55	66,41	56,33	57,72	64,15	56,33	58,69	63,62	56,65
Spišská Nová Ves	67,06	65,14	76,33	68,49	64,10	58,34	55,20	53,98	55,21	58,33	51,48
Ľeposov	42,31	45,24	47,69	41,88	44,26	40,42	41,94	42,62	43,46	44,67	44,88
Neuvádzaný okres	39,43	37,90	42,40	40,53	42,11	38,97	41,26	41,30	38,85	39,44	38,39
SR spolu	46,94	45,64	50,69	46,07	46,46	42,65	44,20	43,75	42,98	44,79	44,54

Zdroj: SP, 2021

G22 Priemerné percento DPN v rokoch 2015 - 2020

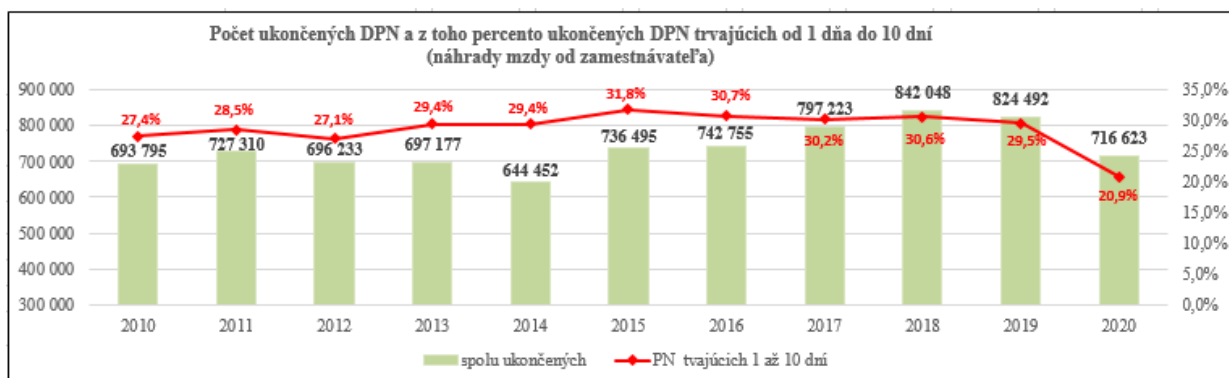
T18 Ukončené DPN v triedení podľa trvania v dňoch v rokoch 2010 – 2020

Percentuálny podiel ukončených prípadov dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz v Slovenskej republike podľa doby trvania v dňoch

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Doba trvania dočasnej PN v dňoch:	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu	podiel v % z celkového počtu
1	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
2 - 3	1,8%	1,8%	1,8%	1,7%	1,9%	1,8%	1,8%	1,6%	1,4%	1,3%	0,8%
4 - 10	25,6%	26,7%	25,2%	27,6%	27,4%	29,9%	28,9%	28,6%	29,2%	28,1%	20,1%
1 - 10 dní	27,4%	28,5%	27,1%	29,4%	29,4%	31,8%	30,7%	30,2%	30,6%	29,5%	20,9%
11 - 14	13,7%	14,1%	13,3%	14,9%	14,1%	15,7%	14,9%	15,6%	16,1%	15,9%	14,1%
1 - 14 dní	41,1%	42,6%	40,3%	44,3%	43,5%	47,5%	45,6%	45,8%	46,7%	45,3%	35,0%
15 - 21	12,7%	12,7%	12,4%	12,5%	12,6%	12,9%	12,7%	13,1%	13,2%	13,1%	13,9%
1 - 21 dní	53,8%	55,3%	52,7%	56,8%	56,0%	60,3%	58,3%	58,9%	60,0%	58,4%	48,9%
22 - 28	8,3%	8,1%	7,8%	7,7%	7,9%	7,6%	7,8%	7,9%	7,8%	7,9%	8,3%
29 - 35	6,0%	6,0%	6,2%	5,4%	5,7%	5,2%	5,5%	5,4%	5,2%	5,5%	6,5%
36 - 42	4,1%	4,0%	4,1%	3,6%	3,8%	3,5%	3,5%	3,5%	3,4%	3,5%	4,1%
43 - 91	14,3%	13,8%	14,8%	13,0%	13,4%	11,9%	12,6%	12,3%	12,0%	12,4%	16,1%
6 mesiacov											
92 - 182	7,6%	7,3%	8,2%	7,4%	7,3%	6,3%	6,7%	6,5%	6,4%	6,8%	8,9%
1 - 182 dní	94,1%	94,5%	93,8%	93,9%	94,2%	94,8%	94,5%	94,6%	94,9%	94,5%	92,7%
183 - 365+	5,9%	5,5%	6,2%	6,1%	5,8%	5,2%	5,5%	5,4%	5,1%	5,5%	7,3%
183 - 365+ dní	5,9%	5,5%	6,2%	6,1%	5,8%	5,2%	5,5%	5,4%	5,1%	5,5%	7,3%
Celkom	693 795	727 310	696 233	697 177	644 452	736 495	742 755	797 223	842 048	824 492	716 623

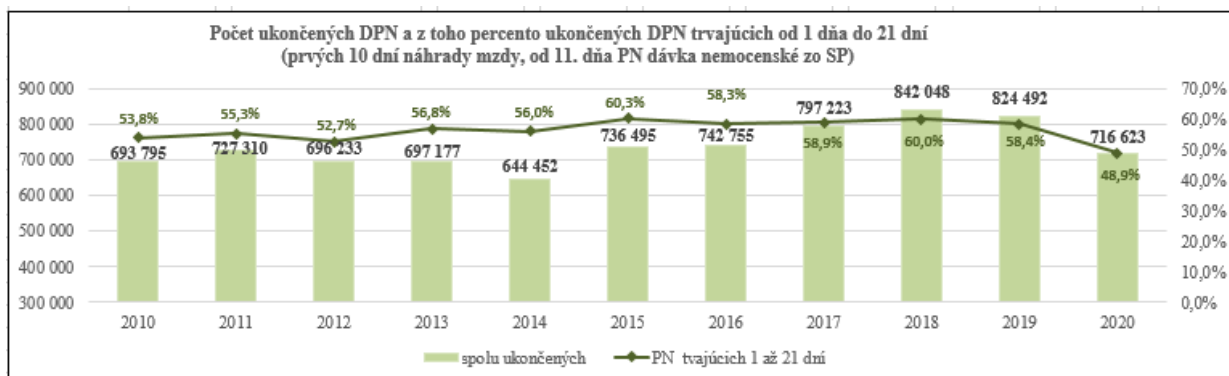
Zdroj: SP, 2021

G23 Ukončené DPN v rokoch 2010 – 2020 trvajúce od 1 – 10 dní

Zdroj: SP, 2021

G24 Ukončené DPN v rokoch 2010 – 2020 trvajúce od 1 – 21 dní

Zdroj: SP, 2021

T19 Výber najčastejších príčin DPN v rokoch 2010 – 2020

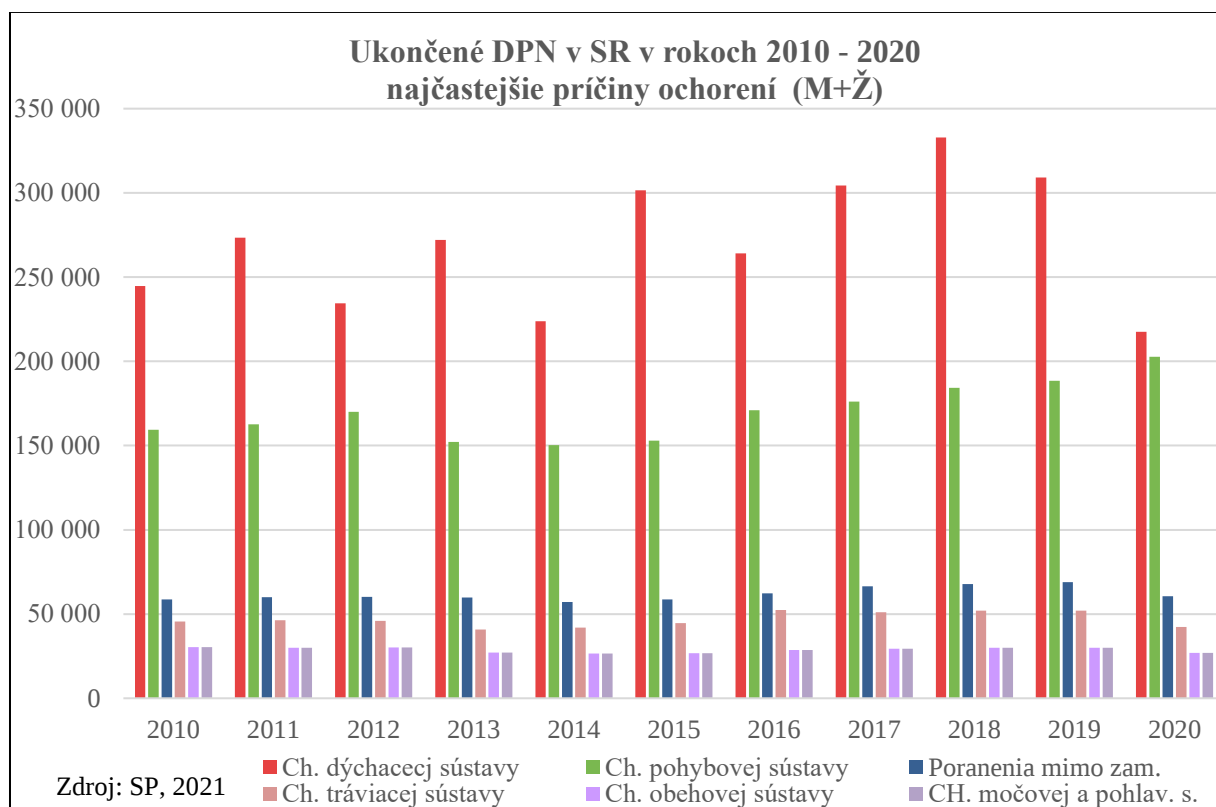
Dočasná pracovná neschopnosť - ukončené DPN podľa 20 diagnostických skupín MKCH

Výber najčastejších príčin v rokoch 2010 - 2020

diagnostická skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Choroby dýchacej sústavy	244 767	273 343	234 441	272 066	223 727	301 505	264 095	304 440	332 931	309 200	217 463
% zo sumáru	35,28%	37,58%	33,67%	39,02%	34,72%	40,94%	35,56%	38,19%	39,54%	37,50%	30,34%
Choroby pohybovej sústavy	159 351	162 649	169 995	152 105	150 310	152 857	170 958	176 148	184 350	188 411	202 696
% zo sumáru	22,97%	22,36%	24,42%	21,82%	23,32%	20,75%	23,02%	22,10%	21,89%	22,85%	28,28%
Poranenia, otravy a iné následky príčin mimo výkonu zamestnania	58 645	59 914	60 252	59 875	57 093	58 721	62 324	66 550	67 710	68 862	60 565
% zo sumáru	8,45%	8,24%	8,65%	8,59%	8,86%	7,97%	8,39%	8,35%	8,04%	8,35%	8,45%
Choroby tráviacej sústavy	45 647	46 380	45 989	40 826	41 961	44 698	52 430	51 055	52 062	52 032	42 415
% zo sumáru	6,58%	6,38%	6,61%	5,86%	6,51%	6,07%	7,06%	6,40%	6,18%	6,31%	5,92%
Choroby obehovej sústavy	34 169	32 147	31 798	28 804	27 459	28 123	28 080	28 887	28 919	28 918	27 313
% zo sumáru	4,92%	4,42%	4,57%	4,13%	4,26%	3,82%	3,78%	3,62%	3,43%	3,51%	3,81%
Ch. močovej a pohlavnej sústavy	30 272	30 032	30 214	27 075	26 545	26 826	28 708	29 438	29 906	29 969	27 014
SPOLU	693795	727310	696233	697177	644452	736495	742755	797223	842048	824492	716662

Zdroj: SP, 2021

G25 Najčastejšie príčiny ochorenia DPN v rokoch 2010 - 2020

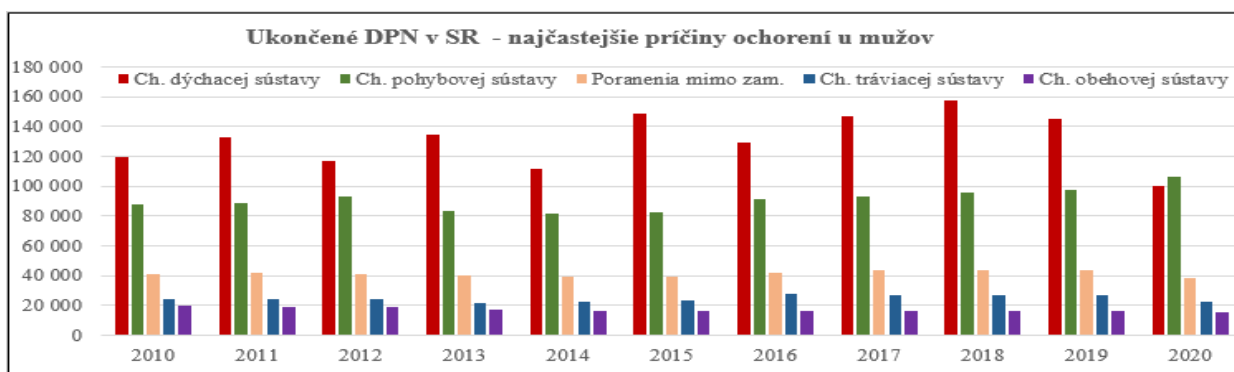
T20 Najčastejšie príčiny DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa pohlavia

Dočasná pracovná neschopnosť - ukončené DPN podľa najčastejšej diagnostickej skupiny podľa pohlavia v rokoch 2010 - 2020

MUŽI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ch. dýchacej sústavy	119 167	132 998	116 515	134 215	111 614	148 554	129 156	147 157	157 243	145 185	100 456
% zo sumáru	34,5%	36,8%	33,5%	38,4%	34,4%	40,5%	35,2%	37,6%	38,7%	36,6%	28,9%
Ch. pohybovej sústavy	87 871	88 909	92 657	83 767	81 950	82 199	91 215	93 279	95 732	97 262	106 221
% zo sumáru	25,3%	24,6%	26,6%	24,0%	25,3%	22,4%	24,8%	23,8%	23,5%	24,5%	30,6%
Poranenia, otravy a iné následky mimo zamestn.	40 715	41 570	41 396	40 444	39 298	39 384	41 616	43 471	43 747	44 056	38 747
% zo sumáru	11,7%	11,5%	11,9%	11,6%	12,1%	10,7%	11,3%	11,1%	10,8%	11,1%	11,2%
Ch. tráviacej sústavy	24 079	24 351	24 558	21 800	22 289	23 789	27 679	27 105	27 278	27 239	22 489
% zo sumáru	6,9%	6,7%	7,1%	6,2%	6,9%	6,5%	7,5%	6,9%	6,7%	6,9%	6,5%
Ch. obehovej sústavy	20 158	19 003	18 731	16 986	16 071	16 346	16 157	16 469	16 453	16 538	15 758
% zo sumáru	5,8%	5,3%	5,4%	4,9%	5,0%	4,5%	4,4%	4,2%	4,0%	4,2%	4,5%
ŽENY	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ch. dýchacej sústavy	125 090	140 345	117 926	137 851	112 113	152 952	134 939	157 283	175 688	164 015	117 008
% zo sumáru	36,1%	38,3%	33,8%	39,6%	35,0%	41,4%	35,9%	38,7%	40,4%	38,3%	31,7%
Ch. pohybovej sústavy	71 478	73 740	77 388	68 338	38 360	70 659	79 743	82 869	88 618	91 149	96 475
% zo sumáru	20,6%	20,1%	22,2%	19,6%	21,3%	19,1%	21,2%	20,4%	20,4%	21,3%	26,1%
Ch. močovej a pohlavnej s.	23 810	23 611	23 843	21 075	20 516	20 591	22 071	22 674	22 952	22 897	20 416
% zo sumáru	6,9%	6,5%	6,8%	6,1%	6,4%	5,6%	5,9%	5,6%	5,3%	5,4%	5,5%
Ch. tráviacej sústavy	21 568	22 029	21 431	19 026	19 572	20 909	24 750	23 950	24 784	24 793	19 926
% zo sumáru	6,2%	6,0%	6,2%	5,5%	6,1%	5,7%	6,6%	5,9%	5,7%	5,8%	5,4%
Poranenia, otravy a iné následky mimo zamestn.	17 925	18 344	18 856	19 431	17 795	19 338	20 708	23 079	23 963	24 806	21 818
% zo sumáru	5,2%	5,0%	5,0%	5,6%	5,6%	5,2%	5,5%	5,7%	5,5%	5,8%	5,9%
Ďarchavosť, pôrod, popôrod.	17 634	18 274	19 088	16 074	14 963	15 168	16 590	16 713	16 829	16 377	15 633
% zo sumáru	5,1%	5,0%	5,5%	4,6%	4,7%	4,1%	4,4%	4,1%	3,9%	3,8%	4,2%

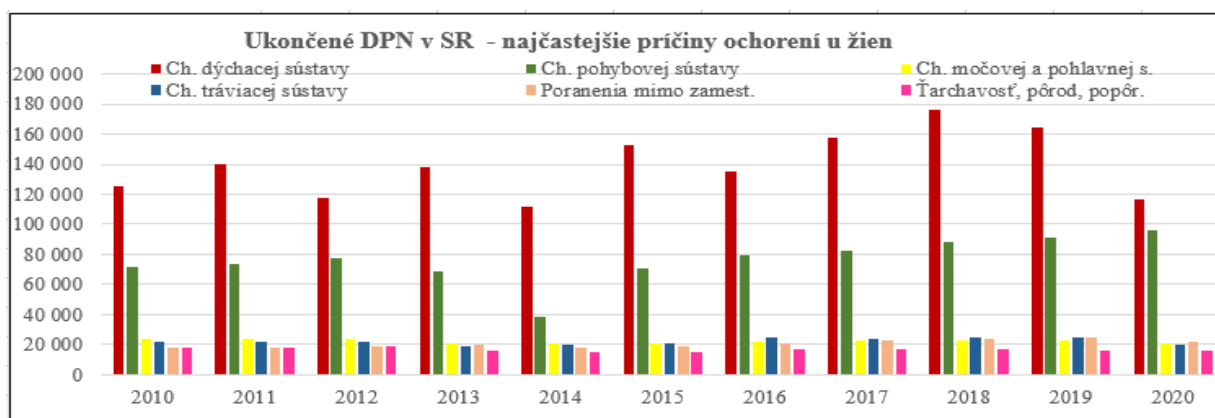
Zdroj: ŠP, 2021

G26 Najčastejšie príčiny DPN v rokoch 2010 – 2020 podľa pohlavia - MUŽI

Zdroj: ŠP, 2021

G27 Najčastejšie príčiny DPN v rokoch 2010 – 2019 podľa pohlavia - ŽENY

Zdroj: SP, 2021

2.1.5 Invalidizácia

Počet posúdených a uznaných invalidít dôchodkovo poistených klientov aj tzv. invalidít z mladosti na žiadosť o invalidný dôchodok má klesajúcu tendenciu.

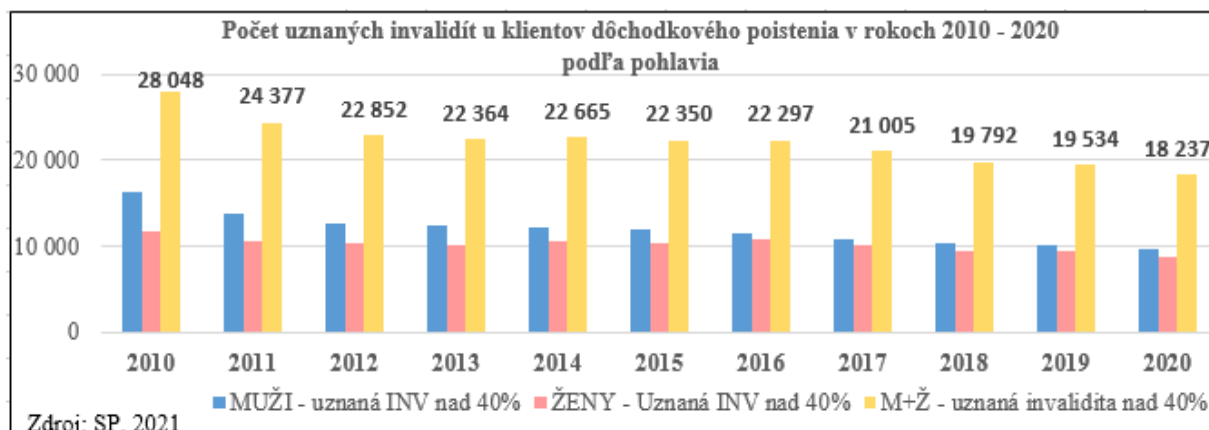
T21 Počet uznaných invalidít podľa druhu a % skupiny v rokoch 2010 – 2020

Počet uznaných invalidít a invalidít z mladosti na žiadosť o ID v rokoch 2010 - 2020

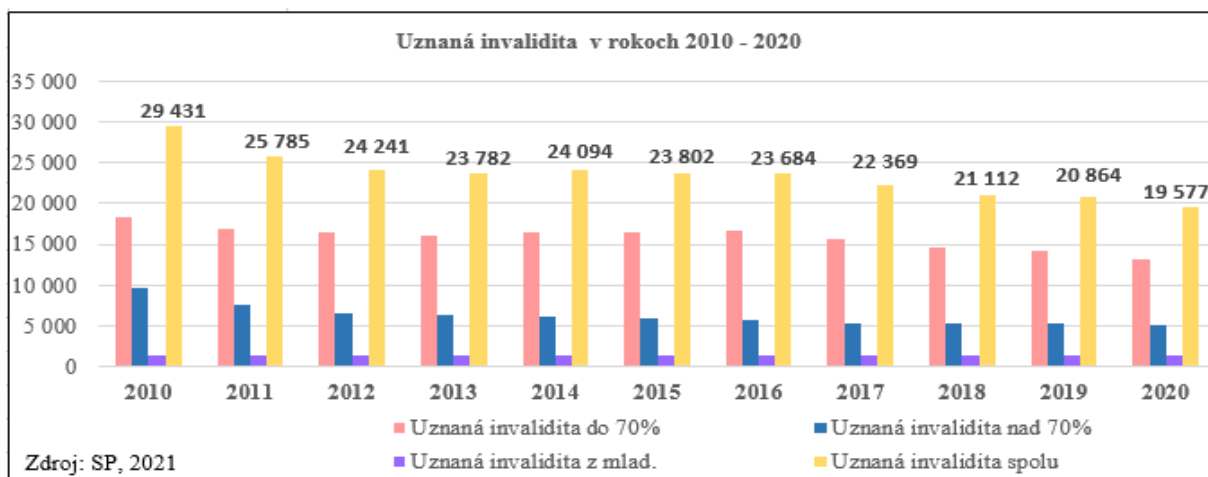
Uznaná invalidita	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Invalidita s MPSVZČ o viac ako 40% - 70%	18 403	16 905	16 382	16 124	16 492	16 526	16 625	15 626	14 529	14 220	13 201
Invalidita s MPSVZČ o viac ako 70%	9 645	7 472	6 470	6 240	6 173	5 824	5 672	5 379	5 263	5 314	5 036
Invalidita s MPSVZČ o viac ako 40% spolu	28 048	24 377	22 852	22 364	22 665	22 350	22 297	21 005	19 792	19 534	18 237
Invalidita z mladosti (dávka hradená štátom)	1 383	1 408	1 389	1 418	1 429	1 452	1 387	1 364	1 320	1 330	1 340
Invalidita + Invalidita z mladosti spolu	29 431	25 785	24 241	23 782	24 094	23 802	23 684	22 369	21 112	20 864	19 577

Zdroj: SP, 2021

G28 Počet uznaných invalidít nad 40% podľa pohlavia v rokoch 2010 – 2020

G29 Počet uznaných invalidít podľa druhu (+ INV z mladosti) a % MPSVZČ v rokoch 2010 – 2020

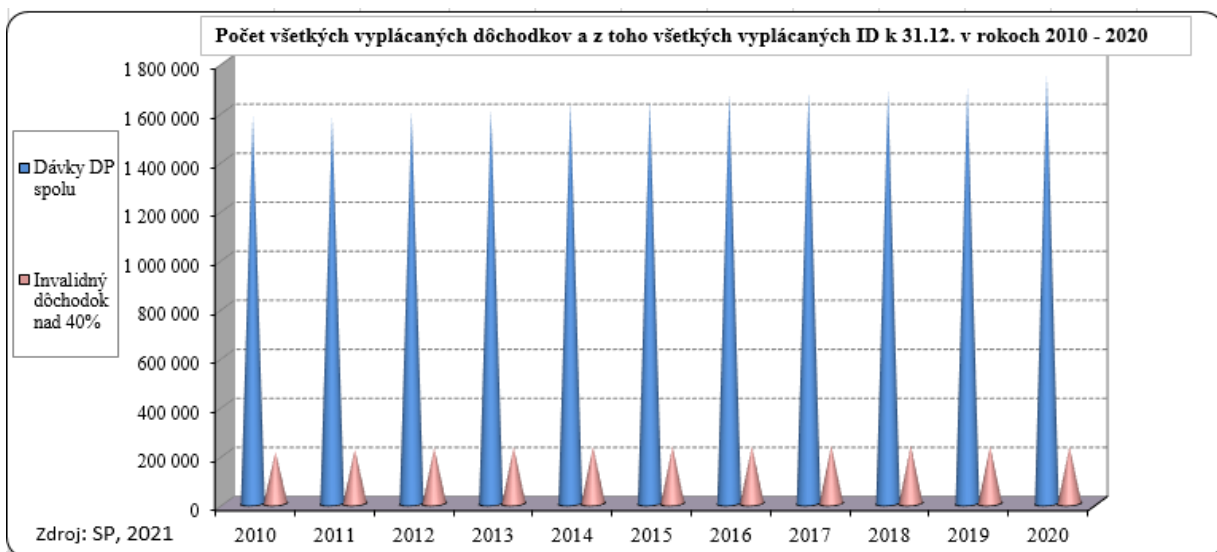

T22 Počet vyplácaných ID k 31.12. a priemerná výška ID v rokoch 2010 – 2020

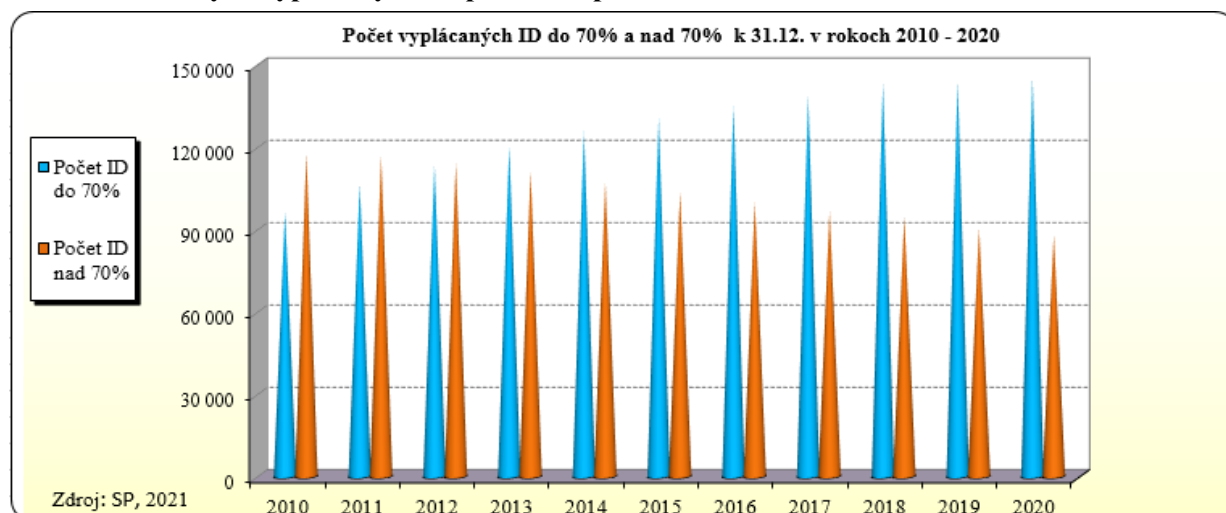
Počty všetkých vyplácaných dôchodkov a z toho invalidných dôchodkov k 31.12. v rokoch 2010 - 2020											
Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet dôchodkov spolu (bez dôch. hradených štátom)	1 581 275	1 577 937	1 596 868	1 603 329	1 633 742	1 642 219	1 668 547	1 679 880	1 685 109	1 698 478	1 749 120
Invalidný dôchodok do 70% (všetky ID vyplácané)	96 259	106 392	113 382	120 465	125 695	130 784	135 148	138 937	143 231	143 793	145 507
Priemerná výška ID do 70% v eurách	181,36	183,86	189,32	193,45	196,47	197,51	197,04	200,05	203,69	209,85	217,79
Invalidný dôchodok nad 70% (všetky ID vyplácané)	117 575	116 790	114 419	111 082	107 314	103 667	99 983	96 769	94 385	90 553	88 054
Priemerná výška ID nad 70% v eurách	315,51	321,59	332,46	341,80	349,34	352,49	353,18	359,88	368,03	379,95	394,74
Invalidný dôchodok nad 40% (všetky ID vyplácané z DP)	213 834	223 182	227 801	231 547	233 009	234 451	235 131	235 706	237 616	234 346	233 561
Priemerná výška ID nad 40% v eurách	254,79	255,63	260,90	264,36	266,64	265,83	263,27	265,59	268,89	275,54	284,53
Invalidný dôchodok z mladosti (ID hradený štátom)	5 146	6 450	7 800	9 060	10 414	11 681	13 029	14 260	15 553	16 782	18 010
Priemerná výška ID z mladosti v eurách	240,43	243,00	248,47	253,74	258,56	260,41	260,43	266,23	272,17	280,41	291,71

Zdroj: SP, 2021

G30 Počet všetkých vyplácaných dôchodkov a z toho ID v rokoch 2010 - 2020

G31 Počet všetkých vyplácaných ID podľa skupín v rokoch 2010 - 2020

Najčastejšími príčinami invalidity sú dlhodobá choroba svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva, duševné poruchy a poruchy správania, nádory, choroby obehovej sústavy, choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, výživy a premeny látok a choroby nervovej sústavy.

Podľa pohlavia sa poradie príčin líši. U oboch pohlaví sú na prvom mieste spravidla choroby pohybovej sústavy. U mužov sú na druhom mieste ochorenia obehovej sústavy a na treťom mieste nádory. U žien sú na druhom mieste nádory a na treťom mieste duševné poruchy a poruchy správania. U oboch pohlaví sú na druhom mieste nádory a na treťom mieste duševné poruchy a poruchy správania.

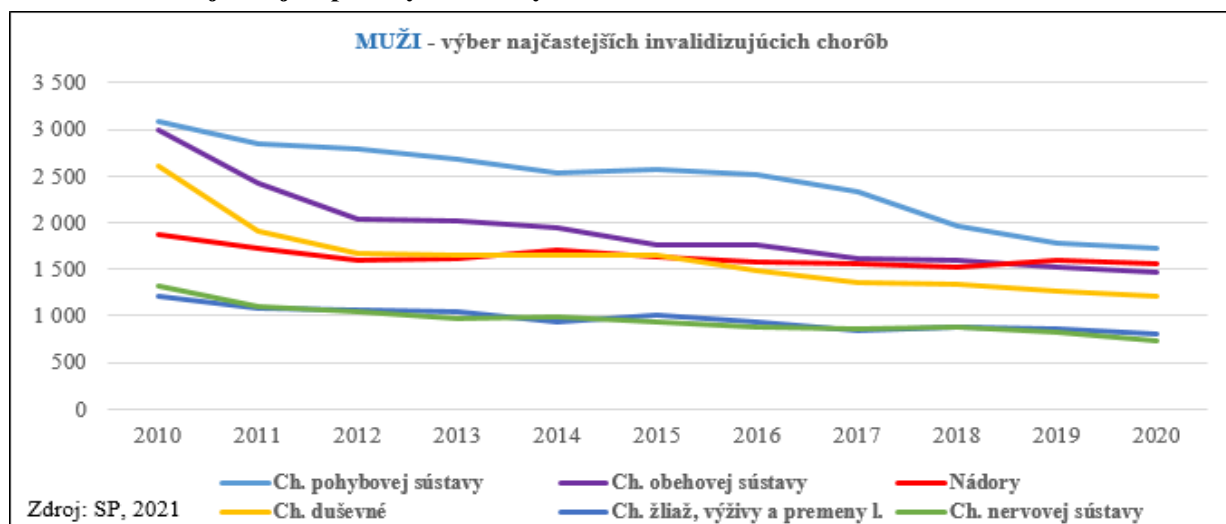
Príčinou invalidity pri posudzovaní na účely invalidného dôchodku z mladosti sú najčastejšou príčinou duševné poruchy a poruchy správania, choroby nervovej sústavy a choroby oka a ucha, vrodené chyby, deformity a anomálie a nádory.

T23 MUŽI – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 - 2020

MUŽI - výber najčastejších invalidizujúcich chorôb											
Diagnostická skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Choroby pohybovej sústavy	3 080	2 848	2 786	2 687	2 527	2 561	2 516	2 332	1 966	1 781	1 726
Choroby obehovej sústavy	2 991	2 421	2 045	2 021	1 937	1 763	1 755	1 609	1 605	1 523	1 465
Nádory	1 880	1 722	1 592	1 617	1 708	1 639	1 585	1 559	1 526	1 587	1 559
Duševné poruchy a por. správania	2 611	1 900	1 671	1 653	1 644	1 655	1 478	1 365	1 333	1 265	1 211
Chor. žliaz, výživy a premeny látok	1 213	1 076	1 062	1 044	939	1 015	931	836	887	852	815
Choroby nervovej sústavy	1 329	1 095	1 052	975	995	928	886	866	883	825	729
Všetky choroby spolu	16 294	13 725	12 646	12 299	12 148	11 999	11 543	10 850	10 422	10 049	9 565

Zdroj: SP, 2021

G32 MUŽI – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 - 2020

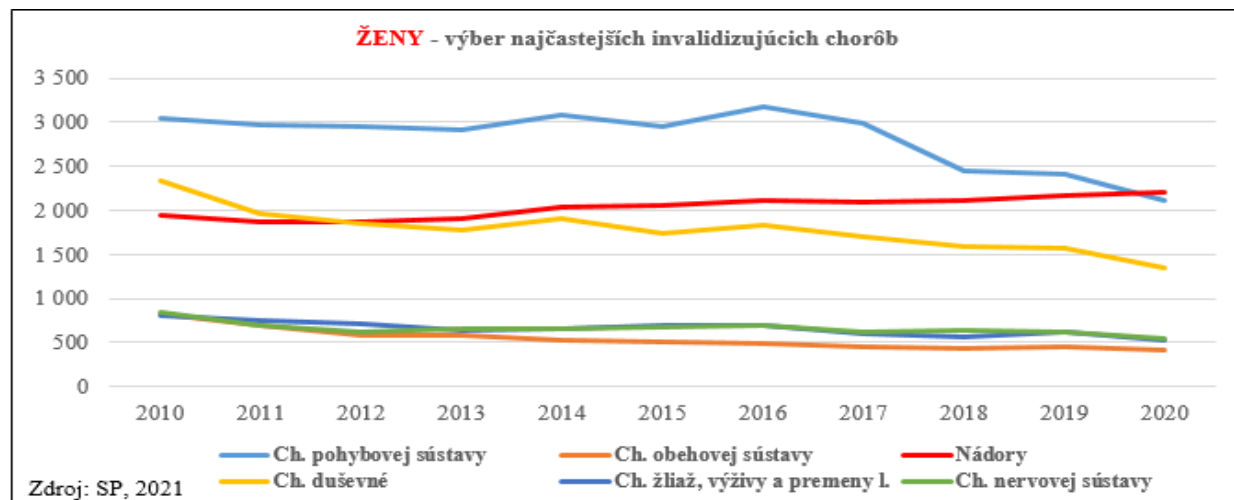

T24 ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 - 2020

ŽENY - výber najčastejších invalidizujúcich chorôb											
Diagnostická skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Choroby pohybovej sústavy	3 048	2 970	2 958	2 913	3 080	2 955	3 183	2 989	2 453	2 401	2 116
Nádory	1 942	1 878	1 872	1 899	2 032	2 054	2 106	2 100	2 120	2 160	2 196
Duševné poruchy a por. správania	2 327	1 965	1 852	1 776	1 899	1 743	1 826	1 703	1 586	1 566	1 352
Chor. žliaz, výživy a premeny látok	814	747	710	642	653	698	690	609	570	622	535
Choroby nervovej sústavy	845	697	625	663	651	679	689	628	633	622	547
Choroby obehovej sústavy	834	691	580	584	535	509	483	453	432	453	416
Všetky choroby spolu	11 754	10 652	10 206	10 065	10 517	10 351	10 754	10 155	9 370	9 485	8 672

Zdroj: SP, 2021

G33 ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 – 2020

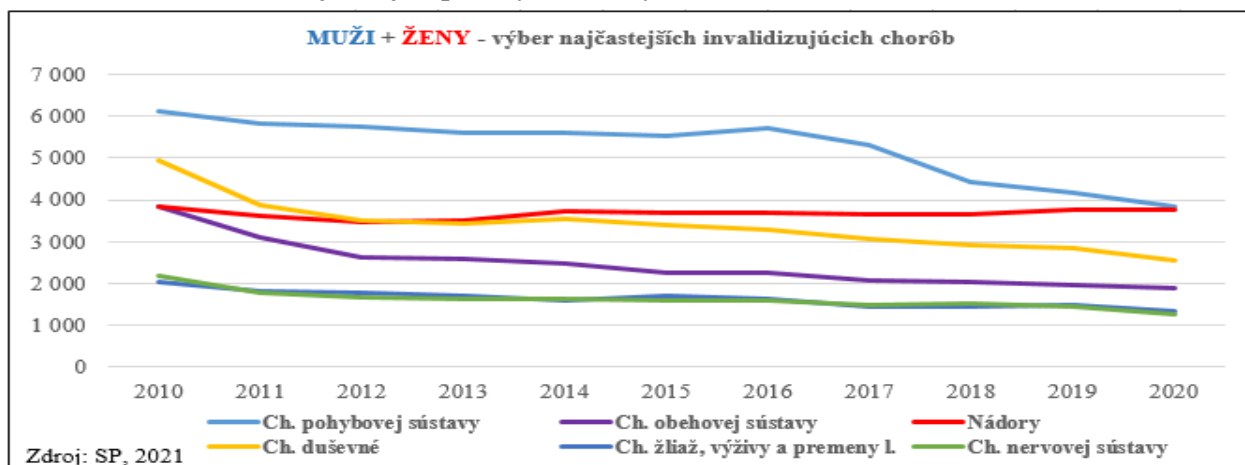

T25 MUŽI + ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 - 2020

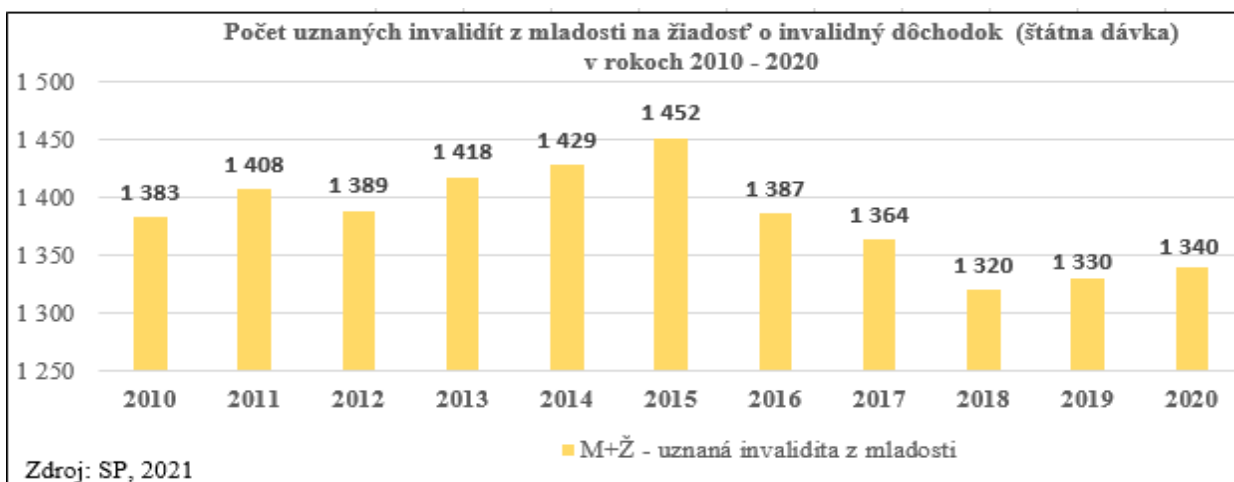
MUŽI + ŽENY - výber najčastejších invalidizujúcich chorôb											
Diagnostická skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Choroby pohybovej sústavy	6 128	5 818	5 744	5 600	5 607	5 516	5 699	5 321	4 419	4 182	3 842
Nádory	3 822	3 600	3 464	3 516	3 740	3 693	3 691	3 659	3 646	3 747	3 755
Duševné poruchy a por. správania	4 938	3 865	3 523	3 429	3 543	3 398	3 304	3 068	2 919	2 831	2 563
Choroby obehovej sústavy	3 825	3 112	2 625	2 605	2 472	2 272	2 238	2 062	2 037	1 976	1 881
Choroby nervovej sústavy	2 174	1 792	1 677	1 638	1 646	1 607	1 575	1 494	1 516	1 447	1 276
Chor. žliaz, výživy a premeny látok	2 027	1 823	1 772	1 686	1 592	1 713	1 621	1 445	1 457	1 474	1 350
Všetky choroby spolu	28 048	24 377	22 852	22 364	22 665	22 350	22 297	21 005	19 792	19 534	18 237

Zdroj: SP, 2021

G34 MUŽI + ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity v rokoch 2010 – 2020

G35 Počet uznaných invalidít z mladosti v rokoch 2010 – 2020

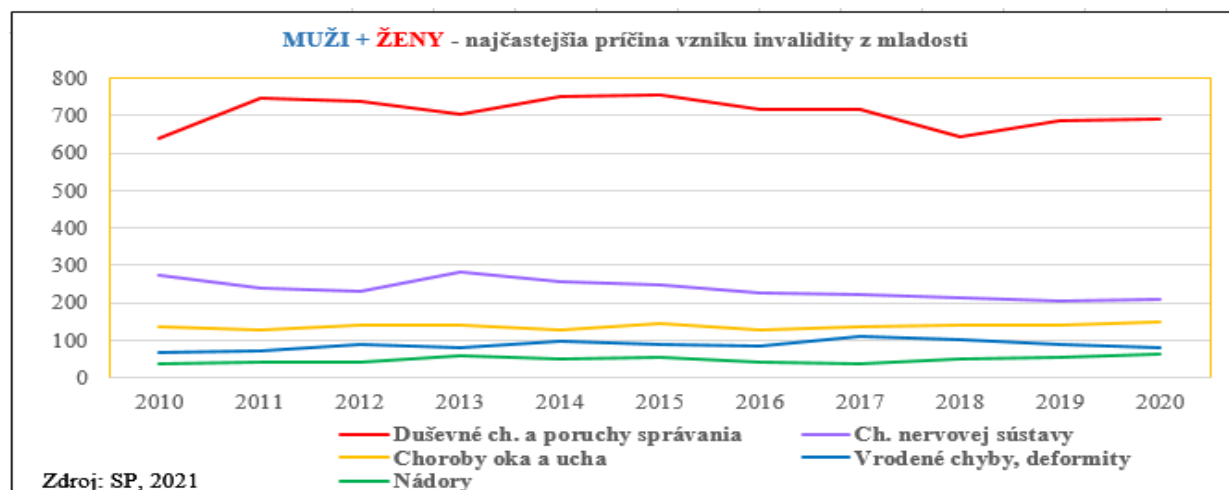

T26 MUŽI + ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity z mladosti v rokoch 2010 - 2020

MUŽI + ŽENY - najčastejšie príčiny uznanej invalidity z mladosti na žiadosť o invalidný dôchodok											
Diagnostická skupina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Duševné ch. a poruchy správania	638	747	740	702	751	755	718	717	645	688	692
Choroby nervovej sústavy	272	241	230	281	254	246	224	222	213	205	207
Choroby oka a ucha	137	126	141	139	129	144	127	137	140	139	150
Vrod. chyby, deformity, anomálie	67	72	89	80	99	87	86	111	102	89	78
Nádory	37	43	42	60	50	55	42	36	48	52	63
Všetky choroby spolu	1 383	1 408	1 389	1 418	1 429	1 452	1 387	1 364	1 320	1 330	1 340

Zdroj: SP, 2021

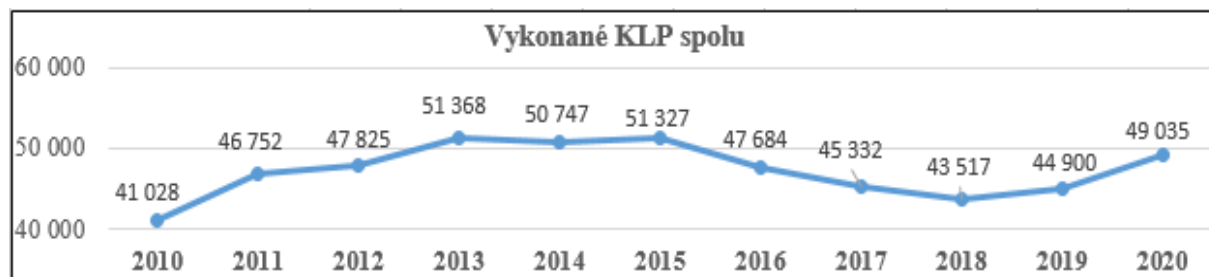
G36 MUŽI + ŽENY – najčastejšie príčiny invalidity z mladosti v rokoch 2010 – 2020

Posudkový lekár vykonáva aj kontrolné lekárske prehliadky (ďalej len KLP), pri ktorých posudzuje aktuálny zdravotný stav a schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť poistenca, vyhodnocuje, či invalidita trvá naďalej, alebo prišlo k zmene, prípadne k zániku invalidity.

KLP sa vykonávajú v ročných, trojročných, päťročných intervaloch, alebo vzhľadom na trvalý zdravotný stav sú KLP nepotrebné. Najčastejšie príčiny zhoršenia zdravotného stavu, teda zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 70% sú nádory, duševné poruchy a poruchy správania a choroby obehovej sústavy.

G37 Počet vykonaných KLP invalidít v rokoch 2010 - 2020

Zdroj: SP, 2021

T27 Počet vykonaných KLP invalidít podľa výsledku KLP v rokoch 2010 - 2020

Počet kontrolných lekárskech prehliadok (KLP) invalidít a invalidít z mladosti v rokoch 2010 - 2020											
Invalidita (INV)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
INV naďalej do 70%	20 777	24 546	25 713	28 580	28 816	30 121	28 080	26 960	26 791	27 796	30 717
INV naďalej nad 70%	14 977	16 491	16 297	16 457	15 171	13 898	12 453	11 441	10 233	10 426	11 021
Zmena INV do vyššej skupiny (nad 70%)	3 523	3 584	3 372	3 365	3 460	3 694	3 709	3 403	2 990	2 927	2 816
Zmena INV do nižšej skupiny (do 70%)	727	883	961	1 232	1 250	1 425	1 252	1 252	1 210	1 156	1 362
INV oduznaná (zánik)	227	233	314	376	390	410	389	472	505	490	639
INV z mladosti naďalej	786	1 004	1 153	1 328	1 619	1 744	1 772	1 776	1 757	2 080	2 447
INV z mladosti oduznaná (zánik)	11	11	15	30	41	35	29	28	31	25	33
KLP invalidít spolu	41 028	46 752	47 825	51 368	50 747	51 327	47 684	45 332	43 517	44 900	49 035

Zdroj: SP, 2021

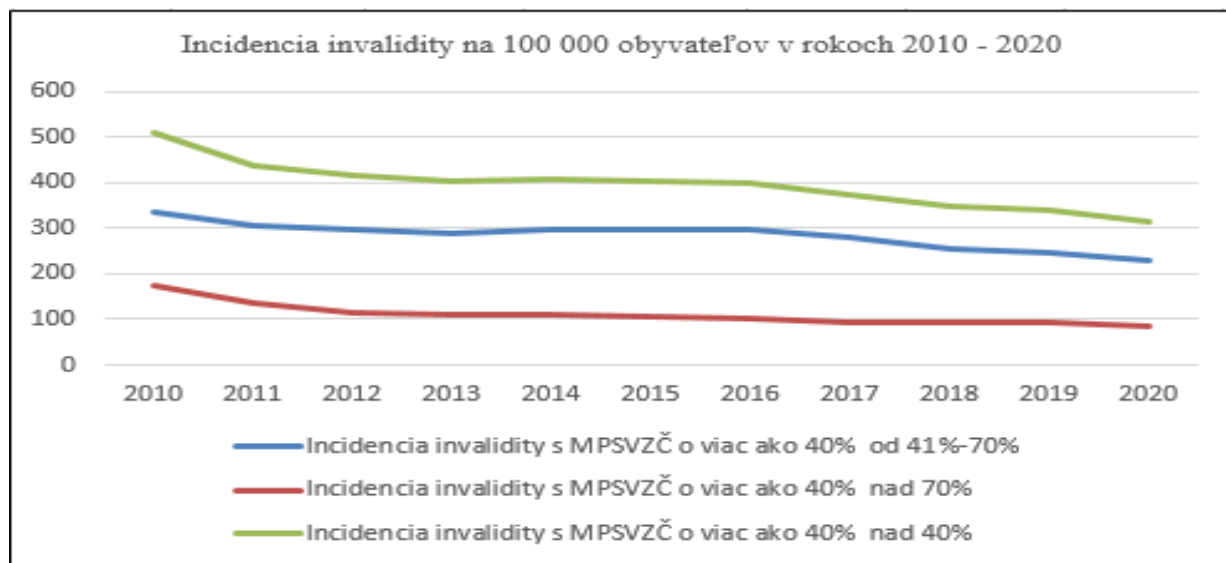
Incidencia invalidity je počet uznaných invalidít na 100 000 obyvateľov. Uvedený ukazovateľ sa sleduje podľa 36 pobočiek SP. Má klesajúcu tendenciu.

T28 Incidencia invalidity r. 2010 - 2020

Incidencia invalidity s MPSVZČ o viac ako 40%			
rok	od 41%-70%	nad 70%	nad 40%
2010	333,72	175,04	508,76
2011	304,12	134,31	438,43
2012	297,11	116,56	413,67
2013	290,38	112,42	402,80
2014	297,81	111,37	409,18
2015	298,06	104,24	402,30
2016	298,40	100,86	399,26
2017	278,03	95,10	373,13
2018	255,66	92,04	347,70
2019	246,73	91,9	338,63
2020	227,82	86,67	314,49

Zdroj: SR, 2021

G38 Incidencia invalidity r. 2010 - 2020

Zdroj: SP, 2021

T29 Incidencia invalidity podľa pobočiek SP v r. 2010 – 2020

P.č.	Pobočka SP	Incidencia invalidity nad 40% na 100 000 obyvateľov podľa pobočiek SP v r. 2010 - 2020										
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Bratislava	357,63	317,65	321,33	309,30	317,13	304,24	300,02	300,21	276,26	276,99	256,82
2.	Dunajská Streda	474,39	537,07	478,33	443,77	409,70	404,22	355,39	398,88	373,47	422,51	342,11
3.	Galanta	562,59	478,87	519,26	460,71	499,56	538,02	502,43	478,72	413,39	399,84	347,72
4.	Komárno	421,06	315,75	349,05	333,74	354,90	371,52	315,65	332,36	319,66	303,17	291,40
5.	Levice	627,52	450,30	383,19	405,06	441,72	472,20	536,00	456,73	397,28	353,66	355,46
6.	Nitra	445,30	391,60	382,01	411,74	402,78	348,62	378,43	364,60	316,33	361,75	407,28
7.	Nové Zámky	544,35	420,37	408,43	458,10	418,42	408,24	367,30	359,09	337,44	328,48	346,41
8.	Senica	551,32	495,67	510,73	425,78	403,52	620,44	581,53	493,60	460,85	478,14	451,29
9.	Topoľčany	381,55	404,64	364,54	380,13	349,36	256,33	223,56	324,45	314,49	328,09	316,28
10.	Trenčín	371,19	368,98	332,99	326,67	313,04	337,88	322,38	328,84	303,02	291,68	324,46
11.	Tmava	495,48	478,30	430,35	440,59	488,05	524,63	542,00	475,13	518,05	471,90	382,36
12.	Banská Bystrica	333,68	252,96	234,51	255,66	241,36	250,02	251,82	228,03	237,15	234,11	278,73
13.	Čadca	584,20	464,07	477,81	599,45	512,90	523,00	514,32	513,73	403,36	450,68	352,43
14.	Dolný Kubín	526,26	421,55	434,65	466,27	478,06	488,68	502,89	433,42	357,26	279,51	264,30
15.	Liptovský Mikuláš	528,17	493,33	415,87	414,26	359,79	405,65	360,35	328,45	324,48	355,67	323,13
16.	Lučenec	531,59	373,84	344,21	287,39	307,99	291,27	343,62	338,16	304,73	275,40	211,28
17.	Martin	529,68	402,45	443,73	492,36	484,44	468,65	461,56	433,72	423,63	374,58	372,80
18.	Považská Bystrica	567,69	493,13	559,84	471,36	521,23	525,89	498,11	404,26	373,28	381,47	327,32
19.	Prievidza	535,00	817,00	633,44	569,22	537,92	602,69	631,04	515,74	563,57	442,50	395,57
20.	Rimavská Sobota	457,25	287,60	282,80	226,32	282,90	260,76	319,24	279,23	308,31	352,44	246,83
21.	Veľký Krtíš	807,61	558,55	573,68	607,33	538,87	675,95	627,12	651,41	438,72	455,55	318,20
22.	Zvolen	514,66	404,34	388,16	340,17	374,67	370,14	427,53	382,97	394,35	392,07	318,20
23.	Žiar nad Hronom	745,10	489,13	462,88	470,06	509,41	544,94	569,25	467,07	430,72	391,99	331,52
24.	Žilina	583,56	528,75	540,44	558,44	617,14	627,31	659,53	528,90	502,88	408,64	430,90
25.	Bardejov	632,90	544,72	508,30	498,45	450,92	393,16	358,58	329,29	325,59	282,86	264,86
26.	Humenné	809,36	703,94	593,02	453,00	426,77	405,06	441,64	456,62	381,38	389,31	355,81
27.	Košice	389,94	327,52	283,92	264,84	290,02	235,64	203,42	206,50	201,66	223,00	203,15
28.	Michalovce	789,19	646,28	601,01	548,83	545,10	376,09	399,95	380,96	372,12	361,02	325,07
29.	Poprad	559,33	490,82	370,04	399,58	476,42	411,72	415,59	444,07	255,70	302,05	339,87
30.	Prešov	513,28	457,92	355,42	375,58	377,76	361,87	391,59	371,00	334,64	327,51	273,56
31.	Rožňava	509,07	376,59	327,80	331,38	312,06	315,28	269,39	251,54	271,73	225,44	241,12
32.	Spišská Nová Ves	573,07	425,79	425,86	401,27	431,94	390,20	409,28	370,00	335,91	306,92	257,28
33.	Stará Ľubovňa	448,83	368,78	403,51	412,12	408,36	464,60	465,67	414,05	380,69	370,72	291,02
34.	Svidník	508,32	510,51	488,15	422,48	552,19	407,51	345,34	338,39	561,56	465,59	366,09
35.	Trebišov	686,15	552,38	544,95	510,62	505,91	502,85	482,70	388,48	324,80	351,96	398,44
36.	Vranov nad Topľou	599,93	431,20	501,93	412,26	361,04	322,95	263,47	226,10	292,78	265,21	282,56
SPOLU :		508,76	438,43	413,67	402,80	409,18	402,30	399,26	373,13	347,70	338,63	314,49

Zdroj: SP, 2021

2.2. Vybrané chronické (neprenosné) choroby

2.2.1. Choroby obehovej sústavy

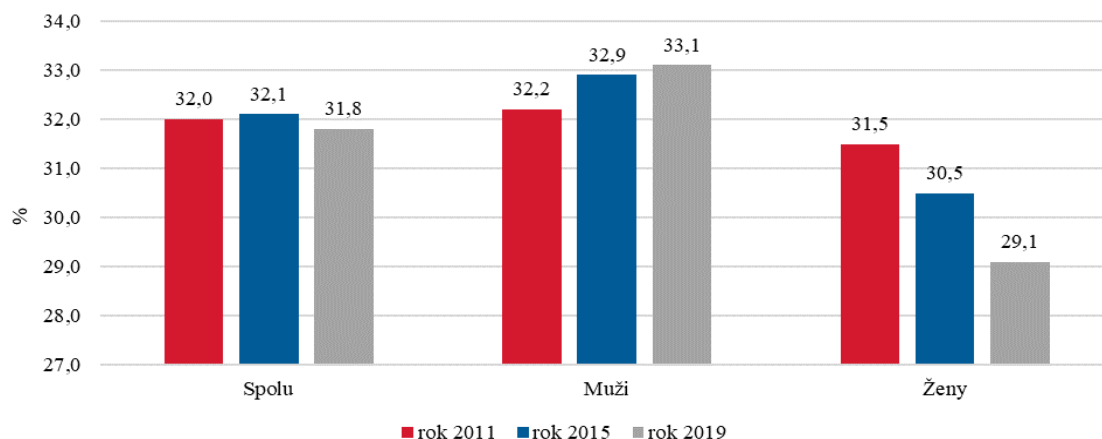
Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

V roku 2019 zomrelo na choroby obehovej sústavy (CHOS) 22 663 osôb, čo z celkového počtu 53 234 úmrtí predstavuje 42,6 % podiel (údaje po revízii úmrtí uvedených vyššie).

Úmrtia na CHOS tvorili z celkového počtu úmrtí do 74 rokov (predčasné úmrtia) v porovnávaných rokoch 2011, 2015 a 2019 v priemere 32 % podiel; rozdiely medzi mužmi i ženami sú minimálne, no predsa len viac v prospech žien, u ktorých majú väčšiu prevahu onkologické ochorenia.

Z údajov v tabuľke vyplýva, že u žien je naďalej počet úmrtí v produktívnom veku (25 - 64 rokov) na CHOS 3-krát nižší ako u mužov, do veku 74 rokov 2-krát nižší, v rámci celej populácie prevažujú pri úmrtí na CHOS ženy.

G38 Podiel CHOS z úmrtí vo vekovej skupine do 74 rokov zo všetkých príčin smrti (%) v SR v rokoch 2011, 2015 a 2019 (v %)

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

T29 Počet úmrtí na CHOS podľa pohlavia a vekových skupín v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%
Celá populácia		Muži	10 746	40,1	10 900	39,9	10 736	39,2
		Ženy	12 960	51,6	13 009	49,3	11 927	46,2
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	Muži	2 849	28,4	2 875	29,6	2 544	29,3
		Ženy	939	23,0	945	22,8	809	21,4
	0 – 74	Muži	5 347	32,2	5 550	32,9	5 604	33,1
		Ženy	2 635	31,5	2 650	30,5	2 547	29,1

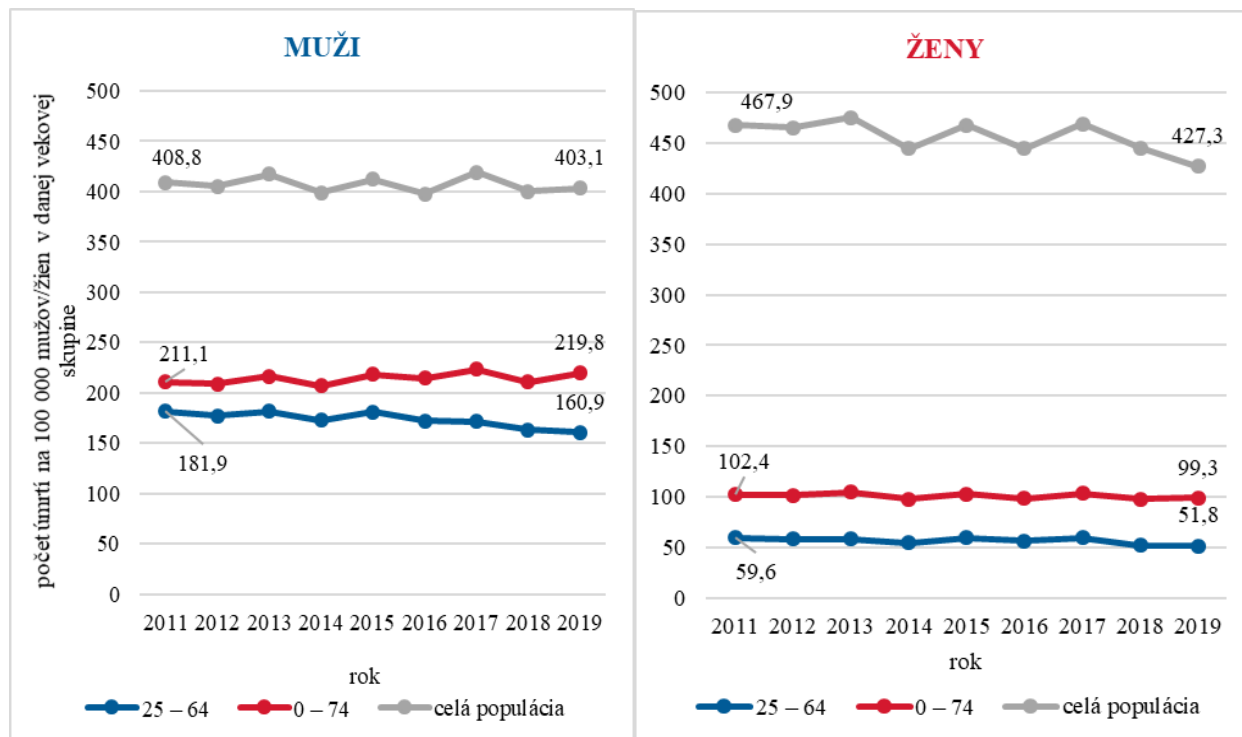
Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

Vývoj hrubej miery úmrtnosti na CHOS v celej populácii charakterizuje od roku 2011 do roku 2019 pozvoľný pokles, v roku 2019 sa evidovalo 415 úmrtí na 100 tis. obyvateľov.

V prepočte na 100 tis. mužov ide o 403 úmrtí na CHOS, v prepočte na 100 tis. žien 427, napriek tomu sa u žien v miere hrubej úmrtnosti zaznamenal od roku 2011 mierny

pokles, u mužov ostala hodnota miery úmrtnosti v podstate bez zmien. Očakávaný pokles na 100 tis. obyvateľov danej vekovej skupiny u mužov oproti ženám sa nezaznamenal vo vekovej skupine 25 – 64-ročných a ani vo veku do 74 rokov.

G40 Hrubá miera úmrtnosti na CHOS v SR v príslušných rokoch podľa pohlavia a vekových skupín

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Register akútneho koronárneho syndrómu (AKS s kódom I20.0, I21 - I22)

V roku 2020 bolo hlásených 3 981 pacientov (ako fyzických osôb), čo je o 2,9 % menej ako v roku 2019. Najvyšší podiel sa opäť zaznamenal vo vekovej skupine 45 – 64 ročných, a to 40,3 %, čo je vyšší podiel ako v roku 2018 a 2019.

Pri hodnotení úspešnosti akútnej intervencie či následnej post-nemocničnej starostlivosti o pacientov s AKS sa ako indikátor používa tzv. letalita (v %), ktorá znamená podiel úmrtí z počtu pacientov s AKS do daného intervalu od vzniku AKS. V 1-ročnej letalite pacientov s AKS v roku 2019 sa oproti roku 2015 zaznamenal pokles (14,1 %/ 15,9 %), čo je za 5 rokov dobrý signál. Avšak takmer polovica pacientov s AKS v roku 2019 i pacienti s AKS v roku 2015 zomrela 30 dní od vzniku AKS, čo predstavuje 30-dňovú letalitu 7,4 % oproti 8,1 %. Ak by sme hodnotili iba úmrtia v nemocnici, ide o letalitu okolo 5 %.

Register cievnych mozgových príhod (CMP, kód I60 - I64 vrátane prechodnej ischémie mozgu, TIA, kód G45)

V roku 2020 bolo v registri evidovaných 11 485 pacientov z jednotlivých nemocníc (ide o fyzické osoby), čo je o 4,2 % menej ako v roku 2019. Počty nahlásených pacientov do registra sa v posledných rokoch výrazne nemenili.

Z vekových skupín dominujú z celkového počtu CMP 65 – 74-roční (s podielom takmer 30 %), celkovo 65+ roční majú až 72 % zastúpenie. CMP oproti TIA u mladších vekových skupín do 44 rokov ostáva na úrovni 3 %. V roku 2020 dosiahol podiel

z počtu pacientov s LIM už 28,9 % (v roku 2019 - 27,1 %, 2018 – 22 %, 2017 – 18,3 %). 1-ročná letalita sa u pacientov s CMP v roku 2019 v porovnaní s rokom 2015 mierne znížila (24,7 % / 26,0 %), z 1-ročnej letality takmer 50 % pacientov do 30 dní (v roku 2019 -11,6 %).

Hospitalizácie

Choroby obehovej sústavy sú dlhodobo najčastejšou príčinou hospitalizácií v SR. Hoci počet hospitalizácií na CHOS v roku 2020 poklesol v súvislosti s celkovým poklesom počtu hospitalizácií, ich podiel na celkovom počte hospitalizácií pretrváva na rovnakej úrovni okolo 15 % v celom sledovanom období. Podiel pacientov mužov tvoril 53 %.

T31 Počet hospitalizácií a pacientov v rokoch 2015 – 2020 a rok 2011 - CHOS

Ukazovateľ	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hospitalizácií na CHOS	177 267	188 671	186 883	185 441	181 120	179 020	151 593
z nich počet pacientov ako fyzických osôb ¹⁾	108 935	111 330	109 008	107 155	103 860	101 615	85 924

¹⁾ ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Vo vekovej štruktúre hospitalizovaných pacientov na CHOS dochádza vo vývoji k určitým zmenám. Najväčšie zastúpenie z hľadiska absolútneho počtu prípadov v nemocniciach majú 75- a viac roční. Evidentný je pokles počtu i podielu mladších pacientov vo veku 0 – 44 rokov (z 8,1 % v roku 2011 na 6,4 % v roku 2020) aj pacientov v strednom veku 45 – 64 rokov (pokles z 31 % v roku 2011 na 27 % v roku 2020). Podiel sa zvyšuje vo vekovej skupine seniorov 65 – 74 rokov, avšak pri zachovaní takmer rovnakej početnosti hospitalizovaných v tejto vekovej skupine v rokoch 2015 – 2019.

Ischemické choroby srdca boli zaznamenané u 18 251 pacientov v roku 2020 (21,2 % zo všetkých osôb hospitalizovaných pre CHOS), pričom sledované obdobie rokov 2011 - 2020 je charakteristické pozvoľným znižovaním ich počtu. Aj počet pacientov s cievnyimi chorobami mozgu (20 %) naznačuje mierny klesajúci trend.

T32 Počet a podiel hospitalizovaných pacientov na 5 najčastejších príčin z CHOS v nemocniciach SR v príslušných rokoch

Skupina diagnóz podľa MKCH-10	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
počet pacientov – fyzických osôb¹⁾							
Iné choroby srdca (I30 - I52)	29 887	35 731	35 880	38 523	38 380	38 940	33 466
Ischemické choroby srdca (I20 - I25)	29 520	26 804	25 997	22 831	21 535	20 562	18 251
Cievne choroby mozgu (I60 - I69)	21 578	21 246	21 063	20 293	19 861	18 805	16 952
Hypertenzné choroby (I10 - I15)	15 036	15 200	14 654	13 301	11 314	10 362	7 353
Choroby tepien, tepničiek a vlásočníc (I70 - I79)	9 870	8 916	8 901	8 833	8 719	8 810	7 873
% podiel							
Iné choroby srdca (I30 - I52)	27,4%	32,1%	32,9%	36,0%	37,0%	38,3%	38,9%
Ischemické choroby srdca (I20 - I25)	27,1%	24,1%	23,8%	21,3%	20,7%	20,2%	21,2%
Cievne choroby mozgu (I60 - I69)	19,8%	19,1%	19,3%	18,9%	19,1%	18,5%	19,7%
Hypertenzné choroby (I10 - I15)	13,8%	13,7%	13,4%	12,4%	10,9%	10,2%	8,6%
Choroby tepien, tepničiek a vlásočníc (I70 - I79)	9,1%	8,0%	8,2%	8,2%	8,4%	8,7%	9,2%

¹⁾ neaditívny údaj, jeden pacient môže mať viac diagnóz; ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku a v danej skupine diagnóz

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Závažnými konkrétnymi diagnózami - príčinami hospitalizácií boli mozgový infarkt – dg. I63 (12 837 osôb v roku 2019; 11 854 osôb v roku 2020), chronická ischemická choroba srdca – dg. I25 (11 613 osôb v roku 2019, 9 856 osôb v roku 2020). Pre primárnu hypertenziu (dg. I10) bolo v nemocniciach liečených 8 624 osôb v roku 2019 a 5 993 osôb v roku 2020.

2.2.2. Nádory

Včasný záchyt onkologického ochorenia je pre znižovanie úmrtí na nádorové ochorenia ako 2. najčastejšej príčiny smrti v populácii, nevyhnutný. Znamená vyššiu šancu na dobrú prognózu, na zachovanie primeranej kvality života.

Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

V roku 2019 zomrelo v dôsledku nádorových ochorení 13 722 osôb, čo z celkového počtu úmrtí v SR predstavuje 25% podiel. Je to o 2% viac ako v roku 2011.

V rámci celej populácie mužov/žien je ich podiel zo všetkých príčin smrti na úrovni 28 % u mužov a 23 % u žien. Pri predčasných úmrtiach na nádory (do 74 rokov) síce podiel predčasných úmrtí z celkového počtu žien do 74 rokov je vyšší ako u mužov, ale počet úmrtí na nádory u mužov je oproti ženám vyšší.

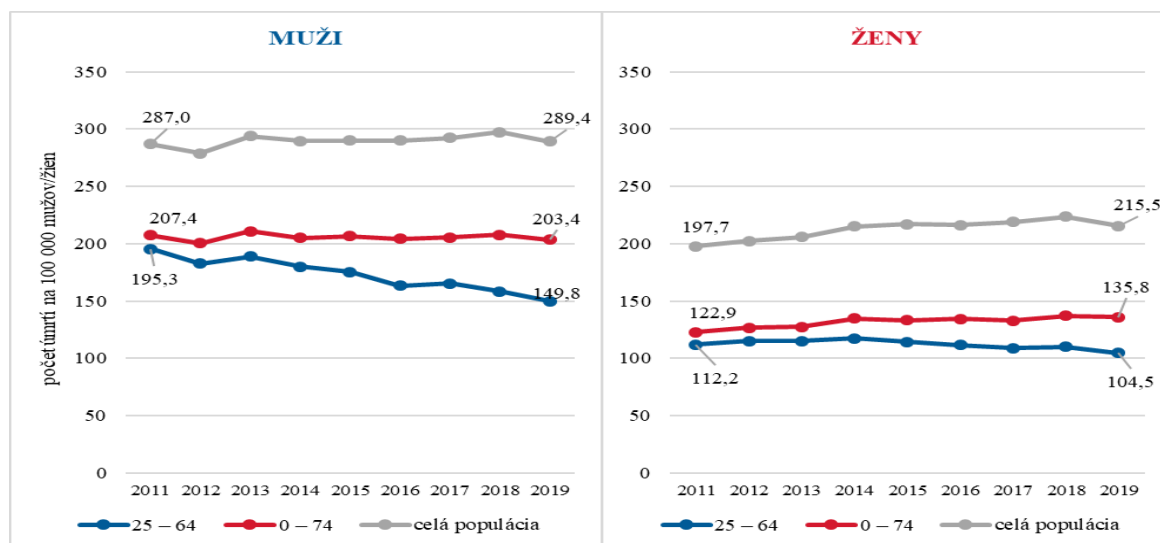
T33 Počet úmrtí na nádory podľa pohlavia a vekových skupín v SR a ich podiel zo všetkých príčin smrti v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%
Celá populácia		Muži	7 543	28,1	7 668	27,9	7 707	28,1
		Ženy	5 477	21,8	6 036	22,9	6 015	23,3
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	Muži	3 059	30,5	2 784	28,7	2 368	27,2
		Ženy	1 767	43,3	1 811	43,8	1 632	43,2
	0 – 74	Muži	5 254	31,7	5 250	31,1	5 184	30,6
		Ženy	3 165	37,9	3 424	39,4	3 485	39,9

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

Vývoj hrubej miery úmrtnosti na nádorové ochorenia má od roku 2011 do roku 2019 v celej populácii žien naznačený vzostupný trend, u mužov sa trendová krivka za sledovaných 9 rokov nemenila, ostávala na rovnakej úrovni. U mužov v produktívnom veku (25 - 64 rokov) môžeme pozorovať výraznejší pokles v miere úmrtnosti v daných rokoch ako u žien.

G41 Hrubá miera úmrtnosti na nádory v SR v príslušných rokoch podľa pohlavia a vekových skupín

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Hospitalizácie

V roku 2020 bolo hlásených 103 162 hospitalizácií na nádory, čo tvorilo 10,5 % zo všetkých hospitalizácií. V počte fyzických osôb to predstavuje 49 006 pacientov. Podiel mužov – pacientov bol 44 %. V porovnaní s priemerným počtom hospitalizovaných pacientov – fyzických osôb za roky 2015 – 2019 (55 009 osôb), bol ich počet v roku 2020 nižší o 10,9 %.

T34 Počet hospitalizácií a pacientov v rokoch 2015 – 2020 a rok 2011 - Nádory

Ukazovateľ	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hospitalizácií na nádory	105 162	110 481	112 402	113 902	111 584	113 458	103 162
z toho: počet pacientov ako fyzických osôb ¹⁾	51 657	54 263	55 282	55 647	54 947	54 908	49 006

¹⁾ ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Na základe absolútneho počtu pacientov podľa vekových skupín je vo vývoji zrejmy mierny pokles počtu i podielu pacientov vo veku 45 – 64 rokov (z 42,6 % v roku 2011 na 36,2 % v roku 2020) a zvyšujúci sa podiel starších pacientov 65 – 74-ročných (z 21,1 % v roku 2011 na 29,3 % v roku 2020) a 75- a viacročných (17,7 %).

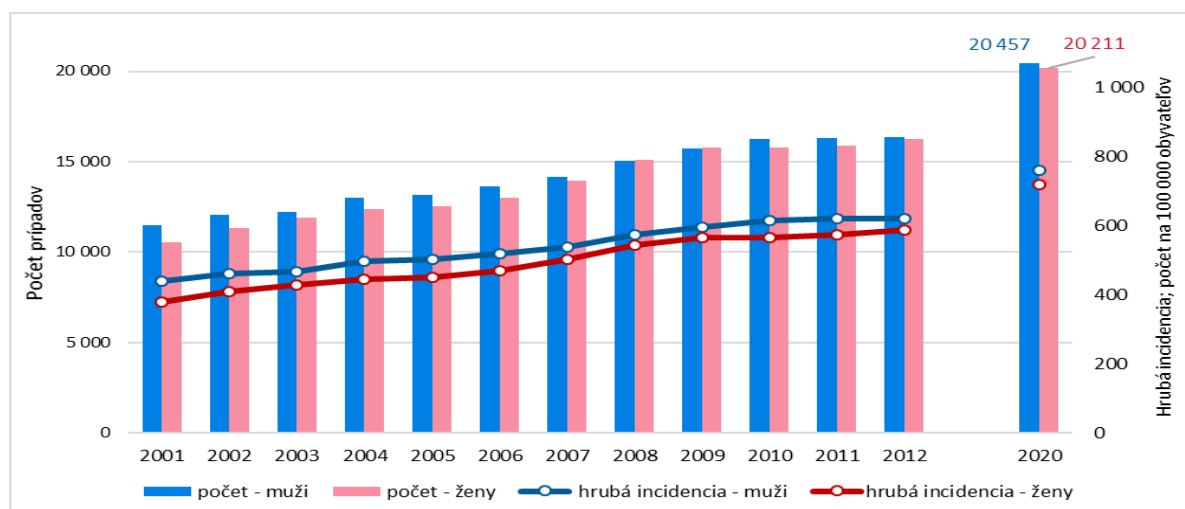
Najčastejšími diagnózami z nádorových ochorení boli u hospitalizovaných mužov: zhubný nádor priedušiek a pľúc (2 108 osôb), zhubný nádor močového mechúra (2 012 osôb), zhubný nádor hrubého čreva (1 643 osôb), zhubný nádor prostaty (1 640 osôb) a zhubný nádor konečníka (1 245 osôb).

U hospitalizovaných žien boli najčastejšie: zhubný nádor prsníka (4 291 osôb), leiomyóm maternice (3 242 osôb), nezhubný nádor vaječníka (2 445), zhubný nádor hrubého čreva (1 328), zhubný nádor tela maternice (1 123). Počet prípadov pri jednotlivých diagnózach je uvedený za rok 2019, tieto diagnózy sú však aj dlhodobo najpočetnejšie.

Novodiagnostikované prípady (incidencia)

Počet onkologických prípadov v celej populácii naďalej každoročne stúpa. Súvisí to s vyšším počtom novodiagnostikovaných osôb. Graf G42 prezentuje počet i incidenciu prípadov s novodiagnostikovaným zhubnými nádormi v rokoch 2001 - 2012 s ich odhadom v roku 2020, ktorý u mužov i žien predikuje spolu vyše 40 000 prípadov. Počet zhubných nádorov v celej populácii mužov je o niečo vyšší ako u žien, avšak od roku 2008 sa celkový počet ako aj incidencia takmer vyrovnávajú.

G42 Počet novodiagnostikovaných prípadov na nádory a ich incidencia v rokoch 2001 - 2012 s kvalifikovaným odhadom vývoja do roku 2020

Zdroj: NCZI (Národný onkologický register), Spracoval a graf vytvoril: NCZI

T35 Zmeny v počte prípadov vybraných orgánových lokalizácií zhubných nádorov v SR a ich podiel z celkového počtu zhubných nádorov u mužov/žien v roku 2000 a 2012 s odhadom¹⁾ v roku 2020

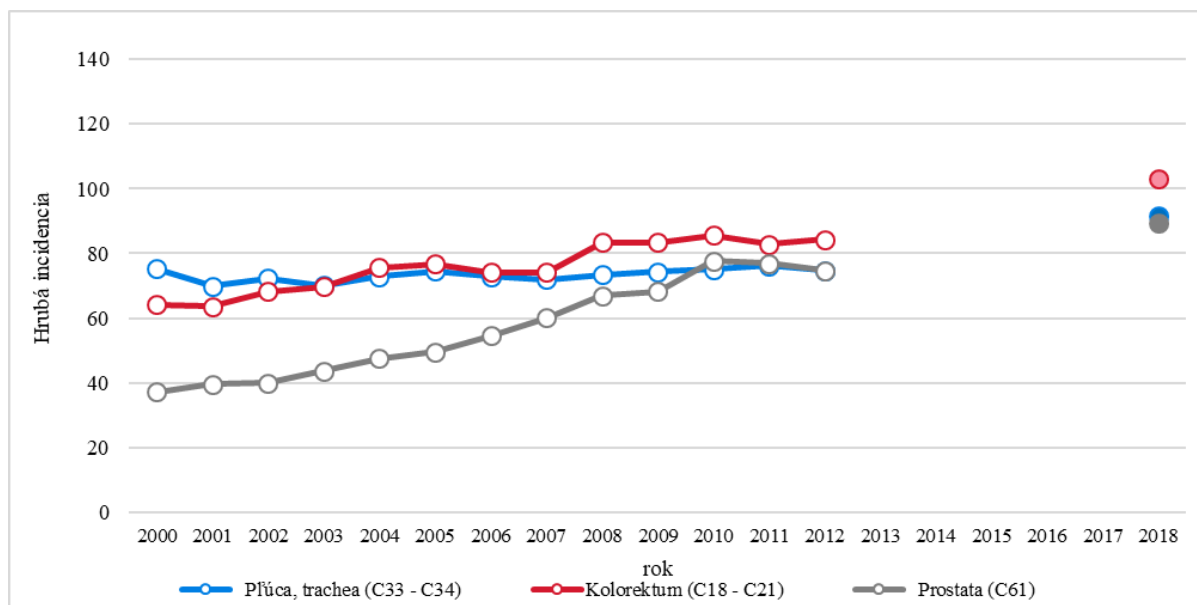
Rok	Muži						Ženy					
	Kolorektum (C18 – C21)		Prostata (C61)		Pľúca (C33 – C34)		Kolorektum (C18 – C21)		Prsník (C50)		Krkček maternice (C53)	
	počet	% podiel	počet	% podiel	počet	% podiel	počet	% podiel	počet	% podiel	počet	% podiel
2000	1 687	14,6	977	8,4	1 970	17,1	1 228	11,7	1 873	17,8	492	4,7
2012	2 218	13,5	1 966	12,0	1 969	12,0	1 641	10,1	2 947	18,1	556	3,4
2020 ¹⁾	2 812	13,7	2 694	13,2	2 145	10,5	1 964	9,7	3 587	17,7	636	3,1

¹⁾kvalifikovaný odhad

Zdroj: NCZI (Národný onkologický register), Spracoval: NCZI

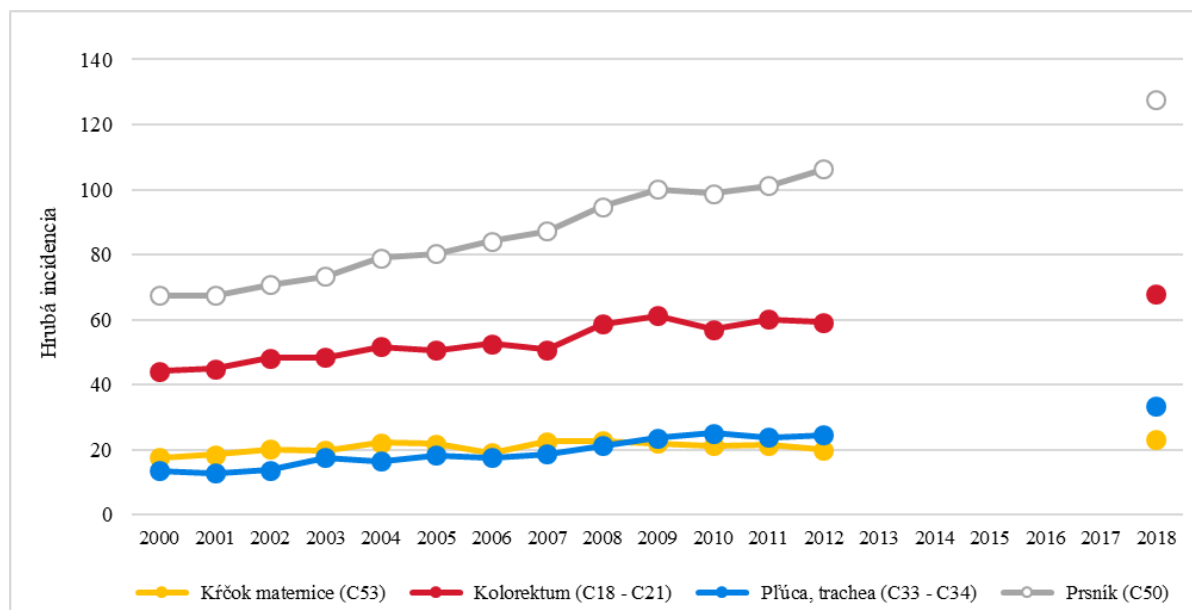
Vývoj hrubej incidence onkologických prípadov podľa príslušnej lokalizácie nádoru špecifickej pre mužov/ ženy ako aj bez rozdielu pohlavia, majú najväčšie zastúpenie kolorektum a pľúca. U mužov je zjavný výrazne vzostupný trend v príslušnej miere pri zhubnom nádore prostaty, pozvoľný pri zhubnom nádore kolorekta a mierne klesajúci pri zhubnom nádore pľúc. U žien sa vzostup zaznamenáva pri zhubných nádoroch prsníkov, mierne vzostupný pri kolorekte a bez zmien pri zhubnom nádore krčka maternice a zhubnom nádore pľúc.

G43 Vývoj incidence na nádory v SR a kvalifikovaný odhad vývoja do roku 2018 – vybrané najčastejšie sa vyskytujúce lokalizácie - muži

Zdroj: NCZI (Národný onkologický register), Spracoval a graf vytvoril: NCZI

G44 Vývoj incidencie na nádory v SR a kvalifikovaný odhad vývoja do roku 2018 – vybrané najčastejšie sa vyskytujúce lokalizácie - ženy

Zdroj: NCZI (Národný onkologický register), Spracoval a graf vytvoril: NCZI

2.2.3 Choroby dýchacej sústavy

Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

Choroby dýchacej sústavy sa naďalej zaraďujú medzi päť najčastejších príčin úmrtí v Slovenskej republike. V roku 2019 s 3 259 úmrtiami sa 6,1 % podielom zaradili už na 3. miesto z celkového počtu úmrtí v celej populácii SR, v roku 2014 sa zaradili na 5. miesto v poradí (5,3 %).

V roku 2020, napriek tomu, že sa tento rok ešte príčiny smrti na NCZI nerevidovali, sa dá konštatovať, že úmrtia na COVID-19 boli prevažne zapríčinené postihnutím pľúc, a tak pri hodnotení počtu úmrtí na všetky choroby dýchacej sústavy vrátane úmrtí na COVID-19 sa ich podiel zvýšil 2-krát, a to na 13,2 % z celkového počtu úmrtí.

V tabuľke T36 sú uvedené celkové počty úmrtí na choroby dýchacej sústavy podľa pohlavia, vekových skupín a jednotlivé percentuálne podiely z celkového počtu úmrtí na všetky príčiny smrti v danej populácii a vekovej skupine.

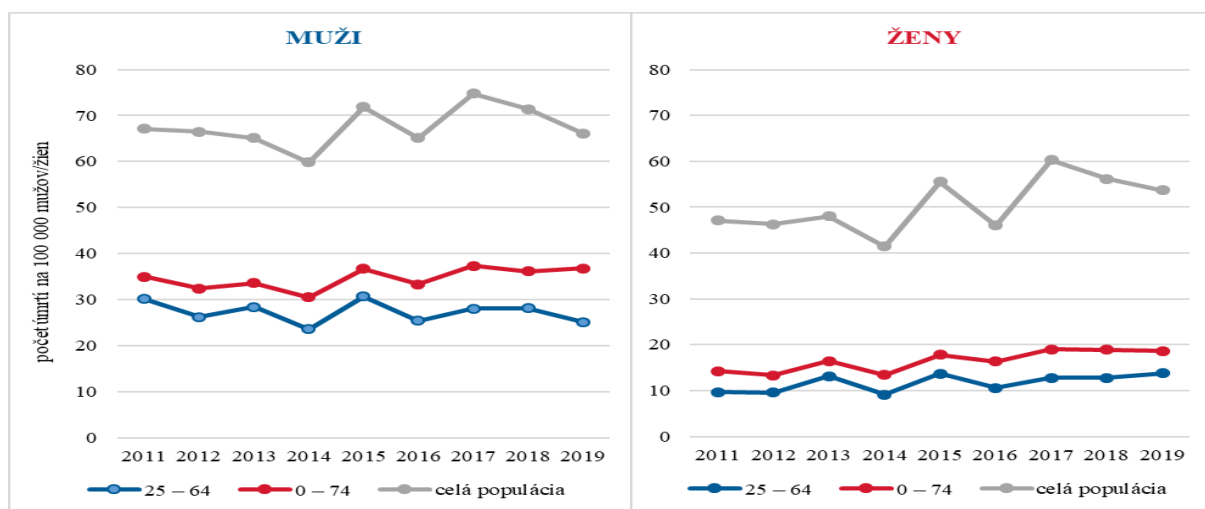
Na choroby dýchacej sústavy zomrelo v sledovaných rokoch predčasne (do 74 rokov) 5 % - 5,5 % osôb z celkového počtu osôb do 74 rokov.

T36 Počet úmrtí na choroby dýchacej sústavy v SR podľa pohlavia a vekových skupín a ich podiel zo všetkých príčin smrti v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%
Celá populácia		Muži	1 765	6,6	1 900	6,9	1 760	6,4
		Ženy	1 305	5,2	1 543	5,9	1 499	5,8
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	Muži	472	4,7	488	5,0	398	4,6
		Ženy	152	3,7	217	5,2	215	5,7
	0 – 74	Muži	885	5,3	933	5,5	937	5,5
		Ženy	366	4,4	458	5,3	478	5,5

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

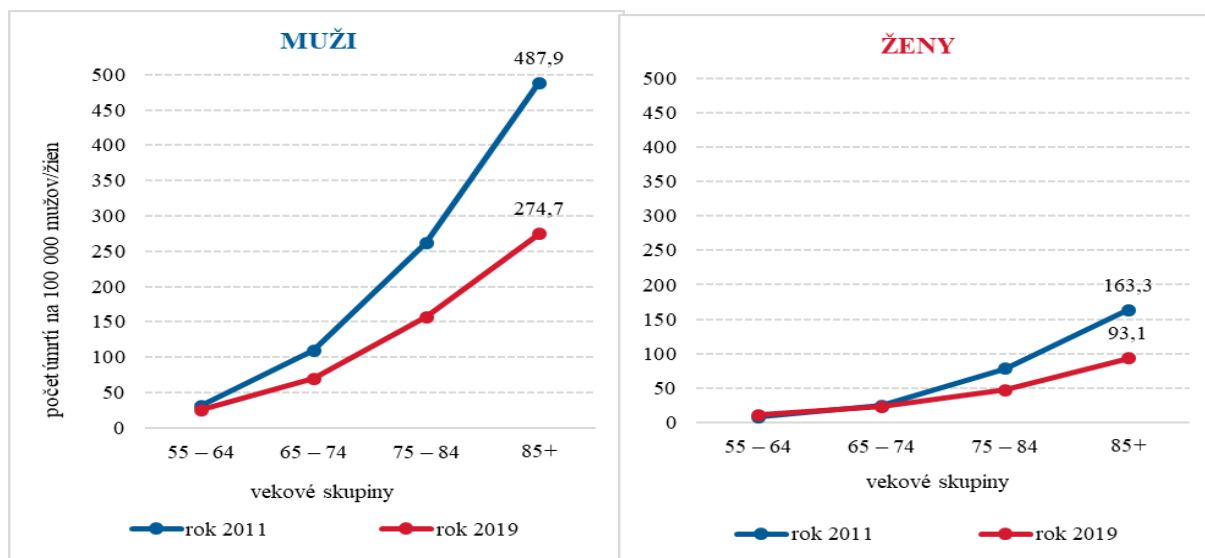
G45 Vývoj hrubej miery úmrtnosti na choroby dýchacej sústavy v SR podľa pohlavia a vybraných vekových skupín

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Medzi závažné choroby patrí chronická obštrukčná choroba pľúc (CHOCHP), ktorá z celkového počtu úmrtí pre choroby dýchacej sústavy tvorí až takmer jednu štvrtinu. Pri revízii úmrtí na NCZI sa objektívnejším kódovaním príčiny smrti upresnila pôvodná príčina smrti „zápal pľúc“ z dostupných zdrojov na CHOCHP s akútnou infekciou dolných dýchacích ciest. Tým sa navýšil počet úmrtí na CHOCHP: v roku 2019 o 14 %, no v roku 2011 to bolo až o 55 %.

G46 Porovnanie miery vekovo-špecifickej úmrtnosti na CHOCHP v SR v roku 2019 s rokom 2011 podľa pohlavia

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Hospitalizácie

Pomyselná vývojová krivka počtu hospitalizácií a hospitalizovaných osôb z dôvodu chorôb dýchacej sústavy si do roku 2019 udržiavala takmer rovnomerný priebeh bez väčších výkyvov. Priemerne bolo za roky 2015 – 2019 uskutočnených 84 147 hospitalizácií, čo sa týkalo 65 066 osôb. Pokles počtu pacientov v roku 2020 oproti uvedenému priemeru bol 26,6 %. Podiel mužov – pacientov v roku 2020 tvoril 54,9 %.

T37 Počet hospitalizácií a pacientov v rokoch 2015 – 2020 a rok 2011 – Choroby dýchacej sústavy

Ukazovateľ	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hospitalizácií na choroby dýchacej sústavy	81 548	85 673	84 091	85 692	83 043	82 236	62 762
z toho: počet pacientov ako fyzických osôb ¹⁾	65 876	66 643	65 205	66 549	63 728	63 207	47 776

¹⁾ ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Napriek celkovému výraznému poklesu počtu hospitalizovaných na choroby dýchacej sústavy v roku 2020, počet prípadov v podskupine diagnóz Chrípka - influenza a zápal pľúc - pneumónia (J09 - J18) neklesol a zotrval na podobnej úrovni roku 2019. V tejto skupine diagnóz bolo zaznamenaných 18 561 prípadov hospitalizovaných osôb a tvorili podiel až 38,9 % z počtu všetkých hospitalizovaných pre choroby dýchacej sústavy, čo bol nárast o 9,6 percentuálneho bodu oproti roku 2019.

Rok 2020 bol zároveň charakteristický znížením podielu detských a mladších hospitalizovaných pacientov vo veku 0 – 44 rokov o 10,4 percentuálneho bodu v neprospech nárastu podielu pacientov v starších vekových skupinách, a to vo veku 45 – 64 rokov o 2,8

percentuálneho bodu, vo veku 64 – 74 rokov o 3,6 percentuálneho bodu, a najviac vo veku 75 a viac rokov o 4,0 percentuálneho bodu.

T38 Počet hospitalizovaných pacientov na 5 najčastejších príčin z chorôb dýchacej sústavy v nemocniciach SR v príslušných rokoch

Skupina diagnóz podľa MKCH-10	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
počet pacientov - fyzických osôb¹⁾							
Chríпка - influenza a zápal pľúc - pneumónia (J09 - J18)	16 144	18 705	17 601	18 139	17 999	18 510	18 561
Iné choroby horných dýchacích ciest (J30 - J39)	14 412	12 473	12 767	13 087	11 912	11 411	6 407
Iné akútne infekcie dolných dýchacích ciest (J20 - J22)	7 816	9 552	9 358	9 860	9 478	9 128	5 709
Chronické choroby dolných dýchacích ciest (J40 - J47)	14 709	11 217	10 042	10 069	9 216	9 045	5 755
Akútne infekcie horných dýchacích ciest (J00 - J06)	8 249	8 824	8 790	8 488	8 379	8 233	4 258
% podiel							
Chríпка - influenza a zápal pľúc - pneumónia (J09 - J18)	24,5%	28,1%	27,0%	27,3%	28,2%	29,3%	38,9%
Iné choroby horných dýchacích ciest (J30 - J39)	21,9%	18,7%	19,6%	19,7%	18,7%	18,1%	13,4%
Iné akútne infekcie dolných dýchacích ciest (J20 - J22)	11,9%	14,3%	14,4%	14,8%	14,9%	14,4%	11,9%
Chronické choroby dolných dýchacích ciest (J40 - J47)	22,3%	16,8%	15,4%	15,1%	14,5%	14,3%	12,0%
Akútne infekcie horných dýchacích ciest (J00 - J06)	12,5%	13,2%	13,5%	12,8%	13,1%	13,0%	8,9%

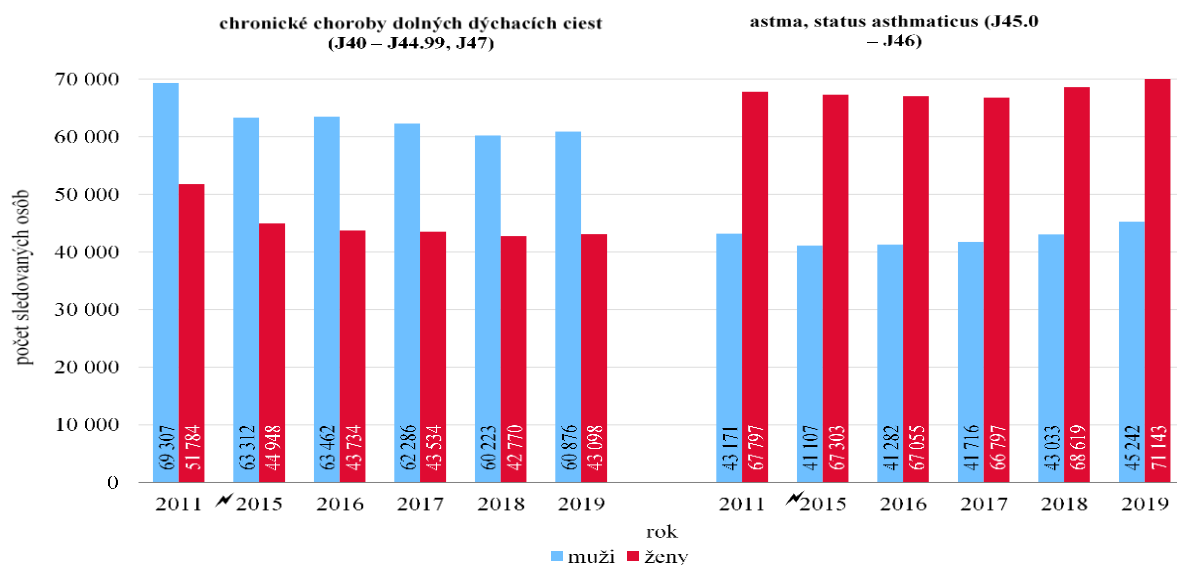
¹⁾ neaditívny údaj, jeden pacient môže mať viac diagnóz; ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku a v danej skupine diagnóz

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Ambulantná zdravotná starostlivosť

Podľa posledných spracovaných údajov za rok 2019 bolo v špecializovaných ambulanciách pneumológie a ftizeológie ku koncu roka sledovaných 103 974 osôb na chronické choroby dolných dýchacích ciest s výraznou prevahou mužov. Naopak, astma trápí viac ženy ako mužov, spolu bolo v sledovaní 116 385 osôb.

G47 Sledované osoby pre chronické choroby dolných dýchacích ciest a astmu v ambulanciách pneumológie a ftizeológie k 31.12. daného roka

Zdroj : NCZI (Ročný výkaz o činnosti ambulancie pneumológie a ftizeológie A (MZ SR) 3-01), Graf vytvoril: NCZI

2.2.4. Choroby tráviacej sústavy

Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

Choroby tráviacej sústavy sa v roku 2019 s podielom 5,8 % z celkového počtu úmrtí zaradili, tak ako v predchádzajúce roky, na 4. miesto v príčine úmrtí; 3 114 úmrtí v roku 2019 znamenalo pokles oproti roku 2015 i 2011 spolu (muži a ženy) cca o 4 %. Najväčší počet úmrtí tvorila skupina ochorení pečene s 1 781 úmrtiami, čo tvorilo 57 % zo všetkých príčin úmrtí na ochorenia tráviacej sústavy. Z ochorení pečene až v 1 453 prípadoch (81,6 %) išlo o úmrtia pre alkoholovú cirhózu. Tie v roku 2019 spolu s chronickou pankreatitídou, podmienenou alkoholom predstavovali až 47 % (1453+20) z úmrtí na ochorenia tráviacej sústavy. Z ďalších úmrtí, ktoré tvorili 10% a viac išlo v 13 % o akútne brušné príhody (slepé črevo, črevné infarkty) a v 11 % o úmrtia pre ochorenia žlčníka a podžalúdkovej žľazy.

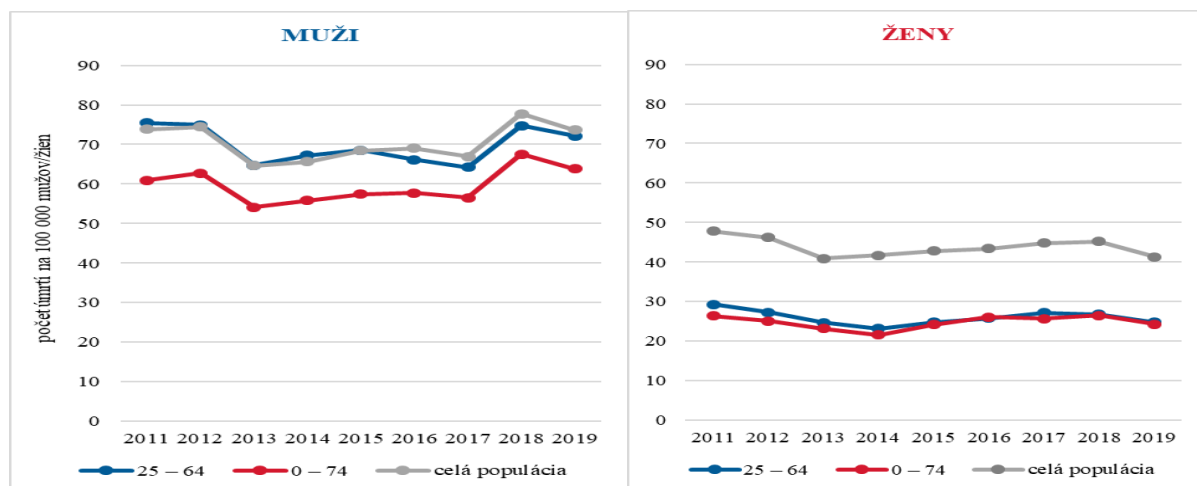
Na choroby tráviacej sústavy zomrie zo všetkých predčasných úmrtí (do 74 rokov) 8 % - 9 % v uvádzaných rokoch. Vyšší podiel predčasných úmrtí u mužov pre choroby tráviaceho traktu oproti ženám je odrazom 2,5-krát vyššieho počtu úmrtí u mužov. Cirhóza spôsobená alkoholom sa na odvrátiteľných úmrtiach podieľa až 52 % zo všetkých predčasných úmrtí pre choroby tráviaceho systému.

T39 Počet úmrtí na choroby tráviacej sústavy a ich podiel zo všetkých príčin smrti podľa pohlavia a vekových skupín v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%
Celá populácia		Muži	1 941	7,2	1 811	6,6	1 961	7,2
		Ženy	1 326	5,3	1 190	4,5	1 153	4,5
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	Muži	1 182	11,8	1 089	11,2	1 140	13,1
		Ženy	462	11,3	393	9,5	387	10,2
	0 – 74	Muži	1 544	9,3	1 460	8,7	1 627	9,6
		Ženy	681	8,1	624	7,2	623	7,1

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

G48 Vývoj hrubej úmrtnosti na choroby tráviacej sústavy v SR podľa pohlavia a vekových skupín

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Hospitalizácie

V roku 2020 bolo hlásených 88 866 hospitalizácií na choroby tráviacej sústavy, čo tvorilo 9,1 % zo všetkých hospitalizácií. V počte fyzických osôb to predstavuje 61 667 pacientov s podielom mužov 52 %. Priemerne sa v predchádzajúcich rokoch 2015 – 2019 liečilo na choroby tráviacej sústavy v ústavnej zdravotnej starostlivosti 83 494 pacientov. Pokles pacientov v roku 2020 bol 26 % oproti uvedenému priemeru.

T40 Počet hospitalizácií a pacientov v rokoch 2015 – 2020 a rok 2011 – Choroby tráviacej sústavy

Ukazovateľ	Rok						
	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet hospitalizácií na choroby tráviacej sústavy	111 840	116 571	120 019	114 358	114 428	112 836	88 866
z toho: počet pacientov ako fyzických osôb ¹⁾	83 976	84 735	87 254	82 433	82 186	80 860	61 667

¹⁾ ide o jedinečné rodné čísla bez ohľadu na počet opakovaných hospitalizácií, resp. prekladov danej osoby v danom roku

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

Hospitalizácie na choroby tráviacej sústavy sa častejšie týkajú i detí a mladších osôb vo veku 0 – 44 rokov a tvorili 35 % z počtu hospitalizovaných fyzických osôb na choroby tráviacej sústavy v roku 2020. Absolútny počet i podiel pacientov tejto vekovej skupiny je vo vývoji klesajúci.

Obyvatelia Slovenska najčastejšie vyhľadali ústavnú starostlivosť pre choroby žlčníka, žlčových ciest a podžalúdkovej žľazy (17 867 osôb v roku 2019), z nich najmä pre diagnózu žlčové kamene – cholelithiasis K80 (12 020 osôb). Takmer rovnako zastúpená je skupina chorôb pažeráka, žalúdka a dvanástnika (17 362 osôb) s najčastejšie sa vyskytujúcimi diagnózami dyspepsia (7 691 osôb), gastritída a duodenitída (5 782 osôb) aj akútny zápal červovitého prívesku - appendicitis acuta (4 747 osôb). Ochorenia zo skupiny chorôb prietrže brušnej dutiny - hernie boli zaznamenané v počte 13 952 osôb a iné choroby čriev v počte 12 962 prípadov.

2.2.5. Diabetes Mellitus

Medzi spoločensky závažné skupiny chorôb patrí diabetes mellitus (DM). V SR je pre DM dispenzarizovaných takmer 400 000 osôb, z ktorých cca 95% je evidovaných v diabetologických ambulanciách a ďalší u obvodných lekárov či v ambulanciách vnútorného lekárstva.

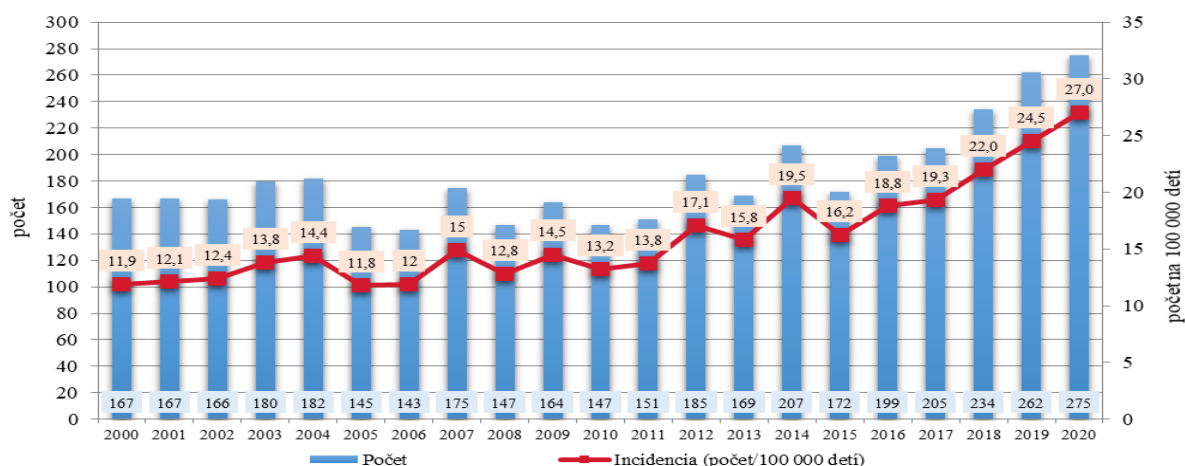
Vzhľadom na to, že v 95% ide o diabetikov s DM 2 typu, u ktorých ide najmä o tzv. abdominálnu obezitu, včasná úprava hmotnosti pri novozistenom DM2 minimalizuje až eliminuje komplikácie DM (pokiaľ nebol DM2 zistený neskoro). Pre riziko vzostupnej prevalencie DM2 v SR (v súčasnosti cca 8% populácie) je znižovanie prevalencie nadváhy a obezity v populácii SR dlhodobou výzvou.

Na DM sa ročne eviduje v celej populácii okolo 700 - 800 úmrtí; úmrtia na DM tvoria až 82% z počtu úmrtí na endokrinné, nutričné a metabolické choroby, ktoré z celkového počtu úmrtí tvoria 2%.

Hrubá miera úmrtnosti na DM sa v celej populácii pohybuje od roku 2011 do roku 2019 na úrovni 6 -7 na 100 tis., u žien je o niečo nižšia ako u mužov, a to vo vekovej skupine 25-64 rokov ako aj pri predčasných úmrtiach (do 74 rokov).

Počet novodiagnostikovaných detí do 18 roku v rokoch 2000 - 2020 a mieru hrubej incidencie vo výskyte DM v SR uvádza graf G49. V tejto populácii bolo k 31.12.2020 evidovaných 1 850 detí do veku 18 rokov, z nich 1 259 do 14 rokov.

G49 Počet novodiagnostikovaných diabetikov vo veku do 18 rokov¹⁾ a incidencia v populácii detí rovnakej vekovej skupiny v SR v rokoch 2000 – 2020

¹⁾ ide o deti s novodiagnostikovaným DM bez ohľadu na typ DM (DM 2 alebo iný typ DM sú však sporadické) do nedovŕšeného 19 roku (18 rokov a 364 dní) , Zdroj: NCZI (Národný register diabetes mellitus), Graf vytvoril: NCZI

Ambulantná zdravotná starostlivosť

V roku 2019 bolo v dispenzárnej starostlivosti diabetologických ambulancií 370 665 liečených pacientov na niektorý typ diabetes mellitus, čo predstavuje 6 791,4 prípadov po prepočítaní na 100 000 obyvateľov SR. Počet diabetických pacientov má dlhodobý rastúci trend, oproti roku 2011 vzrástol ich počet o 10 %. Podľa typu diabetu, 90,9 % tvorili pacienti s diabetes mellitus 2. typu, 7,3 % pacienti s diabetes mellitus 1. typu, 1,0 % pacienti s iným typom diabetu a 0,7 % ženy s gestačným diabetom, ktorý vzniká v tehotenstve. Počas roku 2019 bol niektorý z typov diabetes mellitus zistený 24 347 novým pacientom.

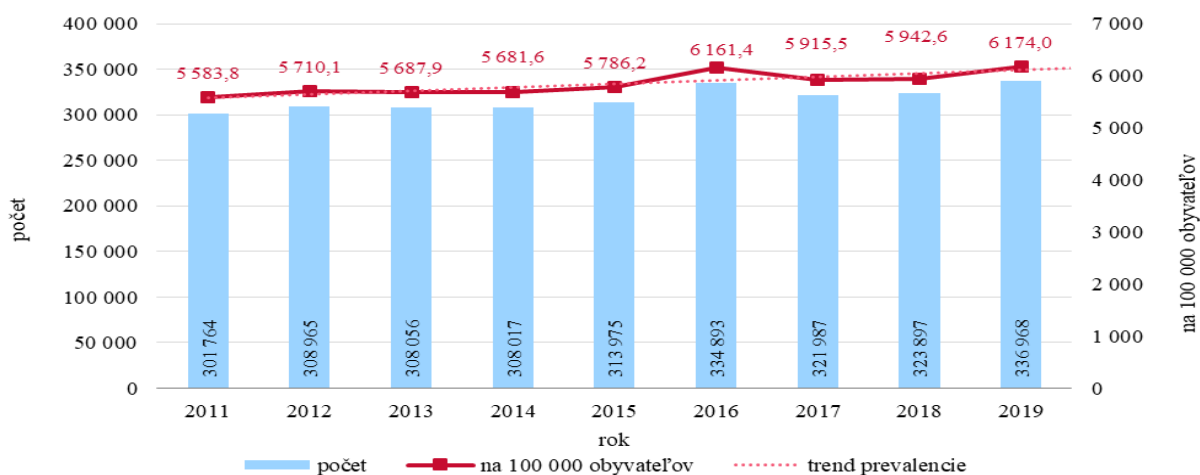
T41 Dispenzarizované osoby v diabetologických ambulanciách podľa typu diabetes mellitus

Dispenzarizované osoby	Rok					
	2011	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu	336 552	345 475	368 084	354 726	355 895	370 665
v tom diagnóza						
diabetes mellitus 1. typu	29 815	25 295	26 882	27 108	26 884	27 124
diabetes mellitus 2. typu	301 764	313 975	334 893	321 987	323 897	336 968
gestačný diabetes mellitus	2 147	2 648	2 429	2 308	2 124	2 704
iné typy diabetes mellitus	2 826	3 557	3 880	3 323	2 990	3 869

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti diabetologickej ambulancie A (MZ SR) 2-01), Spracoval: NCZI

Na diabetes mellitus 2. typu bolo ku koncu roku 2019 dispenzarizovaných 336 968 osôb (6 174,0 osôb na 100 000 obyvateľov SR). Z hľadiska pohlavia mierne prevažovali ženy (52,8 %). Väčšina pacientov (90,9 %) mala viac ako 45 rokov. Pri pozorovaní dlhodobého vývoja v rokoch 2011 – 2019 vykazuje prevalencia diabetes mellitus 2. typu (celkový počet žijúcich chorých na 100 000 obyvateľov) stúpajúci trend. V porovnaní s rokom 2011 vzrástla miera prevalencie o 10,6 %.

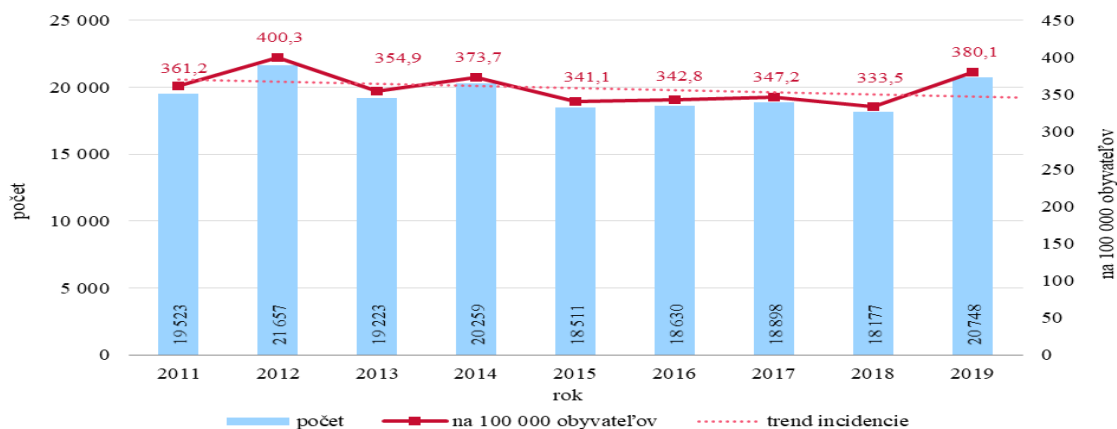
G50 Dispenzarizované osoby na diabetes mellitus 2. typu

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti diabetologickej ambulancie A (MZ SR) 2-01), Graf vytvoril: NCZI

V roku 2019 bolo prvýkrát diagnostikované ochorenie diabetes mellitus 2. typu 20 748 pacientom. Miera incidencie (nové prípady na 100 000 obyvateľov) predstavovala 380,1 osôb na 100 000 obyvateľov a v dlhodobom vývoji vykazuje mierne klesajúci trend prerušený nárastom v roku 2019 (G51). Z hľadiska vekového zloženia pacientov s novozistenou diagnózou diabetu 2. typu v roku 2019 sú najviac zastúpené osoby vo vekovej skupine 70 – 74 rokov (956,1 na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny), 65 – 69 rokov (937,1 na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny) a 60 – 64 rokov (896,9 na 100 000 obyvateľov). V celkovom počte nových prípadov mierne prevažujú muži (10 474) nad ženami (10 274).

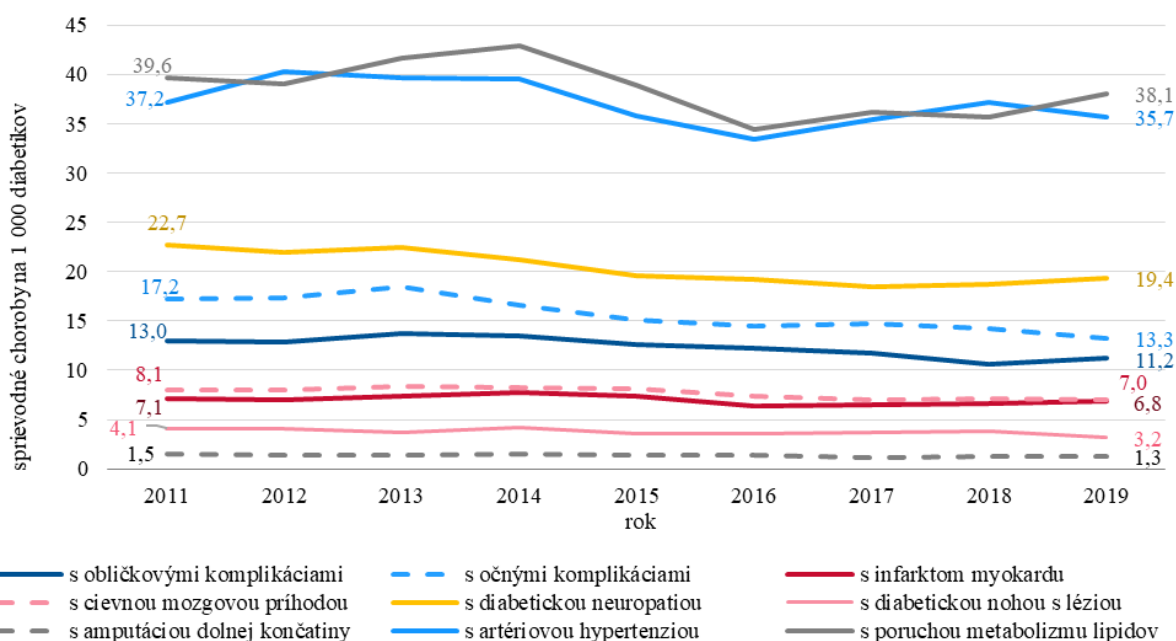
G51 Novodiagnostikované osoby na diabetes mellitus 2. typu – diagnóza zistená v sledovanom roku

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti diabetologickej ambulancie A (MZ SR) 2-01), Graf vytvoril: NCZI

Z komplikácií a sprievodných chorôb diabetikov sa najčastejšie vyskytovali poruchy metabolizmu lipidov (38,1 na 1 000 diabetikov), artériová hypertenzia (35,7 prípadu na 1 000 diabetikov), diabetická neuropatia (19,4 prípadov na 1 000 diabetikov), očné komplikácie (13,3 prípadov na 1 000 diabetikov) a obličkové komplikácie (11,2 na 1 000 diabetikov). V dlhodobom sledovaní od roku 2011 sa počet uvedených sprievodných ochorení v prepočte na 1 000 diabetikov mierne znižuje. Najvýraznejší percentuálny pokles oproti roku 2011 sa prejavil pri očných komplikáciách (o 23 %), diabetickej nohe s léziou (o 22 %) a diabetickej neuropatii (o 15 %).

G52 Komplikácie diabetes mellitus a sprievodné choroby s diagnózou zistenou v sledovanom roku

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti diabetologickej ambulancie A (MZ SR) 2-01), Graf vytvoril: NCZI

2.2.6. Duševné poruchy a poruchy správania

V posledných desaťročiach nastáva posun v liečbe duševných porúch a ich príznakov, čo vytvára pacientom priaznivejšie podmienky pre sociálnu inklúziu, pre znovuzačlenenie sa do plnohodnotného života, naďalej sledujeme neklesajúce počty psychiatrických pacientov najmä v staršej vekovej kategórii.

Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

Podiel úmrtí na duševné choroby z celkového počtu úmrtí predstavoval v roku 2011 podiel 0,9 % (454 úmrtí), v roku 2019 - 1,5 % (822). Vzostup úmrtí súvisel s objektívnejším výberom príčiny smrti pre štatistické spracovanie aj preto, lebo lekári v LoPM uvádzali častejšie údaje napr. o vaskulárnych demenciách.

Navýšenie úmrtí na duševné choroby po revízii predstavovalo v roku 2019 oproti roku 2011 v hrubej miere úmrtnosti v celej populácii takmer 3-násobný vzostup (8/23 na 100 tis. obyv.).

T42 Počet úmrtí na demencie v SR podľa pohlavia a vekových skupín v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			F01 a F03	G30 (F00*)	F01 a F03	G30 (F00*)	F01 a F03	G30 (F00*)
Celá populácia		Muži	106	115	181	161	178	217
		Ženy	215	20	372	405	371	506
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	Muži	11	100	4	38	4	61
		Ženy	3	8	3	66	2	74
	0 – 74	Muži	22	15	29	123	29	156
		Ženy	16	12	20	339	16	432

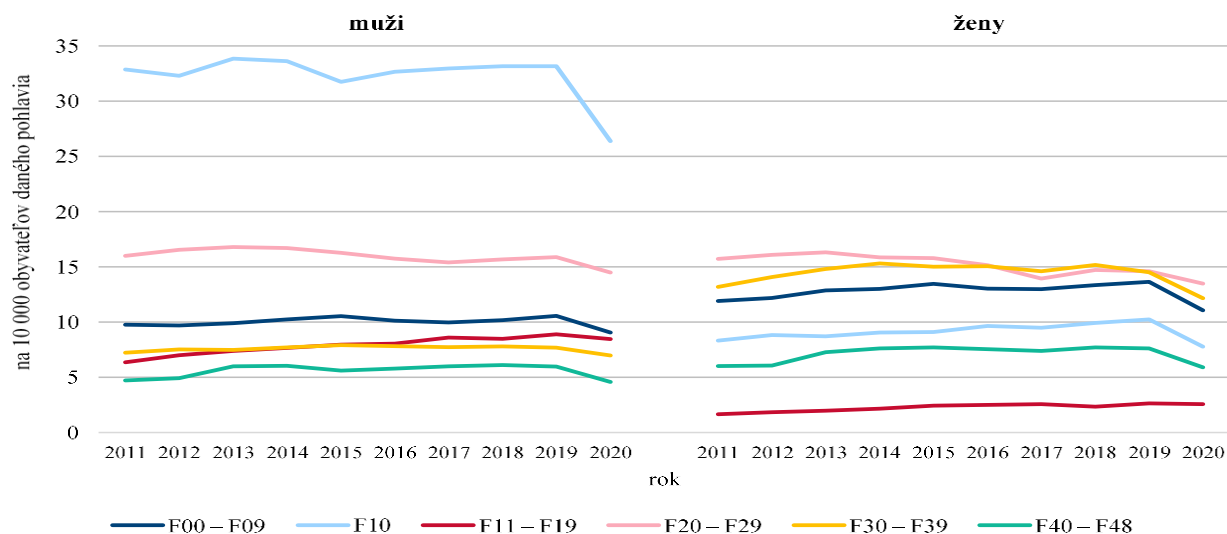
Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

Hospitalizácie

Dlhodobo si najviac hospitalizácií v ústavnej psychiatrickej starostlivosti z duševných porúch u mužov vyžaduje porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním alkoholu (dg. F10), čo v roku 2019 predstavovalo 33,2 hospitalizácii mužov oproti 10,2 prípadom žien na 10 000 obyvateľov daného pohlavia. Druhou najčastejšou príčinou hospitalizácií bola skupina diagnóz schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi (dg. F20 – F29) s hodnotou 15,9/10 000 u mužov. Zároveň je najčastejšou príčinou hospitalizovanosti žien s počtom 14,6 prípadu na 10 000 žien. Vysokú prevahu u žien majú afektívne poruchy (dg. F30 – F39) na úrovni 14,5 prípadu na 10 000 žien oproti mužom s počtom 7,7 na 10 000 mužov. Nasledovali organické duševné poruchy vrátane symptomatických (dg. F00 – F09) s prevahou žien (13,7 žien oproti 10,6 mužov na 10 000 obyvateľov daného pohlavia).

V porovnaní s rokom 2011 v dlhšom časovom vývoji pozorujeme najvýraznejší nárast počtu hospitalizácií pri poruchách psychiky a správania zapríčinených užívaním psychoaktívnych látok (dg. F11 – F19).

G53 Hospitalizácie v ústavnej psychiatrickej starostlivosti na najčastejšie skupiny diagnóz podľa pohlavia

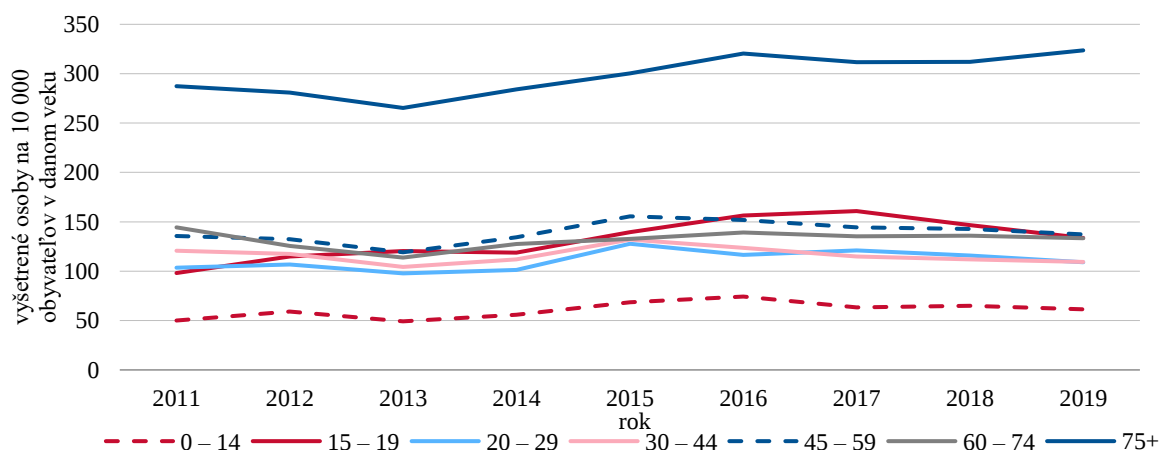

Zdroj: NCZI (Hlásenie o pacientovi v ústavnej psychiatrickej starostlivosti ZS (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

Ambulantná psychiatrická starostlivosť

V psychiatrických ambulanciách bolo z pohľadu vekových skupín obyvateľstva najviac vyšetrených osôb s psychiatrickou diagnózou prvýkrát v živote v skupine najstarších obyvateľov nad 75 rokov (323,6 osôb na 10 000 obyvateľov danej vekovej skupiny v roku 2019). Ďalej vo vekovej skupine 45 – 59 rokov (137,3 osôb na 10 000 obyvateľov) a u mladistvých 15 – 19 rokov (133,5 osôb na 10 000 obyvateľov), nasledovala skupina 60 – 74 rokov (133,3 na 10 000 obyvateľov). Od roku 2011 evidujeme najvýraznejší nárast počtu nových pacientov v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti u 15 – 19-ročných. Počet nových mladistvých pacientov sa tak zvýšil o 36 %. U 75-a viacročných sa zvýšil počet pacientov s novozistenou diagnózou o 12 %.

G54 Vyšetrené osoby (diagnóza zistená prvýkrát v živote) v psychiatrických ambulanciách podľa vekových skupín

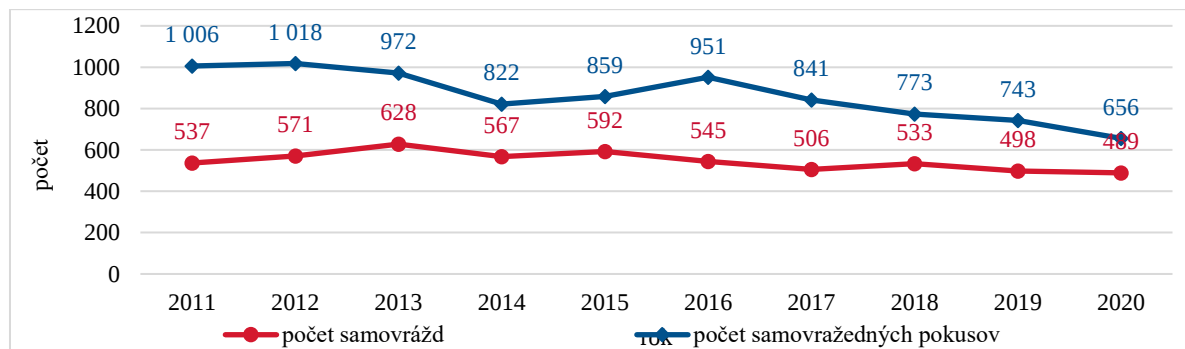

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti psychiatrickej ambulancie A (MZ SR) 4-01), Graf vytvoril: NCZI

Samovraždy a samovražedné pokusy

V Slovenskej republike bolo v roku 2020 spáchaných 489 dokonaných samovrážd (9,0 osoby na 100 000 obyvateľov), čo je v období posledného desaťročia vôbec najnižší počet. Z hľadiska pohlavia prevažovali samovraždy mužov nad samovraždami žien v celom sledovanom období (83,6 % v roku 2020). Aj samovražedné pokusy nadobúdali vo vývoji klesajúcu tendenciu, výraznú najmä v rokoch 2016 – 2020. Zastúpenie mužov a žien je tu vyrovnané, s miernou prevahou mužov (50,9 % v roku 2020).

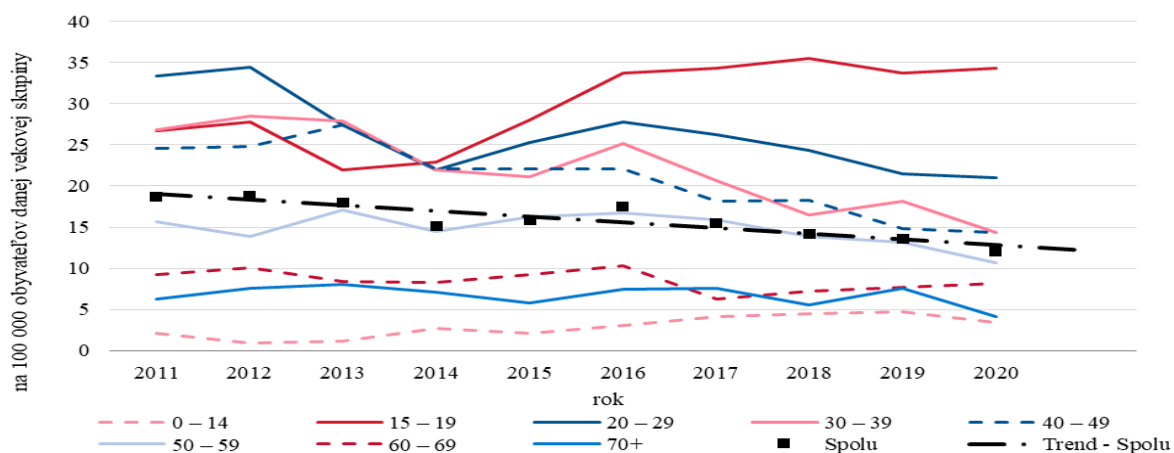
G55 Vývoj počtu úmyselných sebapoškodení

Zdroj: NCZI (Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia ZS (MZ SR) 2-12), Graf spracoval: NCZI

Klesajúci trend v počte samovražedných pokusov sa prejavuje vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 15 – 19-ročných mladistvých a detí do 14 rokov. V prepočte na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny je najvyšší počet samovražedných pokusov práve u osôb vo veku 15 – 19 rokov (34,3/100 000), z nich výraznejší rast bol u žien (nárast z 24,0 prípadov v roku 2011 na 45,5 prípadu v roku 2020 na 100 000 žien danej vekovej skupiny).

G56 Samovražedné pokusy podľa vekových skupín

Zdroj: NCZI (Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia ZS (MZ SR) 2-12), Graf spracoval: NCZI

2.3. Vybrané informácie súvisiace so zdravotným stavom obyvateľstva

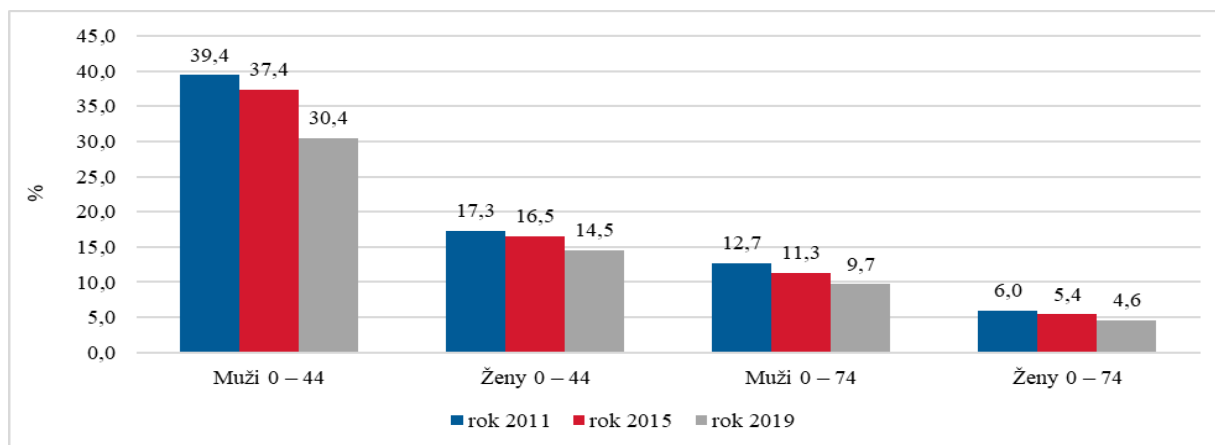
2.3.1. Úrazy

Úmrtia a úmrtnosť – revidované príčiny úmrtí

Medzi päť najčastejších príčin úmrtí v populácii Slovenskej republiky patria aj "Poranenia, otravy a niektoré iné následky vonkajších príčin a vonkajšie príčiny úmrtnosti" (ďalej ako úrazy). V roku 2019 sa zaradili na 5. miesto zo všetkých príčin smrti

s podielom 5,7 % v celej populácii – u mužov sa zaznamenáva 2-krát vyšší počet úmrtí ako u žien. Vo vekovej skupine do 44 rokov ide dokonca o 4,5 – 5-krát vyšší počet ako u žien v porovnávaných rokoch 2011, 2015 a 2019.

G57 Podiel úmrtí na úrazy zo všetkých príčin smrti (%) v SR v rokoch 2011, 2015 a 2019 podľa pohlavia a vybraných vekových skupín (v %)

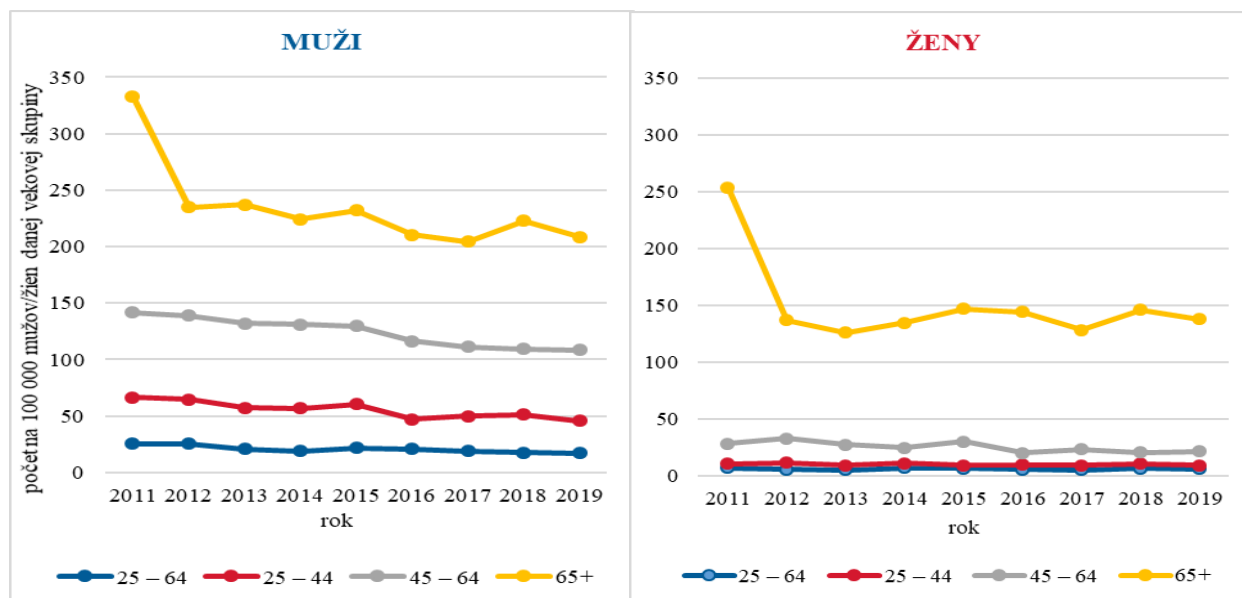
Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

T43 Počet úmrtí na úrazy zo všetkých príčin smrti podľa pohlavia a vybraných vekových skupín v SR v rokoch 2011, 2015 a 2019

Veková skupina		Pohlavie	2011		2015		2019	
			Počet	%	Počet	%	Počet	%
Celá populácia		Muži	2 636	9,8	2 311	8,4	2 034	7,4
		Ženy	1 435	5,7	1 047	4,0	1 014	3,9
z toho vo vekovej skupine	0 – 24	Muži	206	40,2	167	13,1	124	9,5
		Ženy	52	18,2	47	13,5	42	8,0
	25 – 44	Muži	573	39,1	530	61,9	395	58,4
		Ženy	88	16,8	78	25,0	74	40,3
	45 – 64	Muži	1 000	11,7	924	47,8	779	41,7
		Ženy	211	5,9	226	20,1	159	17,8
	0 – 74	Muži	2 111	12,7	1 914	11,3	1 634	9,7
		Ženy	498	6,0	469	5,4	405	4,6

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZ

G58 Vývoj hrubej miery úmrtnosti na úrazy v SR vo vybraných vekových skupinách podľa pohlavia v príslušných rokoch

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

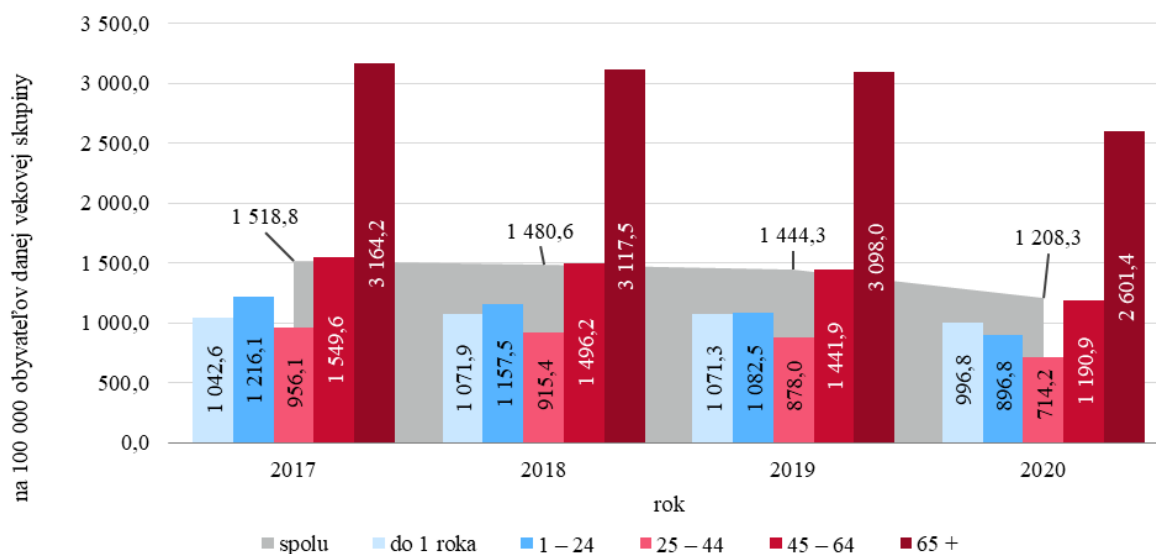
Hospitalizácie

V sledovanom období rokov 2017 – 2020 (údaje do roku 2016 neboli spracované v špecifickom triedení potrebnom pre túto analýzu) počet hospitalizácií zapríčinených úrazmi klesal od maxima 82 611 hospitalizácií v roku 2017 po minimálny počet 65 960 hospitalizácií v roku 2020. Najvyššia vekovo-špecifická miera úrazovosti sa týka najstarších, 65– a viacročných osôb. Najmenej úrazových hospitalizácií pripadlo na vekovú skupinu 25 – 44 rokov.

Príčinou viac ako polovice hospitalizácií na úrazy bol pád (63,7 %; v počte 42 048 hospitalizácií za rok 2020). V predchádzajúcich troch sledovaných rokoch sa ich počet výrazne nemenil, priemer za roky 2017 – 2019 bol 46 504 prípadov. Pády sa najčastejšie udiali v domácom prostredí (49 %; v počte 20 447). Hospitalizácie, ktoré boli hlásené ako pád na ulici a ceste predstavovali už len 9,3 % (3 897). Seniorov vo veku 65 a viac rokov sa týkalo 17 528 hospitalizácií na pády (41,7 %). Pády zapríčiňujú u starších osôb najmä tieto poranenia tela: zlomenina stehrovej kosti (S72), vnútrolebkové poranenie (S06), zlomenina driekovej chrbtice a panvy (S32), zlomeninu pleca a ramena (S42), zlomenina rebra, mostíka a hrudníkovej chrbtice (S22) a ďalšie.

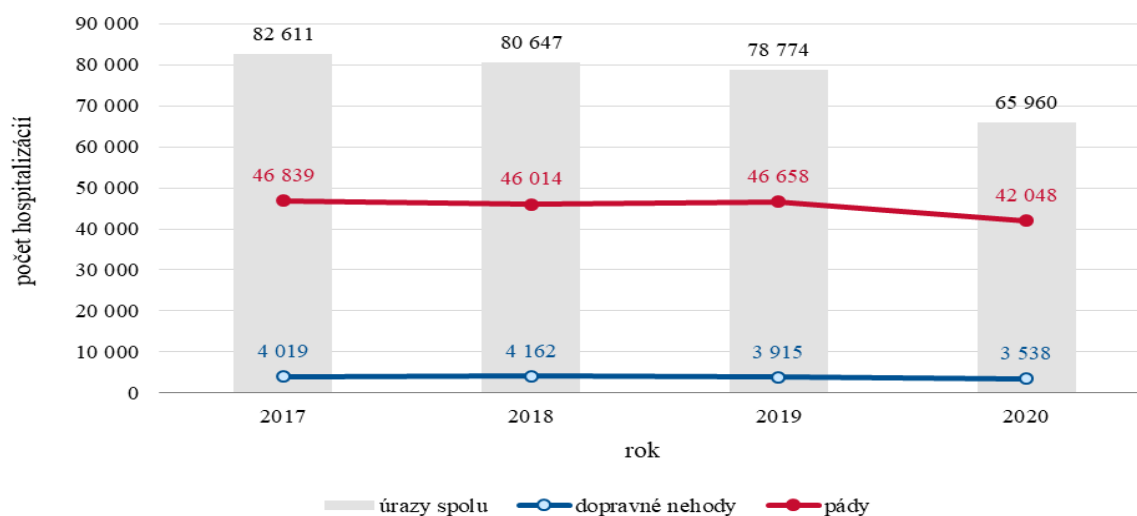
Hospitalizácie na úrazy v dôsledku dopravnej nehody sa v roku 2020 vyskytli v počte 3 538 prípadov (5,4 % zo všetkých hospitalizácií na úrazy), čo je o 12 % menej oproti priemeru za roky 2017 – 2019 (4 032 prípadov).

G59 Vývoj počtu hospitalizácií na úrazy podľa vekových skupín

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

G60 Vývoj počtu hospitalizácií podľa najčastejších vonkajších príčin úrazu

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

2.3.2. Poškodenie zdravia konzumáciou alkoholu

Do tejto kapitoly zaraďujeme ochorenia, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s chronickou konzumáciou alkoholu, podľa MKCH-10 sa jedná o F10 (syndróm závislosti, abstinenčný syndróm s delíriom), K70 (alkoholová choroba pečene), K86.0 (chronická pankreatitída vyvolaná alkoholom), G31.2 (degenerácia nervového systému zapríčinená alkoholom) a I42.6 (alkoholová kardiomyopatia). Všetky tieto ochorenia na svoju manifestáciu potrebujú určitú časovú expozíciu, množstvo alkoholu ktoré je u každého jednotlivca individuálne.

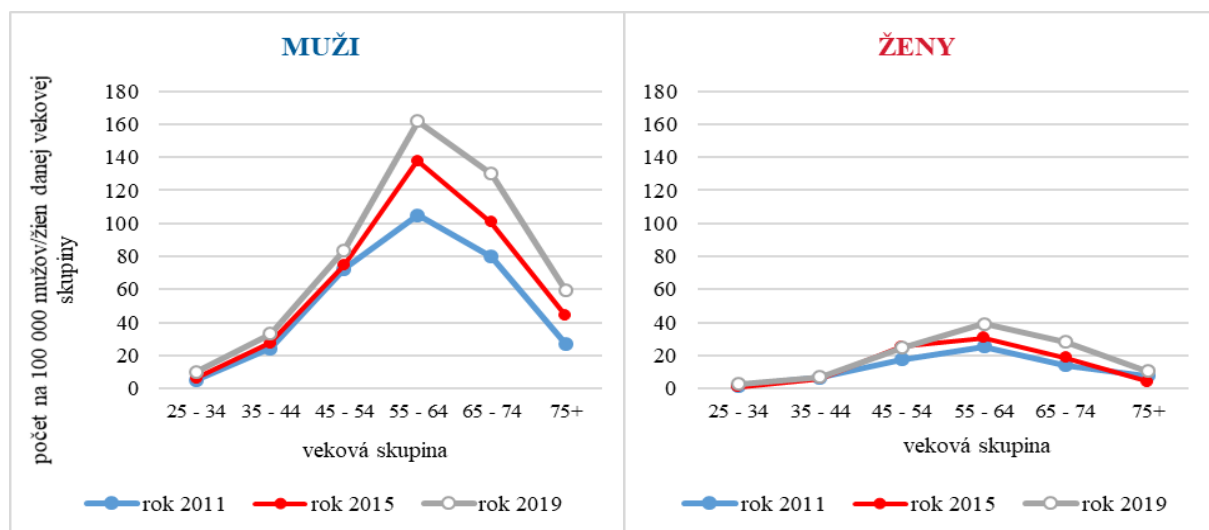
T44 Počet úmrtí na ochorenia, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s chronickou konzumáciou alkoholu v SR podľa pohlavia a vekových skupín v rokoch 2011, 2015 a 2019 a z nich podiel mužov

Veková skupina		Rok					
		2011		2015		2019	
		počet	% mužov	počet	% mužov	počet	% mužov
Spolu		1 133	79,3	1 446	79,3	1 832	78,9
z toho vo vekovej skupine	25 – 64	936	79,2	1 151	79,1	1 343	79,3
	0 – 74	1 096	79,6	1 392	79,1	1 741	79,1
	75+	37	70,3	54	83,3	91	74,7

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI

V miere vekovo-spezifickej úmrtnosti v dôsledku uvedených príčin smrti je vo vekovej skupine od 25 - 34 rokov až po 75+ u mužov, v každej z vekových skupín podľa desaťročných dekád, 3 – 4-krát vyšší počet úmrtí na 100 tis. mužov ako na 100 tis. žien. U mužov sa 2,5 krát vyššia miera úmrtnosti evidovala vo vekovej skupine 45 - 54 ročných oproti 35 - 44 ročným; dominancia úmrtí je však zaznamenaná vo vekovej skupine 55 - 64 ročných mužov - v počte úmrtí na 100 tis. išlo napr. v roku 2019 o takmer 162 úmrtí. U žien tiež dominuje táto veková skupina, no počet úmrtí na 100 tis. žien v tejto vekovej skupine je 4-krát nižší ako u mužov.

G61 Rozdiel v miere vekovo-spezifickej úmrtnosti na úmrtia, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s chronickou konzumáciou alkoholu v SR podľa pohlavia v rokoch 2011, 2015 a 2019

Zdroj: ŠÚ SR, Revidoval a spracoval: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

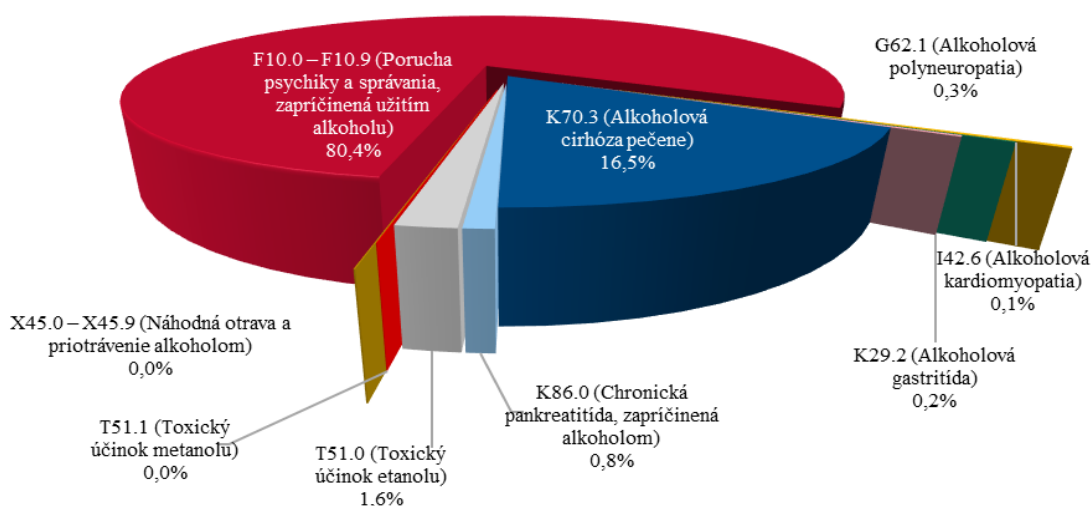
Počet hospitalizácií na ochorenia v príčinnej súvislosti s konzumáciou alkoholu stúpala v sledovanom období s výnimkou roku 2020. Priemerný počet za roky 2015 – 2019 bol 14 125 hospitalizácií, s prevahou mužov na úrovni 75 %. Najviac prípadov vo všetkých sledovaných rokoch pripadalo na diagnózu poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu (priemerne 11 500 prípadov, čo je 81 %). Aj napriek nižšiemu počtu hospitalizovaných prípadov na tieto ochorenia v nemocniciach v roku 2020, zostáva pomerné zastúpenie jednotlivých ochorení nezmenené. Z hľadiska veku bola najvyššia miera hospitalizovanosti u osôb v staršom strednom veku 45 – 64 rokov, priemer za roky 2015 – 2019 bol 476,8 hospitalizácií na 100 000 obyvateľov daného veku.

T45 Ukončené hospitalizácie na ochorenia ¹⁾, pri ktorých je hlavnou príčinou ich vzniku alkohol

Pohlavie	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	13 137	13 646	14 243	14 729	14 868	12 299
muži	9 881	10 338	10 651	10 993	11 048	9 220
ženy	3 256	3 308	3 592	3 736	3 820	3 079
z toho F10.0 – F10.9	10 935	11 356	11 531	11 746	11 930	9 885

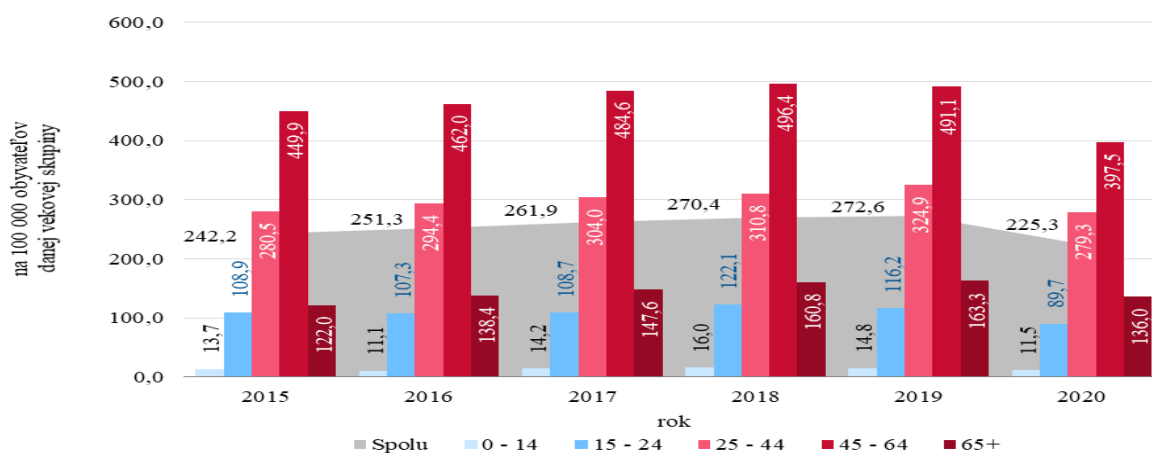
Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Spracoval: NCZI

G62 Ukončené hospitalizácie na ochorenia, pri ktorých je hlavnou príčinou ich vzniku alkohol, rok 2020

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

G63 Ukončené hospitalizácie na diagnózy F10.0 – F10.9, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70.3, K86.0, T51.0, T51.1, X45.0 – X45.9, pri ktorých je hlavnou príčinou ich vzniku alkohol podľa vekových skupín

Zdroj: NCZI (Hlásenie o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12), Graf vytvoril: NCZI

V psychiatrických ambulanciách bolo v roku 2019 vyšetrených 30 203 osôb pre poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu (dg. F10.0 – F10.9), ktoré sa týkali častejšie mužov (76,5 %) ako žien (23,5 %). Z celkového počtu vyšetrených osôb pre uvedenú diagnózu sa u 75,7 % (22 869) osôb diagnostikoval syndróm závislosti (dg. F10.2).

Prvýkrát v živote boli poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu (dg. F10.0 – 10.9) zistené u 7 239 osôb, z toho u viac ako polovice (58,7 %) už išlo o syndróm závislosti. Aj v ambulanciách bola medzi novodiagnostikovanými najviac zastúpená veková skupina 45 – 64-ročných (217,9 na 100 000 obyvateľov daného veku).

T45 Počet osôb vyšetrených v psychiatrických ambulanciách pre poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu

Pohlavie	Rok					
	2011	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu (F10.0 – F10.9)	32 629	32 216	29 729	29 773	30 480	30 203
muži	25 605	24 605	22 862	22 565	23 338	23 115
ženy	7 024	7 611	6 867	7 208	7 142	7 088
z toho F 10.2 (syndróm závislosti)	24 202	24 241	22 868	23 154	23 531	22 869

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti psychiatrickej ambulancie A (MZ SR) 4-01), Spracoval: NCZI

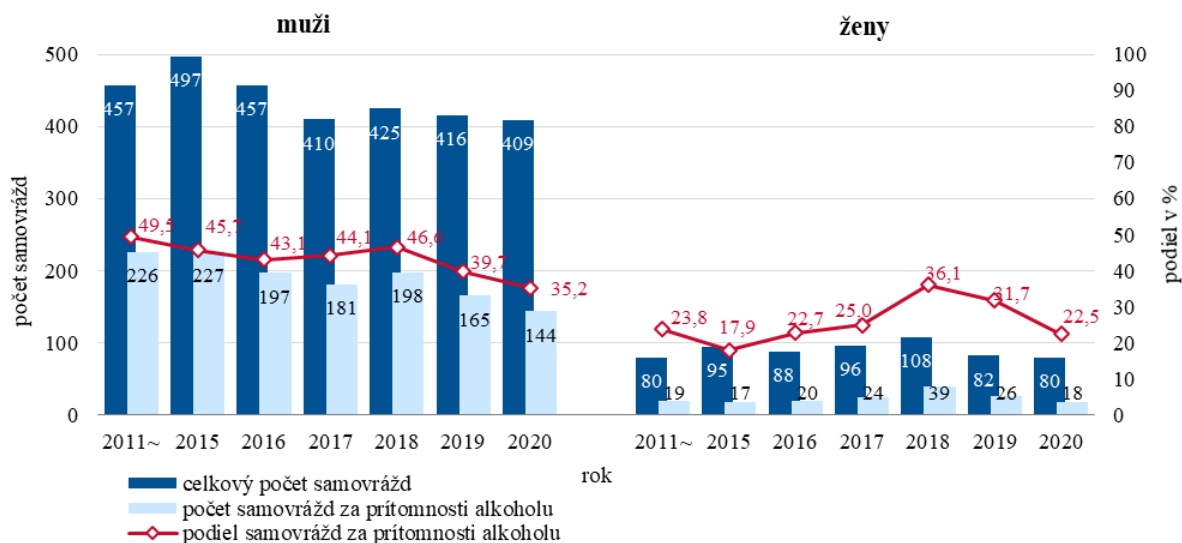
T46 Počet osôb vyšetrených v psychiatrických ambulanciách, u ktorých bola prvýkrát v živote zistená porucha psychiky a správania zapríčinená užitím alkoholu

Pohlavie	Rok					
	2011	2015	2016	2017	2018	2019
Spolu (F10.0 – F10.9)	7 173	8 036	7 248	7 000	7 499	7 239
muži	5 579	6 154	5 706	5 452	5 757	5 646
ženy	1 594	1 882	1 542	1 548	1 742	1 593
z toho F 10.2 (syndróm závislosti)	4 797	4 637	4 220	4 273	4 678	4 246

Zdroj: NCZI (Ročný výkaz o činnosti psychiatrickej ambulancie A (MZ SR) 4-01), Spracoval: NCZI

V roku 2020 bolo vykonaných na území Slovenskej republiky 489 dokonaných samovrážd, z toho v 33,1 % prípadov (162) išlo o samovraždu za prítomnosti alkoholu alebo návykovej (psychotropnej) látky. Podiel samovrážd mužov za prítomnosti alkoholu (35,2 %) bol o niečo vyšší ako u žien (22,5 %) a v prípade mužov nadobúda vo vývoji klesajúci charakter.

G64 Samovraždy za prítomnosti alkoholu alebo návykovej (psychotropnej) látky a ich podiel z celkového počtu samovrážd

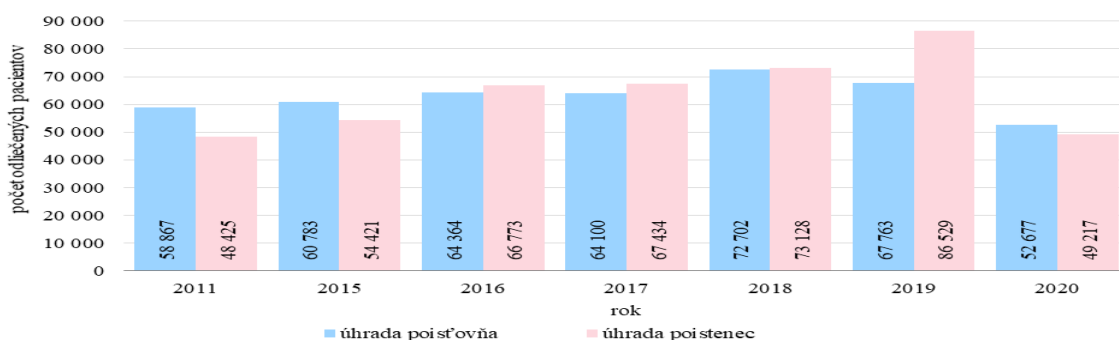
Zdroj: NCZI (Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebaopoškodenia ZS (MZ SR) 2-12), Graf spracoval: NCZI

2.3.3. Kúpeľná starostlivosť

Zmeny vo vývoji ukazovateľov týkajúcich sa kúpeľnej zdravotnej starostlivosti v roku 2020 oproti predchádzajúcim rokom poukazujú na vplyv epidemickej situácie COVID-19.

Vývoj počtu tuzemských pacientov (občanov s trvalým pobytom v SR) s liečebným pobytom hrazeným poisťovňou nadobúdal mierne stúpajúci trend do roku 2019, v ktorom úhrada liečebných pobytov poisťovňou medziročne poklesla o 6,8 %. V roku 2020 z dôvodu prijatých proti-pandemických opatrení poklesla úhrada pobytov poisťovňou ešte výraznejšie o 22,3 % oproti predchádzajúcemu roku. Počet liečených klientov – samoplatcov až do roku 2019 stúpал výraznejším tempom.

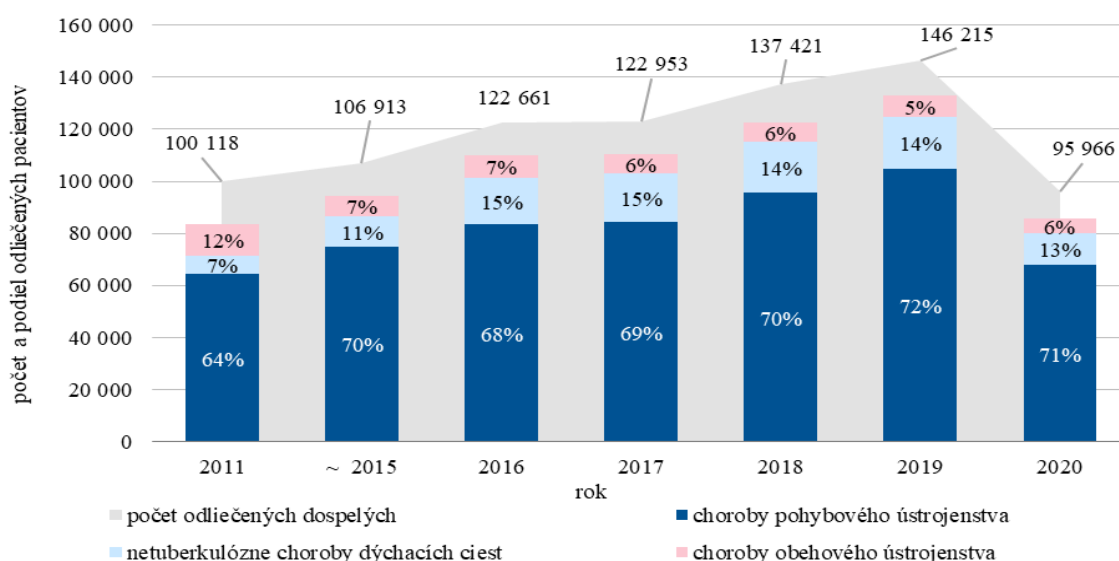
G65 Odliečení tuzemskí pacienti v kúpeľnej starostlivosti podľa úhrady pobytu poisťovňou a poisťencom

Zdroj: NCZI (Hlásenie o ukončenej kúpeľnej liečbe ZS (MZ SR) 3-12), Graf vytvoril: NCZI

Najčastejšou indikáciou ku kúpeľnej liečbe u dospelých osôb sú dlhodobé choroby pohybového ústrojenstva, netuberkulózne choroby dýchacích ciest a choroby obehového ústrojenstva. Najčastejšou indikačnou podskupinou u dospelých tuzemcov (50 136 liečených osôb, rok 2019) bol vertebrogénny syndróm s prechodnými bolestivými poruchami chrbtice vyžadujúci si sústavné liečenie.

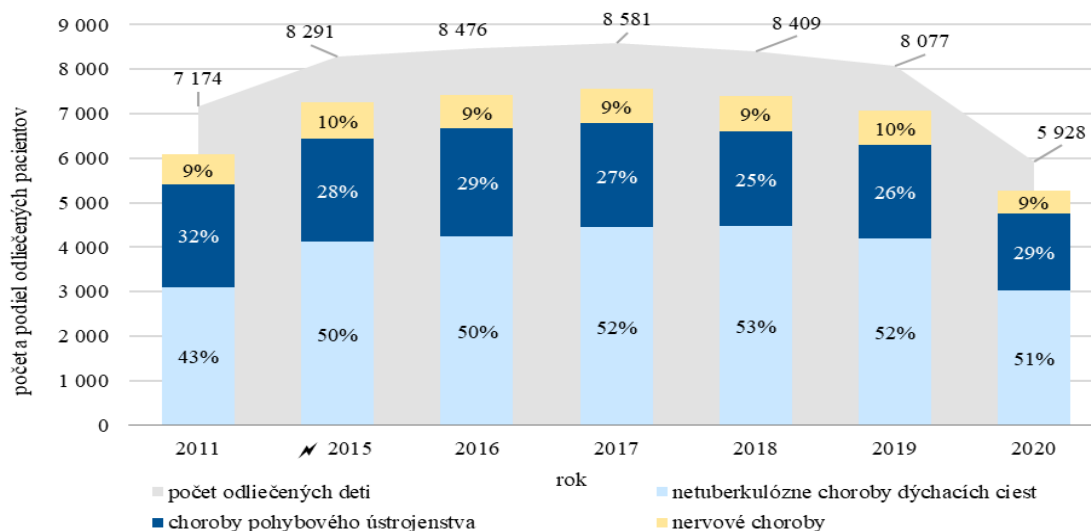
G66 Odľiečení pacienti (dospelí) v kúpeľnej starostlivosti – najčastejšie indikačné skupiny

Zdroj: NCZI (Hlásenie o ukončenej kúpeľnej liečbe ZS (MZ SR) 3-12), Graf vytvoril: NCZI

U detí bolo najviac liečebných pobytov pre netuberkulózne choroby dýchacích ciest, choroby pohybového ústrojenstva a nervové choroby. Detskí pacienti absolvovali liečbu najmä v súvislosti s diagnózou skolióza (19 % zo všetkých liečených detí), vazomotorická a alergická nádcha (17 %) a astma – zádach (16 %), vychádzajúc z údajov za rok 2019.

G67 Odľiečení pacienti (deti) v kúpeľnej starostlivosti – najčastejšie indikačné skupiny

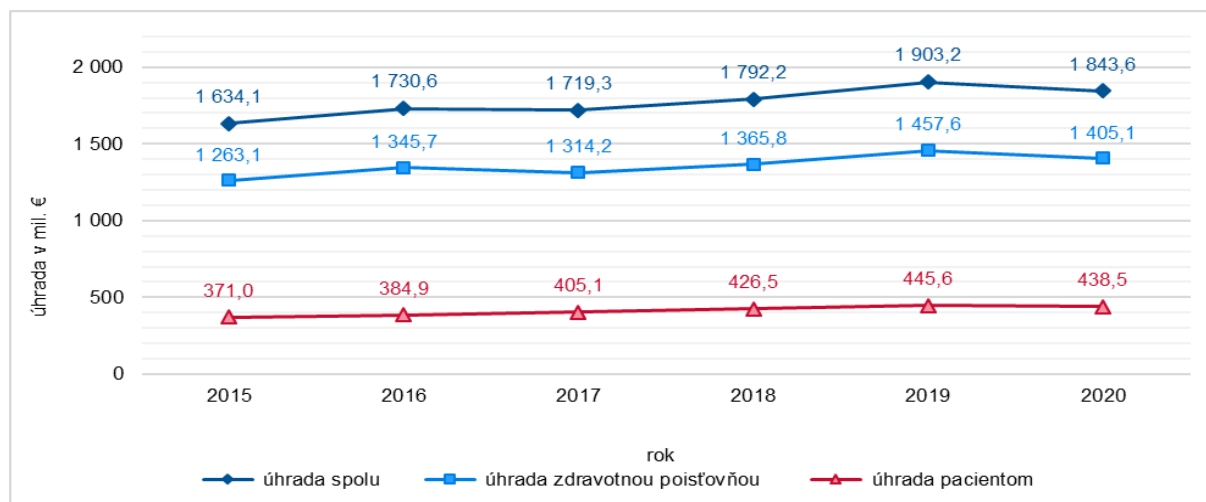

Zdroj: NCZI (Hlásenie o ukončenej kúpeľnej liečbe ZS (MZ SR) 3-12), Graf vytvoril: NCZI

2.3.4. Spotreba liekov

Po náraste v predchádzajúcich rokoch prišlo v roku 2020 k medziročnému poklesu celkovej spotreby humánnych liekov z pohľadu finančnej úhrady o 3,1 % na sumu 1 843,6 mil. EUR. Z toho úhrada zdravotných poisťovní predstavovala 1 405,1 mil. EUR, čo predstavuje pokles o 3,6 % oproti roku 2019. Taktiež klesla úhrada platená pacientom o 1,6 % a predstavovala 438,5 mil. EUR (G68), ktorá od roku 2015 postupne stúpala.

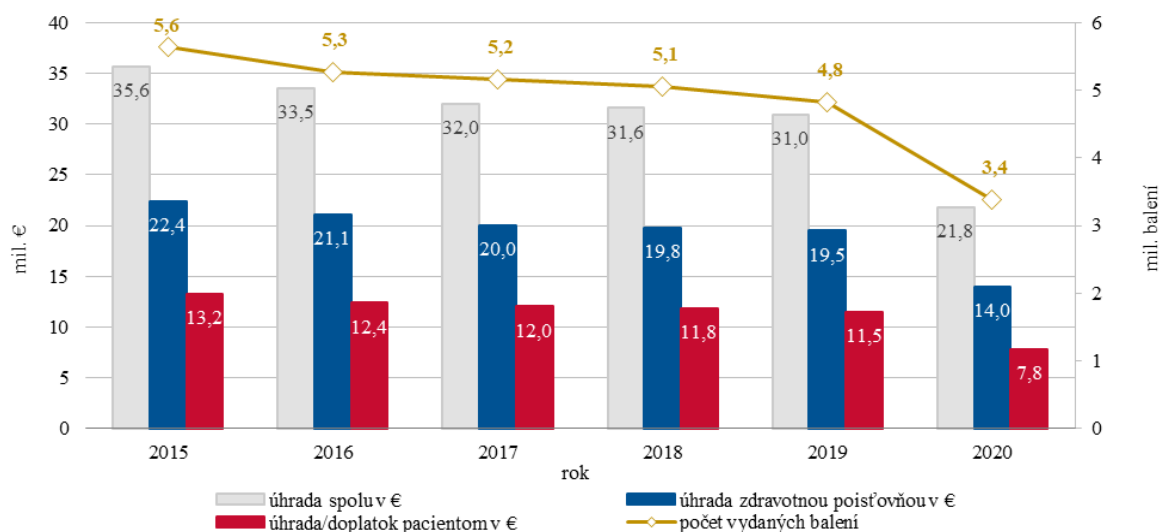
G68 Spotreba vydaných liekov podľa úhrady v mil. €

Zdroj: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

V roku 2020 vplyvom pandemických opatrení prišlo k prudkému poklesu spotreby aj v intenzívne sledovanej ATC skupine J01 Antibakteriálne látky na systémové použitie. V porovnaní s rokom 2019 sa počet balení znížil o 29,9 % a úhrada poisťovni o 28,2 %. Klesol aj doplatok pacientov o 32,0 %. Predmetné ukazovatele kontinuálne klesajú od roku 2015 avšak rok 2020 bol významne ovplyvnený aj v tejto oblasti epidemickou situáciou.

G69 Spotreba liekov ATC skupiny J01 Antibakteriálne látky na systémové použitie hrađených z verejného zdravotného poistenia, 2015 – 2020

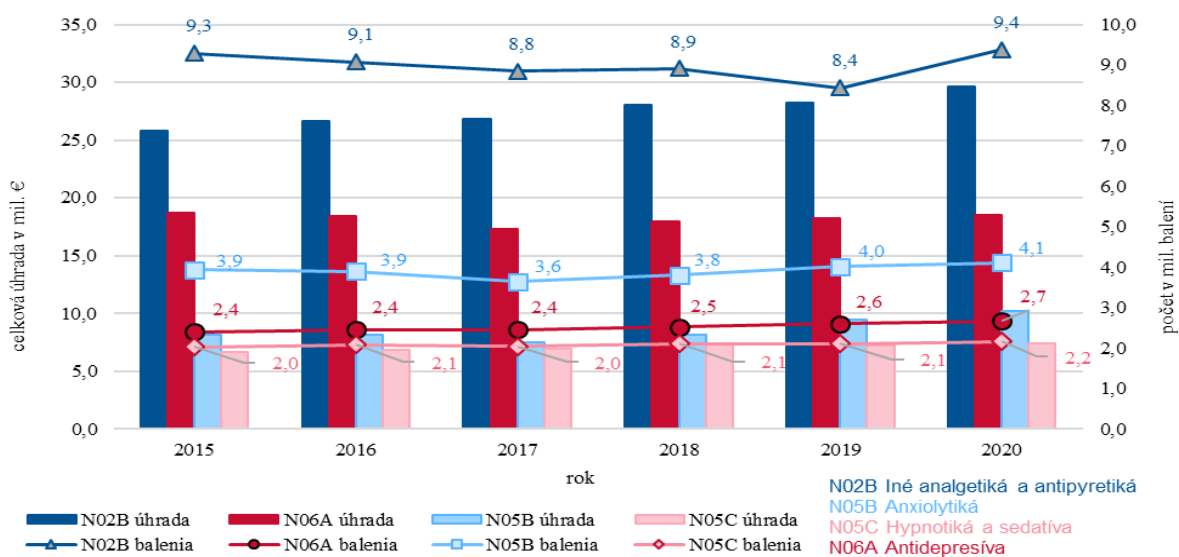

Zdroj: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

Naopak v posledných rokoch systematicky rastie spotreba vybraných ATC podskupín liekov na nervový systém. Lieky ATC skupiny N zaznamenali aj v pandemickom roku ako jedna z mála skupín nárast spotreby v počte balení aj v úhradách. V roku 2020 vzrástla celková spotreba liekov najmä v podskupine N02B Iné analgetiká a antipyretiká, ktorých sa spotrebovalo o 11,2 % viac v počte balení (9,4 mil) a zvýšila sa aj celková úhrada o 4,9 % (29,6 mil. EUR). Z dlhodobého pohľadu kontinuálne narastá aj spotreba podskupín N05B Anxiolytiká, N05C Hypnotiká a sedatíva a N06A Antidepresíva, ktoré si aj počas pandémie zachovali stúpajúci trend spotreby. Spomedzi týchto skupín najväčší medziročný nárast

v počte balení zaznamenali lieky podskupiny N06A Antidepresíva (o 2,9 %), zatiaľ čo úhrada sa najviac sa zvýšila pri skupine N05B Anxiolytiká (o 8,2 %).

G70 Vývoj celkovej spotreby vybraných skupín liekov z ATC skupiny N Nervový systém, 2015 – 2020

Zdroj: NCZI, Graf vytvoril: NCZI

V roku 2020 prišlo aj k poklesu spotreby voľnopredajných liekov oproti roku 2019. Počet balení (37,0 mil.) klesol o 7 %, klesla tiež úhrada pacientov (194,7 mil. EUR) o 4,8 %. Podľa ATC bolo predaných najviac balení liekov na respiračný systém, s počtom 8,4 mil. balení, nasledovali lieky na tráviaci trakt s 7,6 mil. baleniami a lieky na nervový systém s 7,3 mil. baleniami. Z pohľadu úhrady pacienti najviac zaplatili za voľnopredajné lieky na respiračný systém (45,9 mil. EUR), ďalej za lieky na tráviaci trakt a metabolizmus (45,3 mil. EUR) a na muskuloskeletárny systém (34,3 mil. EUR).